

Danes in jutri bo
jasno in nekoliko
manj vroče.
Ob koncu tedna
postopno
poslabšanje
z nevihtami
in padavinami.

■ stran 4

Tema v današnjem tedniku:

Zdravje je
res drago

— Pred 10 leti je v zdravstvu prvič zaškrpalo in 1. maja, na največji delavski praznik, je bilo konec brezplačnega zdravstvenega varstva; uvedeni so bili posebni prispevki občanov ali tako imenovane PARTICIPACIJE.

— Za zdravljenje na recept je bilo treba odšteti 15 dinarjev, za dan zdravljenja v bolnišnici 30 dinarjev, za prvi pregled pri zdravniku 50 dinarjev... Zdaj so ti prispevki od 10- do 30-krat večji; zdravstveno stanje v Pomurju pa se je poslabšalo.

Ali bo o našem zdravju vse bolj odločal žep?

Suša, ki že lep čas pesti vso državo, kaže svoje posledice že tudi v Pomurju. Tudi obilno deževje ponekod več ne bo pomagalo prizadetim rastlinam in obštaja bojazen, da se bodo predvsem živinorejci srečevali s pomanjkanjem živinske krme. Več o suši v Pomurju v besedi in sliki na strani 3.

NA LETOŠNJEM KMETIJSKEM SEJMU V GORNJI RADGONI

POUDAREK KAKOVOSTI

Že šestindvajseti odpira tokrat svoja vrata razstavljalcem in obiskovalcem Mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni. V četrtsotletni zgodovini se je ta sejem razvil v osrednjo slovensko manifestacijo in se upravičeno ponša tudi z naslovom drugega največjega kmetijskega sejma v Jugoslaviji. Čeprav sedanje gospodarske razmere niso posebej naklonjene sejmski dejavnosti in večina velikih sejmov pri nas že čuti stagnacijo, se radgonski še naprej razvija. To nenačadnje potrjuje tudi zanimanje razstavljalcev, saj se jih je za letošnji sejem prijavilo okrog 1.100 iz domovine in 11 tujih držav, mnoge pa so morali organizatorji omejiti ali celo odkloniti. Ob takšnem zanimanju radgonski sejem namreč še vedno pesti pomanjkanje pokritih razstavnih prostorov in tudi nova hala s tisoč kvadratnimi metri, s katero so se pokriti razstavniki prostori tako povečali na 10 tisoč kvadratnih metrov, problema ni odpravila. Poleg nove hale so do letošnjega sejma uredili in izboljšali tudi številne infrastrukturne objekte, za kar so porabili čez 500 milijonov dinarjev, vse to pa s ciljem, da bi čim bolj zadovoljili razstavljalce in obiskovalce.

Sicer pa so na letošnjem sejmu posebno pozornost namenili prav kakovosti, saj tudi gospodarske razmere silijo v to, da tržišče sprejema le kakovostno blago. V Radgoni se bo letos predstavilo tudi nekaj novih večjih domačih razstavljalcev, pa tudi že tradicionalni se predstavljajo z večjo in kakovostnejšo ponudbo. Ker tudi na področju mehanizacije in opreme za kmetijstvo ponudba že začne presegati povpraševanje, razstavljalci napovedujejo tudi nekatere novosti. Več kot prejšnja leta naj bi na letošnjem sejmu tudi prodajali, več bo sejmskih popustov, kreditov in drugih ugodnosti, ki naj bi privabile predvsem kupce.

K dviganju kakovosti je naravnani tudi bogat strokovni program, že pred začetkom sejma pa so posebne strokovne komisije ocenile meso in mesne izdelke, sire in vina zasebnih proizvajalcev, tudi letos pa ne morejo mimo ocenjevanja kmetijske mehanizacije in inovacij.

Letošnji sejem bo za en dan krajši od dosedanjih, do takšne odločitve so organizatorji pripeljali rezultati ankete, ki so jo lani izvedli med razstavljalci, ob tem pa ne bi smeli ostati razočarani tudi obiskovalci. Vsakodnevna predstavitev najboljših plemenitih živali (letos bodo razstavili najboljše plemenske telce vseh pasem, ki jih gojijo v Sloveniji), številne športne in zabavne prireditve, med katerimi omenimo le velike konjske dirke z revijo najboljših konjev prvo sejmsko nedeljo in že tradicionalno parado kmečkih običajev po radgonskih ulicah zadnjo nedeljo, v prvi vrsti pa seveda pestra razstava mehanizacije in opreme ter izdelkov živilsko-predelovalne industrije, so porok, da bo sejem v Gornji Radgoni resnično lahko zadovoljil najširši krog obiskovalcev.

Ludvik Kovar

PROGRAM PRIREDITEV 26. MEDNARODNEGA KMETIJSKO-ŽIVILSKEGA SEJMA
SOBOTA, 20. avgusta od 20. do 28. avgusta 1988 v GORNJI RADGONI

- 9.00 — koncert godbe na pihala iz Gornje Radgone
- 9.00 — odprti turnir za memorial dr. Toplaka (v Apačah)
- 10.00 — odprtje 26. mednarodnega Kmetijsko-živilskega sejma
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Tajna veza

NEDELJA, 21. avgusta

- DAN ČEBELARJEV
- 10.00 — predavanje za čebelarje: Gozdno medenje (dvorana I, sejmišče)
- 11.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 13.00 — podelitev priznanj z ocenjevanja malih živali (dvorana I, sejmišče)
- 13.00 — mednarodna tekma v motokrosu za plaketo Pomurskega sejma (Janžev vrh)
- 15.00 — konjske dirke z revijo najboljših konjev
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Victory, Ljupko Dimitrovsko in Ivico Šerfezijem

PONEDELJEK, 22. avgusta

- DAN MLEKARJEV
- DAN MESNE INDUSTRIJE
- DAN KONJEDERCEV
- DAN KMETIJSKE TEHNIKE
- 10.00 — razglasitev rezultatov in podelitev priznanj z ocenjevanja mesnih in mlečnih izdelkov (dvorana I, sejmišče)
- 10.00 — posvet o kuncjereji (dvorana I, sejmišče)
- 11.00 — občni zbor društva kmetijske tehnike (dvorana I, sejmišče)
- 12.00 — razglasitev rezultatov in podelitev priznanj ocenjevanja kmetijske mehanizacije in inovacij (dvorana I, sejmišče)
- 13.00 — slavnostna seja sisa Kmetijsko-živilskega sejma (dvorana I, sejmišče)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Odeon

TOREK, 23. avgusta

- DAN VINOGRADNIKOV
- DAN SOZDA MERX CELJE
- DAN POLJOOPSKRBE IN TPM (Posl. zajednice ind. traktora, poljooprivrednih strojeva i motora) Zagreb
- 10.00 — predavanje za vinogradnike: Dosezki križanja priznanih evropskih sort trsnih cepljenk na Madžarskem: Izkušnje

križanja iz Avstrije in Nemčije pri nas in uveljavitev madžarskih dosežkov pri nas — razglasitev rezultatov in podelitev priznanj z ocenjevanja vina zasebnih pridelovalcev (kulturni dom G. Radgona)

- 10.00 — seja časopisnega sveta Kmečki glas
- 11.00 — posvet o kmetijskem strokovnem tisku
- 11.00 — seja sisa za preskrbo mesta Ljubljana (dvorana LK)
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Raba melioriranih površin (dvorana hotela Radin v Radencih)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Odeon

SREDA, 24. avgusta

- DAN AGROTEHNIKE GRUDE
- DAN ZADRUŽNIKOV SLOVENIJE
- DAN ŽIVILSKE INDUSTRIJE
- DAN PRAŠČEREJCEV
- DAN PIK TAMIŠ
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Kakovost v funkciji trženja živilskih proizvodov (dvorana hotela Radin v Radencih)
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Mesnatost prašičev (dvorana LK, sejmišče)
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Pšenica kot surovina za mlinško industrijo
- 10.00 — predstavitev kmetijskih strojev za pripravo zemlje — organizator Agrotehnika Gruda Ljubljana
- 11.00 — slavnostna seja UO Zadrugne zveze Slovenije — podelitev priznanj ZZ Slovenije za uspehe pri razvoju in krepi tvji zadrugne organiziranosti (dvorana gasilskega doma Gor. Radgona)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Evropa

ČETRTEK, 25. avgusta

- DAN SOZDA HP LJUBLJANA
- DAN SODELOVANJA Z NIZOZEMSKO
- DAN SOZDA TIMA MARIBOR
- DAN VETERINARJEV
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Pridelava vrtnin na prostem za predelavo s posebnim poudarkom na izboru semen in sort na Nizozemskem
- smeri razvoja pridelovanja krompirja glede na tržne razmere v Evropi (dvorana I, sejmišče)
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Program razvoja sadjarstva in drevesničarstva na Nizozemskem po letu 2000 (dvorana LK, sejmišče)
- 10.00 — okrogla miza: kakovost sirov (dvorana DU Gor. Radgona)

- 10.00 — strokovno posvetovanje: Kakovost mesnih izdelkov (dvorana KZ Gor. Radgona)
- 10.00 — strokovno posvetovanje: Veterinarstvo pri proizvodnji zdrave hrane (v Kulturnem domu Gor. Radgona)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 16.00 — šahovski turnir za pokal Pomurskega sejma (na OS Gor. Radgona)
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Evropa

PETEK, 26. avgusta

- DAN GOVEDOREJCEV
- DAN MADŽARSKIH RAZSTAVLJAVCEV
- DAN AVSTRIJSKIH RAZSTAVLJAVCEV
- 10.00 — Predstavitev projekta FAO
- Uporaba satelitskih in drugih tehnik za določanje uporabe zemljišč in nekateri predlogi v zvezi s popisom kmetijstva v letu 1991
- Predstavitev razvojnega projekta Trebnje (dvorana I, sejmišče)
- 10.00 — okrogla miza: Kmetijstvo—divjad—lovstvo (dvorana LK, sejmišče)
- 10.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem, podelitev priznanj ter srečanje govedorejcev
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Magnet

SOBOTA, 27. avgusta

- DAN LOVCEV
- 8.00 — odprti teniški turnir za plaketo Pomurskega sejma (na SRC Trate)
- 9.00 — streljanje na glinaste golobe in zmanjšano tarčo srnjaka za plaketo Pomurskega sejma (strelišče Hercegovščak)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Toneta Kmetca

NEDELJA, 28. avgusta

- 8.00 — odprti teniški turnir za plaketo Pomurskega sejma (SRC Trate)
- 9.00 — zbor udeležencev parade kmečkih opravil in običajev (parkirni prostor Avtoradgona)
- 10.00 — parada kmečkih opravil in običajev po Gornji Radgoni
- 12.00 — sklepna prireditev parade — nastop sodelujočih skupin in podelitev priznanj (gostinski del sejmišča)
- 15.00 — revija najboljših živali s strokovnim komentarjem
- 17.00 — nagradno žrebanje sejmskih vstopnic
- 18.00 — zabavnoglasbeni večer z ansamblom Modri val

**NAGRADNO ŽREBANJE SEJMSKIH VSTOPNIC VSAK DAN OB 17. URI — LEPE NAGRADE — POSKUŠNJE
IZDELKOV SOZD-a HP, POPESTRENE Z NAGRADNIMI IGRAMI — VSAK DAN OD 9. DO 12. IN OD 15. DO 17. URE —
NAGRADNE IGRE OB 80-LETNICI HP KOLINSKE LJUBLJANA — VSAK DAN OD 12. DO 15. URE**

Ta posnetek delovnega fotoreporterja je v minulih dneh obšel Jugoslavijo. Nastal je v zgodnjih jutranjih urah pred zasebno pekarno v Skopju. Po zadnjih podražitvah kruha se pred makedonskimi pekarnami že od treh zjutraj nabirajo vrste, da bi dobili delavski kruh po 380 dinarjev. Prihaja tudi do neprijetnih prizorov in zgodi se, da morajo delati red celo miličniki.

(Foto: Srdjan Živilović)

Minister in odstop

Če je predsednik zveznega izvršnega sveta Branko Mikulić že iskal (ali želel) ministra za gospodarstvo iz Slovenije, potem je lahko zadovoljen: primernejše osebe od dr. Rada Bohinca iz te republike, piše zagrebški Vjesnik, ni mogel dobiti, če v njej želi dobiti oporo pri izvajanju nujne gospodarske reforme. Bohinec je to funkcijo sprejel odločno pogojno: ali vlada, ki bo izvedla tržno gospodarsko reformo tudi z njegovo pomočjo, ali v nasprotnem primeru — vlada brez njega.

Bohinec je to izjavil javno in zdaj bi lahko ugibal, kaj je s tem opozorilom hotel. Ali je želel vnaprej povedati, pod kakšnimi pogoji želi delati v vladi, ali si zagotoviti pot umika, če mu delo v zvezni administraciji ne bo všeč, ali morda kaj tretjega. Ne ozirajte se na to, da je takšna ministrova poteza razumljena predvsem kot načelo, in to povsem sprejemljivo in normalen, je treba poudariti, da je prišel v Beograd človek z natančno oblikovano ekonomsko politiko.

Najširša jugoslovanska javnost ve o dr. Bohincu bolj malo. Namesto stereotipnega življenjepisa je pomembneje zapisati, da prihaja Bohinec iz vodstva Gospodarske zbornice Slovenije, kjer se je kot podpredsednik ukvarjal z družbenogospodarskim sistemom. Ta podatek je pomemben, ker prihajajo iz slovenske zbornice že dalj časa predlogi, ki glede na svojo naprednost v jugoslovanski javnosti niso dobivali odgovarjajoče podpore. Tudi zbornica sama pa se po drugi strani ni posebno trudila, da bi bile njene ideje predlagane in zahtevane popularizirane, kot da se je zadovoljila z njihovim prodorom v stroki.

Dr. Rado Bohinec je vodil pripravo najnovejših analiz slovenske zbornice o prenosu tržnega gospodarstva v naš sistem. Zanimivo je, da tudi ta elaborat, ki je prav gotovo najcelovitejša analiza s predlogi potrebnih sprememb družbenogospodarskega sistema in ustave, ni doživel širše popularizacije. Po izjavi dr. Iva Fabinca pa je tudi Mikulićeva komisija za reformo gospodarskega sistema z njim seznanjena samo površno.

Gospodarska zbornica Slovenije torej v javnosti ni imela večjih ambicij po popularizaciji posameznih idej. Naenkrat

pa je za današnji trenutek njen elaborat sita aktualen. S prihodom dr. Bohinca v Beograd prihajajo prek najprimernejšega »kurirja« tja neposredno vsi predlogi gospodarske reforme. Na najpomembnejše delovno področje v vladi je torej prišel človek z napisanim programom v žepu, ki zajema celotno reformo gospodarskega sistema z vsemi lastnostmi tržnega gospodarstva.

Po »rojstvu« tega elaborata letos spomladi so medtem v vladi in v okviru ustavne reforme stvari že tudi v praksi krenile po poti, ki je trasirana tudi v »Bohinevem« programu. To je razlog za optimizem, o katerem sam govori. Tudi Mikulić mora biti na osnovi poznavanja programa dobro jasno, kdo mu prihaja v vlado. Potemtakem so odnosi že vnaprej razčiščeni, še zlasti, ker sta se šef in njegov minister že srečala med štirimi očmi.

Bohinecovo previdnost, izraženo v vnaprejšnji napovedi odstopa, si je mogoče razlagati z nekaj dosedanjimi neuspeli reformnimi poskusi in dejstvom, da zaradi predanosti še enemu neuspehu po vsej verjetnosti ni pripravljen žrtvovati svoje kariere. Za razliko od posameznih znanih ekonomistov, ki so Mikuliću odklonili sodelovanje v njegovi komisiji, se je Bohinec odločil za bojoviti pristop, posebno še, ker takšnih izkušenj še nima.

Če ne bo zares velikega poloma, je pričakovati, da dr. Bohinec ne bo hitel s svojim odstopom oziroma, da do njega sploh ne bo prišlo. Bohinec se dobro zaveda, da reforme ne bo čez noč in da mu bo za nekaj takega morda mandat v Mikulićevo vlado celo prekratek. Program, s katerim je prišel v Beograd, bo, kot vse kaže, povzročal še najmanj glavobola prav njemu.

Bankovec za 50.000 dinarjev

Sredi septembra bodo prišli v obtoč bankovci po 50 tisoč dinarjev, napovedani že pred dvema letoma. Osnovni razlog za natis bankovca velike nominalne vrednosti je želja, da bi odpravili probleme pri gotovinskem plačevanju, do katerih je prišlo zaradi zelo velike inflacije. Rezultat teh gibanj je, da je danes zunaj trezorja NBI okoli dve milijardi bankovcev in skoraj prav toliko kovancev. Ta količina bi v normalnih razmerah zadoščala celo gospodarsko trikrat močnejšim državam od naše, toda težava je v zelo nizki kupni moči naših bankovcev. Poleg tega tolikšna količina denarja v obtoku prinaša veliko proizvodnih stroškov, ustvarja velike prevozne stroške, težave pri pretevaranju, varovanju in uničevanju bankovcev, vzele iz prometa.

Da bi te kronične probleme odpravili, je že pred dvema letoma stekel postopek za izdajo novih bankovcev. Računali so, da bodo z njimi po takratni vrednosti količino bankovcev v obtoku zmanjšali na polovico, vendar očitno iz tega ne bo nič. Inflacija je bila hitrejša in bi morali po izjavi generalnega direktorja trezorja NBI Velimira Drecuna zdaj izdati že bankovec za 100.000 in več dinarjev. Toda pri nas obstaja precejšen odpor proti večjim bankovcem, češ da bi se na ta način povečala količina denarja v obtoku, pa tudi inflacija. Resnica pa je ravno nasprotna, saj število bankovcev v prometu na ta način zmanjšujemo, po drugi strani pa občutno zmanjšujemo tudi stroške in s tem omejujemo inflacijo.

Pri kovancih je položaj absurdnejši, saj njihova vrednost pada, stroški za izdelavo pa naraščajo. Proizvodni stroški za en kovinski dinar večkratno presegajo njegovo nominalno vrednost. Tako je postalo zbiranje kovancev zelo donosno, ker je na ta način možno priti do cene surovine za komercialne namene. Znano je, da v državah z visoko inflacijo kovance najnižje vrednosti jemljejo iz obtoka, kar bo potrebno smeleje začeti tudi pri nas. Seveda to lahko povzroči tudi vrsto problemov, zlasti pri uporabi avtomatov. Zato bi morali čim prej uvesti žetone in magnetne kartice.

Precenjevanje

Te dni mi je urednik sporočil, da mojega pisma iz Beograda ni mogel objaviti, ker je prislo prepozno — kot ekspresno je potovalo pet dni, dvakrat počasneje kot navadno, sicer pa prispe samo uro pred navadno pisemsko pošiljko.

Ker se to ni zgodilo prvič in torej ne more biti govora o izjemi, sem se nad tem dejstvom zamislil: torej se niti na pošto rednost ni več mogoče zanesti. Kot da mi služimo pošti, ne ona nam!

Spomnim se, da sem svojčas poslušal v organih in forumih federacije, kako da se pošti nič ne splača, razen telefonije, ker da je poština pod vsako mero rentabilnosti in je na primer raznašanje časnikov poštarjem samo nepotrebno breme. Ne izplača se kajpak tudi raznašanje pisemskih in drugih poštinskih pošiljk ...

Zvenelo je kot podcenjevanje vsega okrog sebe in precenjevanje samih sebe.

V zvezi z rentabilnostjo sem se takrat spomnil na ugotovitev gozdnih gospodarstev, da se jim ne splača čistiti padlih dreves iz gozdov, ker bi njihovo odvažanje preveč stalo. Tako je potem prišlo do tega, da so se gozdovi spreminjali v džungle in ko je prišlo do velikih požarov v primorskih mestih, so kot vzrok uničenja stotin in tisočev hektarjev gozdov navedli tudi podatek, da bi očistične gozdove lažje branili pred požari ...

Podobni primeri govorijo o tem, da ima lahko precenjevanje lastnega dela z merili rentabilnosti in podcenjevanje ostalih vrednostnih meril hude posledice. Čeprav je precenjevanje svojih vrednosti človeško naravno, saj je subjektivno.

Ob zapuščenju gozdov smo kajpak odkrili, da bi občani sami lahko skrbeli za odstranjevanje padlih dreves in drugih lesnih odpadkov in za preprečevanje zaraščanja v goščave.

Vemo, iz izkušenj, da bi občani lahko tudi sicer marsikaj postorili, kar je sicer težko urediti na temelju rentabilnostnih in podobnih računov knjigovodske papirnate narave, ki ne zaupa v ljudi in precenjuje administrativno urejanje vsega življenja do absurdnih podrobnosti.

Počasnost, ki jo srečujemo na slehernem koraku, razvrednoti tudi najboljše konstrukcije ustvarjanja, kot je na primer združevanje dela nasproti prisvajanju dobičkov, kar je na neki hibridni način poskušano z zakonom o združenem delu: zdaj ta zakon marsikje razglušajo za utopističnega, a načelo dela prepuščajo vizionarjem, ki da so pač ljudje z gensko napako.

V ljudi se je torej začel vseljevati hedonizem (jej, pij in uživaj), čemur je najbrž vzrok prav počasnost reševanja problemov, ki jih je treba postoriti takoj, da ne bi povzročili korozije razvrednotenja vseh dosedanjih uspehov.

Precenjevanje idej in podcenjevanje prakse je prav tako nevarno kot precenjevanje prakse in podcenjevanje idej. Vsiljuje se torej nekakšen neprijeten vtis, da smo se znašli v nekakšni manufakturi instrumentov, ko se zdi nujno razbiti vse instrumente, da bi obvarovali tisto, kar se nam zdi zanesljivo — staro v načinu življenja.

Če se to tokrat ne dogaja med neposrednimi proizvajalci, temveč med političnimi in družbenimi delavci, onimi, ki so ogroženi z »novimi stroji« napredka, torej ni nič presenetljivega. Dejstvo je namreč, da gre za »stroje«, ki bi družbeno zaposlovali vse manj ljudi in bi bili torej mnogi doslej nezamenljivi življenjsko ogroženi — ostali bi brez oblasti, ki so se je tako lepo navadili.

Zaradi tega, med drugim, se z obveščanjem občanov sploh ni mudilo. Vsaka figa je razglušana za državno ali kakšno drugo skrivnost in tako nam je pošna počasnost samo povod za razmišljanje o počasnosti obveščanja o zadevah, ki naj bi bile že zdavnaj dane v odločanje.

Hitrost tokov informacij je v vsakem trenutku bolj potrebna, in če imamo pošto, ki nam tak pretok informacij omogoča tudi z najsoodnejšimi sredstvi, njen obstoj ne bo prišel nikdar pod vprašaj: čim več je komuniciranja, tem več je plačnikov in po računu velikih števil je tveganje tem manjše. In.

Viktor Širec

V ŽARIŠČU

Osemletna iraško-iranska vojna dobiva v teh dneh težko pričakovani epilog za državljane obeh sprotih držav in ves mirobilni svet. Varnostni svet OZN je v minulnem tednu soglasno potrdil predlog generalnega sekretarja Pereza de Cuellarja o prekinitvi ognja, o ustanovitvi neoboroženih vojaških opazovalnih sil, ki bodo nadzirale prekinitev ognja in umik vojske z obeh strani meje zasedenih ozemelj in o začetku mirovnih pogajanj.

Premirje v zalivski vojni je določeno za 20. avgust, neposredna pogajanja med Iranom in Irakom pa se bodo začela 25. avgusta v Ženevi pod nadzorstvom generalnega sekretarja OZN. Najhujše je minilo, je de Cuellar izjavil pred Varnostnim svetom. Pot k miru je utrta, ne more pa povedati kako dolga bo. Z misijo na Bliznjem vzhodu in dvotedenskim zavzetim diplomatskim delom mu je uspel mirovni podvig, ki bo dal pečat njegovemu predsedovanju Združenim narodom. Varnostni svet mu je za vse to izrekel posebno priznanje.

Irak in Iran, ki sedaj v celoti sprejemata resolucijo 598, soglašata z razporeditvijo opazovalcev OZN, de Cuellar pa je poz-

Mir v zalivu

val obe državi, kot je dejal, »z najmočnejšimi besedami, kar jih premore«, naj se odpoveata sleherni vojaški dejavnosti na kopnem, na morju in v zraku še preden bo začelo veljati premirje. Iraški predstavnik v OZN je spomnil, da je Irak osem let čakal na mir, da pot tja ne bo lahka, vendar bo lažja kot neizprosno vojskovanje. Iranski zunanji minister Velajati pa je sporočil, da na najvišji ravni sprejemajo resolucijo in mirovni načrt generalnega sekretarja.

Varnostni svet je že imenoval posebno opazovalno vojaško skupino, ki bo nadzorovala izvajanje premirja na iraško-iranski fronti. Med 350 častniki iz 25 držav bo tudi skupina častnikov iz Jugoslavije. Celotna posebna opazovalna enota bo šla 700 ljudi — vsi bodo brez orožja — z osnovno nalogo nadziranja umika vojsk obeh držav na mednarodno priznane meje, ugotavljanje morebitnih kršitev pre-

globus

WASHINGTON — Predvolilna kampanja v ZDA je že dosegla vrhunec, za ta teden pa je napovedan njen sklepni del s konvencijo republikanske stranke, na kateri bo formalno potrjena predsedniška kandidatura sedanega podpredsednika Buslia. Osnovno izhodišče programa republikanske stranke bo nadaljevanje politike dosedanje predsedniške administracije, na katero ima novi predsedniški kandidat že zdaj velik vpliv. Demokrati so svoj program sprejeli prejšnji mesec. Pogledov na zunanja in notranja politična vprašanja niso podrobneje razčlenili, očitno so si to pustili za kasnejše manevriranje.

SEUL — Južnokorejska policija je razgnala več kakor tisoč demonstrantov, ki so v središču Seula organizirali miren protestni miting, na katerem so pozivali k združitvi s Severno Korejo. Več deset udeležencev protesta so aretirali, nekaj sto študentov pa se je zateklo v bližnje prostore državne univerze. Pred tem se je okrog tri tisoč radikalnih študentov uprlo policiji. V enournem napadu s prav toliko policisti so metali molotke in kamenje, policisti pa so pretepli in aretirali najmanj 75 demonstrantov. Demonstranti so zahtevali, da jim omogočijo odhod v Pannundžon na meji s Severno Korejo na pogovore študentov obeh držav o združitvi in o skupni organizaciji olimpijskih iger v Seulu.

LISBONA — V različnih francoskih predstavništvih v Španiji je eksplodiralo devet podtaknjenih bomb. Kot je sporočila madridska policija, žrtev ni bilo. Čeprav se ni ničesar prevzel odgovornosti za najnovejšo bombno napado, policija meni, da so delo baskovske separatistične organizacije ETA.

BRUSELJ — Komisija Evropske skupnosti za kmetijstvo je predlagala, da bi rešili težave z velikimi presežki kmetijskih proizvodov tako, da v prihodnje del zemlje ne bi uporabili za kmetijsko obdelavo. Kmetom, ki bi pustili 20 odstotkov zemlje neobdelane, pa bi izplačali nadomestila, ki bi pokrila dohodek zaradi neobdelanih polj.

NEW YORK — Generalni sekretar Združenih narodov Peres de Cuellar je dobil Nehrujevo nagrado za leto 1987. Nehrujevo nagrado od leta 1965 podeljuje Indija vsako leto za pomembne prispevke k mednarodnemu razumevanju, dobri volji in prijateljstvu med narodi sveta.

BONN — Vlada ZR Nemčije in me-sine oblasti zahodnega Berlina so zahtevale, da Nemška demokratična republika odstrani berlinski zid, ki je ostalek hladne vojne.

globus

mirja in nadzorovanjem izmenjave vojnih ujetnikov.

Za poveljnika vojne opazovalne misije OZN je generalni sekretar imenoval generalmajorja JLA Slavka Jovića, kar je priznanje Jugoslaviji za njena dosedanja prizadevanja pri reševanju iraško-iranskega spora. General Jović ima že podobne izkušnje, saj je bil leta 1956 pomočnik poveljnika mirovnih sil na Sinaju. Zdaj bo predvidoma pol leta, kolikor naj bi trajala misija v Iraku in Iranu, poveljeval okrog 350 častnikom, ki bodo nadzorovali več kot 1000 kilometrov meje med državama. Razporejeni bodo na obeh straneh meje z dvema štaboma. Kot je sporočila OZN, so soglasje, da bodo poslale vojaške opazovalce, poleg Jugoslavije dale še Argentina, Avstralija, Finska, Gana, Indija, Italija, Kenija, Nova Zelandija, Nigerija, Švedska, Turčija, Alžirija, Avstrija, Bangladeš, Kanada, Danska, Madžarska, Indonezija, Irsk, Malezija, Norveška, Poljska, Senegal in Zambija.

Veliko odprto vprašanje je, kdo bo plačal 74 milijonov dolarjev za prvih šest mesecev mirovne misije. Ker je malokdo upa, da bo šest mesecev dovolj, je problem še toliko večji. Ker je proračun svetovne organizacije že globoko v minusu, generalni sekretar upa, da bodo prostovoljno povečale svoje prispevke zalivske in nekatere zahodne države, ki jim bo najbolj koristil mir v Zalivu.

Kdo je začel vojno in zakaj, kdo bo plačal odškodnino, kakšna bo cena miru — o tem se bosta morala dogovoriti v prvi vrsti Irak in Iran sama na pogajanjih v Ženevi. Žrtev in škoda je ogromno. Vojaški strokovnjaki verjetno ne bodo nikoli niti uspeli ugotoviti, koliko življenj je zahtevala zalivska vojna. Britanski viri navajajo 750 tisoč iranskih in 250 tisoč iraških žrtev, vendar zadržkom, saj so do podatkov prišli z verjetno pretiranimi podatki iz Teherana in Bagdada. Posledice izčrpaajoče vojne pa bosta seveda obe strani morali odpraviti predvsem sami, saj sta navsezadnje sami začeli vojno.

Dražji tudi kruh

Po vrsti zasoljenih podražitev v začetku meseca se je zdaj še bolj občutno — od 60 do 80 odstotkov — podražil tudi kruh. Samo osnovni, pravi kruh, bo tudi socialni kruh, bo še vedno stal približno 380 dinarjev, kolikor znaša njegova cena, ki so jo v Beogradu določili pred približno desetimi dnevi. Za druge vrste kruha bo potrebno odšteti krepko več, za žemlje na primer celo 100 odstotkov več. Nove cene, ki se za vse vrste kruha, razen za socialnega, tržno oblikujejo, naj bi bile posledica višjih cen letošnje pšenice, dražje energije in drugih pomembnih sestavin.

Makedonija brez kruha

Zlasti v glavnem mestu naše najjužnejše republike ljudje že sredi noči stojijo v vrstah za delavski kruh, istočasno jih pesti suša, kakršne ne pomnijo od 1952. leta, tako da je že več 10 naselij brez pitne vode.

Kruha sicer v Makedoniji napečejo dovolj, vendar dražji vrst. Iz dneva v dan je več ljudi, ki si ga ne morejo privoščiti, zato so vsakdanjost prizori, ko ljudje že sredi noči stojijo v vrstah in se prerivajo za kruh po 380 dinarjev za kilogram. Ob povprečnem osebnem dohodku 250 tisoč dinarjev in šestih povprečnih članih družine je povsem razumljivo, da je beli kruh pravo razkošje. Pred pekarnami se dogajajo celo neredi, kajti vsak bi hotel cenejši kruh, ki pa ga napečejo premalo, ker pekarni ne prinaša dobička. Ker 80 odstotkov skupinskih družin živi na robu preživetja, je sindikat, da bi vsaj omilili razmere, posredoval pri pekarnah, da bi začeli s peko večjih količin cenejšega kruha, vendar do danes odgovora še ni.

Za težave z vodo, ki jih ima več kot polovica prebivalcev Skopja, pa je največ kriva suša, ki je skoraj izsušila črpališča, zato je uporaba vode omejena, v več kot 10 skopskih naselij pa jo že morajo dovajati s cisternami. Vsak prebivalec dobi le po štiri litre vode na dan. Na poljih pa je suša uničila že skoraj polovico pridelkov, predvsem tobaka in grozdja.

Ljudje v Skopju so pesimisti. Kot utemeljitev za svojo črnoglednost pa navajajo predvsem dejstvo, da je v tem hipu v Skopju za tretjino manj ljudi, ki so na dopustih. Prav zaradi tega si ne upajo niti razmišljati o tem, piše dopisnik Dela iz makedonskega glavnega mesta, kaj bo septembra.

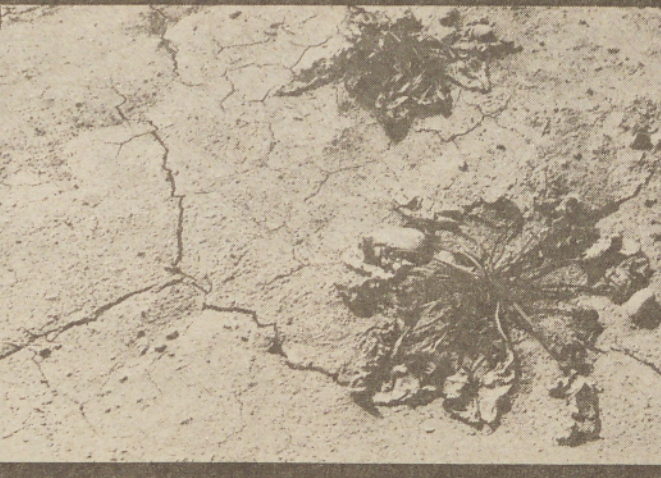

Bagdadske slavlje, na katerem se je po dolgem času brez vojaške uniforme pojavil tudi iraški predsednik.

SUŠA SUŠA SUŠA

Po krajši osvežitvi v začetku avgusta nas je zdaj zajel že drugi val prave tropske vročine, saj se je živo srebro ponekod povzpelo krepko čez 35 stopinj v senci. Suša, ki je močno prizadela tudi Pomurje, je že povzročila veliko škodo predvsem v kmetijstvu in strokovnjaki pravijo, da tudi obilno deževje posledic več ne bo moglo odpraviti. Sušo trpijo vse poljščine, travniki, vinogradi in sadovnjaki. Najbolj je prizadeta kornja, ki so se ji na prodnatih in peščenih tleh že posušili listi in pridelek bo tukaj minimalen. Ocenjujejo, da je v Pomurju prizadetih od 30 do 40 odstotkov koruznih polj, prekinjena pa je tudi rast sladkorne pese in na polovici površin so rastline v celoti ovenele. Zaradi suše je bila setev strniščnih posevkov opravljena le na 15 do 20 odstotkih načrtovanih površin, pa še ti so slabo vzkalili, pridelek krme pa bo tudi ob obilnem deževju minimalen. Sušo ponekod že močno čutijo tudi sadovnjaki in vinogradi, obstaja pa bojazen, da bo po obilnejšem deževju lahko prišlo do pokanja jagod in gnitja. Tudi v Pomurju že ustanavljajo posebne komisije, ki bodo ocenile nastalo škodo in nekateri celo napovedujejo, da ta ne bo manjša od tiste, ki jo je lani v kmetijstvu povzročila toča.

MNOGO OBETOV OD NOVE LAKIRNICE

»Z rezultati poslovanja v prvem polletju letošnjega leta smo v naši delovni organizaciji zadovoljni. Zavedamo se, da bi lahko bili rezultati še boljši, če ne bi bilo izpada proizvodnje v začetku leta. Zavedati se moramo, da je del naše proizvodnje sezonskega značaja. Gre predvsem za tiste, ki je namenjen gradbeništvu in cestni opreči. Se večji problem, s katerim se srečujemo, je neplačana realizacija. Nekateri naši kupci enostavno ne plačuje-

Ob takih pogojih gospodarjenja pa se morate prilagajati trgu, iskati nove izdelke. Pripravljate tudi sedaj kakšne novosti?

»Poleg obstoječega proizvodnega programa bo na naše rezultate vplivala tudi naložba v novo lakirnico v višini 600 milijonov dinarjev. Sedaj bomo lahko zagotovili kakovostno plastificiranje naših fasadnih izdelkov. Hkrati pa smo razširili obseg proizvodnje, saj te storitve opravljamo tudi za druge. Sedaj lahko plastificiramo izdelke iz aluminija, pocinkane in jeklene pločevine...

Z delovno organizacijo Velebit iz Zagreba pa razvijamo tudi program izdelkov samonosilnih večplastnih plošč, v katerih je sredica iz negorljive fenolne pe- ne, površina pa iz samougasljivega poliestra, ki je okrepljen s steklenimi vlakni. S temi ploščami lahko gradimo večje objekte, katerih konstrukcija je samonosilna. Zgradili smo tudi vzorčni objekt, ki meri 500 kvadratnih metrov in ga bomo uporabljali za skladišče oz. kot proizvodno dvorano.

To je novost. Kako pa z vašim standardnim programom? Ali obenem opuščate kakšne svoje izdelke, ali pa prilagajate proizvodnjo zahtevam tržišča?

»V naši delovni organizaciji skušamo ves naš proizvodni program ohranjati še naprej. Spreminja se le količina posameznih izdelkov, to pa vsako leto sproti načrtujemo. Tako smo v zadnjih

letih bistveno zmanjšali izdelavo jadrlnih desk, povečali pa smo program cestne opreme, v katerem vidimo prihodnost.

Dušan Loparnik

MLEČNE ZDRAHE SE NADALJUJEJO

NE OBTOŽEVANJE, PAČ PA REŠITEV

O zapletih pri oblikovanju odkupnih cen mleka je bilo v zadnjem času že veliko povedanega in napisanega, kaže pa, da rejci in mlekarji ne uspevajo najti skupnega jezika. Le medsebojno obtoževanje seveda ne koristi ne enim ne drugim in morali se bodo dogovoriti za pametno politiko. V prejšnji številki smo objavili protest in zahteve Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine, tokrat pa objavljamo informacijo odbora za mlekarstvo Živno-rejske poslovne skupnosti Slovenije.

Ob zahtevi Kmečke zveze, Zveze kmečke mladine, Zadružne zveze Slovenije in drugih, da bi uredili gospodarski položaj pri pridobivanju mleka, se pojavljajo tudi pogoste kritike na račun »neustreznega« odnosa mlekarke industrije Slovenije do pridobivanja mleka, ki pa niso utemeljene.

Tako denimo, očitajo mlekarški industriji, da ne spoštuje dogovora o povečanju odkupne cene svežega mleka v avgustu s 478,80 na 604.— din za liter mleka s 3,6 % tolažce.

Bili so le predlogi za takšno rešitev, med njimi tudi predlog, da mlekarne pod določenimi pogoji sprejmejo predlagano odkupno ceno 604.— din. Ta predlog na skupnem sestanku predstavnikov slovenskih mlekarov 29. julija ni bil sprejet.

Očitek, da mlekarška industrija ni pripravljena kolikor je možno pomagati pri reševanju kritičnega položaja pri pridobivanju mleka, je krivičen. Mlekarška industrija se dobro zaveda, da je njen razvoj pretežno odvisen od razvoja tega primarnega pridobivanja mleka, v okviru organiziranih odkupnih območij, in da oboje predstavlja v razvojnem pogledu neločljivo celoto. Večina mlekarov zato že dolgo sovlaga tako v razvoj odkupne mreže kot tudi neposredno v pridobivanje mleka. Tako so veliko pripomogle k sedanji sorazmerno visoki ravni mlekarstva

v Sloveniji, ki predstavlja 25 % celotnega jugoslovanskega tržnega pridobivanja mleka. Med kmetijskimi proizvajalci in mlekarškimi organizacijami so se večinoma, kljub določeni cenovnemu nasprotju, spletile dokaj čvrste vezi medsebojnega poslovnega razvojnega sodelovanja in zaupanja, ki ga ne kaže kar tako pretrgati.

Tudi v sedanjem položaju je mlekarška industrija pokazala stopnjo skupne zavesti in pripravljenosti pomagati pri reševanju težkih ekonomskih razmer pri pridobivanju mleka.

Toda že sedanja odkupna cena 550.— din za liter svežega mleka, na katero je že pristala mlekarška industrija, je za 15 % nad ravni odkupne cene mleka, ki je sicer uveljavljena v Jugoslaviji.

Glede na to, da slovenske mlekarne plačujejo še dodatek za kakovost mleka, ki je povprečno 4 % odkupne cene mleka, je že sedanja raven odkupnih cen v Sloveniji za približno 19 % višja, kot je sicer uveljavljena v Jugoslaviji. Potrebno je poudariti, da posluje tudi mlekarška industrija v izjemno težkih gospodarskih razmerah, zlasti konzumne mlekarne, ki imajo cene še vedno pod kontrolo in poslujejo z izgubami. Pristanek mlekarke industrije, da se v Sloveniji poleg že uveljavljenega dodatka za kakovost poveča še odkupna cena na 550.— din za liter, in to kljub slabemu gospodarskemu položaju mlekarke industrije, bi torej zaslužil priznanje tistih, ki pridobivajo mleko, ne pa kritiko.

Zahtevi Kmečke zveze in Zadružne zveze, da se diferencira cena mleka v Sloveniji v primerjavi z drugimi republikami za 30 %, sku-

USTANOVITEV RADGONSKE OBČINSKE KMEČKE ZVEZE

»Od zgoraj guli nas narava, od spodaj pa država!«

Najmanj 300 kmetov in kmetič z radgonskega območja se je minuli ponedeljek dopoldne zbralo v kinodvorani obmejnega mesta. Prišli so, da bi na javni kmečki tribuni ustanovili občinsko podružnico Slovenske kmečke zveze, s tem pa »vzeli usodo v svoje roke«.

Predsedujoči ustanovnega zbora Franc Fašalek iz Lastomerce, ki ga bolj kot kmeta poznamo po njegovih delegatskih vprašanjih in polemičnih nastopih na zasedanjih zborov slovenske skupščine in v slovenski ustavni komisiji, je navzočim najprej zelo izčrpno seznanil s pravili delovanja Zveze, ki vsebujejo kar 31 določil. Na tej osnovi so oblikovali predlog osnutka poslovnika za potrebe občinske podružnice, pri čemer je zanimiv sklep za letno članarino. Ta naj bi znašala toliko, kolikor je cena desetih litrov mleka pri kmetu. Sledila je razprava, ki pa se ni in ni hotela razživeti. Šele po nastopu ljudske pesnice Marice Geder, kmetice iz Podgrada, ki je prebrala lastno stvaritev Dih polja, in dveh, treh ognjevitih govorcev, se je odprlo. Iz malone štirurnega zborovanja povzamemo le nekaj presoj. Vsekakor je za ta čas, ko pasje vroč vsakdan pobira kmetov pridelek, zadel v živo Jože Čuš iz Zenika s temle jedkim verzom: »Od zgoraj guli nas narava, od spodaj pa država!« Tudi Stanko Černel iz Slapincev je pozval, naj bi zavoljo očitno katastrofalnih posledic suše ustrezno pomagali kmetom, ki bodo ob najmanj 50 odstotkov dohodka, najsibo pri koruzi, sladkorni pesi ali drugih kulturah. Podobno je terjal predsedujoči Fašalek, rekoč, da bi slednjič položili račune na mizo in preverili, kako je z vplivom kmeta na ceno mleka in mesa na poti od kmečkega dvorišča do mlekarne oz. klavnice in naprej. Navzoč je izzval s problemi zemljiškega maksimuma (najnovejši predlog je spet 30 hektarjev), nakupa zemlje (kmet in kombinat naj imata enake možnosti) in socialnega varstva (najnižja kmečka pokojnina znaša 85 tisočakov, socialna pomoč pa 173 tisočakov).

»Če bi bila zadruga bolj kmetova, ne bi potrebovali kmečke zveze. Prisiljeni smo, da si sami izborimo enakopravnejši položaj v družbi,« je naglas razmišljal Franc Režonja iz Podgorja, medtem ko je Janez Vukan iz Lomanoš s trdo, s kleno kmečko besedo izrazil upanje in bojazen, da novonastajajoči prostovoljni stanovski organizaciji kmetov pač ne bodo pustili dolgo »dihati«. Znatno radikalneje sta razpravljala predstavnika ljutomerske občinske kmečke zveze Anton Štuhec iz Bolehneč in Milan Rus z Mote. Prvi je med drugim provociral z izjavo, da bi prej zahteval kruh kot puško, drugi pa polemiziral z direktorjem videmske Temeljne zadružne organizacije Dragom Lepoš, češ da bi slovenski kmetovalci že bili sposobni izpeljati štrajk — recimo, da teden ali dva sploh ne bi oddajali mleka — vendar sta za to potrebna čvrsta organiziranost in usklajeno delovanje.

V razpravi so se oglasili še nekateri drugi kmetje (in kmetica), po svoje zgovorno pa je dejstvo, da so — seveda v njim lastnem slogu in besednjaku — na ponedeljkovi kmečki tribuni v Gornji Radgoni besedovali tudi zadrugarji, politični funkcionarji in oblastniki. Omembe vredna se nam zdi misel podpredsednika slovenske Socialistične zveze Viktorja Zaklja, naj si v prostoru konkurirajo različni legitimni interesi, s čimer se odpirajo poti za hitrejši in učinkovitejši reševanje določenih vprašanj; pa ne gre samo za kmete, ampak tudi intelektualce, delavce in druge. Dodal je simboliko s sončnicami, ki se ozirajo za svetlobo, proti soncu, in so bile sestavni del kulise — ob kolesu s kmečkega voza, cepcu, srpu in sodčku — na zadnem radgonskem zborovanju kmečkih mož, fantov, žena in deklet. Ti so ob koncu izvolili začasno vodstvo na čelu z Romanom Muhičem iz Biserjan, ki bo vodilo občinsko podružnico Slovenske kmečke zveze v Gornji Radgoni do prvega rednega občnega zbora v prvem trimesečju leta 1989.

Branko Žunec

Iz DO Imgrad

jo več blaga, ki smo jim ga že izročili. Na rezultate našega gospodarjenja pa obenem nenehno vplivajo tudi dražje vhodne surovine, naše končne izdelke pa ne smemo dražiti skladno s temi cenami.

Tako je ocenil prvo polletje direktor delovne organizacije Imgrad iz Ljutomer, Janez Kuhar. Dodal pa nekaj besed o osebnih dohodkih v tem kolektivu: »Primeren rezultat poslovanja smo povečevali tudi osebne dohodke. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so ti sedaj višji za 145 odstotkov in so v prvem polletju 390.000 dinarjev. Kljub temu pa so realno nižji kot v enakem lanskem obdobju.«

Delovna skupnost Skupne strokovne službe SIS materialne dejavnosti občine Gornja Radgona v skladu s 50. čl. Statuta delovne skupnosti in sklepa razpisne komisije z dne 10. 8. 1988

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA DELOVNE SKUPNOSTI

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih v zakonu, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višješolsko izobrazbo pravne, ekonomske, družboslovne in organizacijske smeri,
 - najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi oz. vodenju večjih organizacijskih enot,
 - družbenopolitične in moralne vrline ter pravičen odnos do samoupravljanja,
 - pravičen odnos do odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi,
 - organizacijske sposobnosti za pravilno vodenje DSSS.
- Pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Delovna skupnost skupne strokovne službe, Trg svobode 12, Gornja Radgona, razpisna komisija, v 8 dneh od dneva objave v Vestniku. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva poteka razpisa.

SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA

ZDRAVJE JE RES DRAGO

VSE VEČ POTRDIL

Marsikdo se težko preživlja in kje potem vzeti še denar za zdravnika in zdravila? Takšni ljudje bi bili zdravstveno zelo ogroženi, če ne bi bili oproščeni plačila (participacije) k ceni zdravstvenih storitev. In res je dogovorjeno, da si lahko priskrbijo potrdilo, v katerem je zapisano, da so zaradi gmotnega položaja oproščeni plačila za zdravstvene storitve. Takšno potrdilo izdajajo centri za socialno delo, če prosilcu (stvarni) mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 45 odstotkov čistega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, to je 121.950 dinarjev.

Referentka za družbene denarne pomoči na Centru za socialno delo Murska Sobota Anica Horvat nam je povedala, da so v prvem polletju letos izdali že okrog 300 takšnih potrdil; v juliju, ko so začeli veljati novi ukrepi (višje participacije in manjši krog upravičencev) pa je bilo upravičenih prosilcev 60. Celo lansko leto pa so izdali le okrog 330 potrdil. Stiska ljudi se torej povečuje.

»Zdaj so se začeli oglašati pri nas tudi kmečki upokojenici, upokojenici z varstvenim dodatkom in drugi. Prihajajo tudi mladi, ki so končali šolanje, postali polnoletni, pa nimajo lastnih sredstev za preživljanje. Celo nekateri delavci so že zaprosili za potrdilo, ker imajo nizke osebne dohodke in številnejše družine. Takšnih primerov lani ni bilo. Pridejo pa tudi takšni, za katere ugotovimo, da niso upravičeni. Sicer pa upoštevamo tudi mnenje socialno-zdravstvenih komisij, ki delujejo po krajevnih skupnostih.« Lani je bilo še precej drugače. K nam so prihajali po potrdila v glavnem le iskanci zaposlitve ter prejemniki družbenih denarnih pomoči.

SPREJEMNA PISARNA v novi bolnišnici — Kadar moramo tu postati, nas je večina kaj hitro nejevoljnih. Prav gotovo pa bi bili zaposleni na takšnih delovnih mestih mnogo rajši, če jim ne bi bilo potrebno pobirati participacij, kot da bi bili blagajničarji. Foto: N. J.

V Lendavi še brez »burje«

»Na spremembe glede plačevanja participacij v zdravstvu smo se v lendavski občini posebej pripravili, tako da smo vsem izvajalskim zdravstvenim organizacijam posredovali ustrezno dokumentacijo in pojasnila v zvezi z izvajanjem oziroma pobiranjem deležev občanov za zdravljenje. Ko smo pripravljali prvo analizo ukrepov, nismo zaznali kakšnih posebnih negativnih odmevov oziroma izpadov pri uporabnikih. To pa verjetno tudi zato, ker je v teh poletnih mesecih tudi precej manj koriščenja zdravstvenih uslug. Zato pričakujemo večje težave jeseni in pozimi, ko bo v čakalnicah precej večja gneča. Ker so novi ukrepi najbolj prizadeli starejše ljudi od 70 let — le-ti so bili namreč doslej oproščeni plačila participacije, odslej pa to ne velja več — moramo skupaj s centrom za socialno delo ugotavljati in izdajati potrdila za oprostitve participacije tistim starostnikom, ki so gmotno posebej ogroženi. In teh »papirjev« bo najbrž vedno več.« (Franka Balantič, tajnica Občinske zdravstvene skupnosti Lendava).

Marija Benčik, vodja sprejemne pisarne internega oddelka Bolnišnice Murska Sobota: »Ob izdajanju odpustnic zaračunavamo tistim, ki so bili pri nas na zdravljenju, tudi participacije. Tako je bilo tudi prej, torej pred sprejetjem najnove-

Dr. Lojze Horvat: »Na našem, to je internem oddelku Bolnišnice Murska Sobota se je ležalna doba v zadnjih letih kar precej zmanjšala. Nemalo je tudi primerov, ko bolniki na lastno željo želijo prej oditi domov, in to predvsem takšni, ki so že bili pri nas na zdravljenju. Ali je to tudi zaradi plačila participacije, tega nam sicer ne povedo, najbrž pa je pri nekaterih vzrok tudi to. Tako se je namesto 20 povprečna ležalna doba zdaj zmanjšala na 12 do 13 dni.«

ših ukrepov v zdravstvu. Razen pri višini prispevkov drugih razlik skoraj ni. No, opažamo pa, da je zdaj vse več primerov, ko ljudje nimajo s sabo toliko denarja, kot znaša račun in zato jih več kot polovica izrazi željo, da bodo plačali s položnico. So tudi takšni, ki se pridejo že prej pozanimat, kolikšna bo participacija, ker jih skrbi, da ne bi mogli plačati. Ker si lahko priskrbijo potrdilo o oprostitvi doplačila, če se seveda izkaže, da so upravičeni do njega, lahko položnico vrnejo. Po nekaj dneh se to da urediti še pri nas, sicer pa morajo iti na upravo. Posebnih problemov zaenkrat še nismo imeli: v glavnem se pritožujejo Romi, ki niso upravičeni do oprostitve plačila. Seveda pa je naša služba zelo izpostavljena očem javne kritike, ki nas velikokrat tudi prizadene.«

En dan v bolnici 4 piva, 16 litrov mleka...

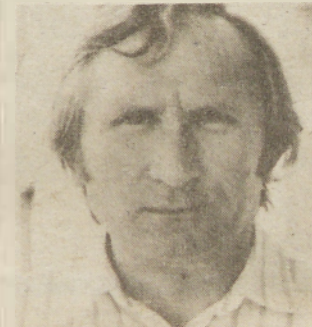
Da bi zvedeli, kakšno je pravzaprav mnenje o plačevanju prispevkov za zdravstveno varstvo, smo o tem nekatere povprašali na kraju samem — ali ko so prihajali od zdravnika ali iz lekarne ali iz bolnišnice. Slišali smo dokaj različne odgovore, vsi pa so si bili enotni v tem, da zdravje nima cene.

KRISTINA KLEMAR iz M. Sobote: »Mislim, da so participacije predvsem v zobozdravstvu previsoke, saj, če sem prav informirana, je treba zdaj plačati za zobozdravstvene storitve polovico in več od cene storitve. To je za nas, upokojenca, očitno preveč. Toda kaj, ko moram k zdravniku. Zdravje je prvo in potem denar. Mogoče pa je nekaj resnice tudi v tem, da so eni prej preprosto hodili k zdravniku. Morda bodo višje participacije kaj spremenile, toda hkrati bodo marsikoga tudi prizadele.«

BENO RAKAR, Segovci: »Ne vem, kaj bi rekel. Najbrž so participacije res potrebne, želel pa bi si, če bi tudi storitve kaj izboljšali. Skoraj vsepovsod moram čakati, tako da bi za izboljšanje časa nekdo moral plačati tudi nam. Danes so me »pokasirali« kar na treh mestih: pri splošnem zdravniku, v bolnici in lekarni. Zneski res niso tako visoki, toda to se kar nabere, če moraš večkrat k zdravniku.«

FRANC CIGUT, M. Sobota: »Štiri dni sem moral ostati v bolnišnici in zato pa za preglede pri specialistih sem plačal 52 tisoč dinarjev; dohil pa sem še tri recepte in v lekarni bo torej treba prav tako plačati. Toda meni osebno se to ne zdi preveč. Za en dan v bolnici pride toliko kot štiri piva. Vemo pa, da v zdravstvenih ustanovah še marsikaj manjka, predvsem novejša oprema. Upam, da bo že leta kaj drugače in da morda ne bo več participacij.«

JOŽE HORVAT, Pušča: »Za zdravila, ki sem jih dobil na recept, sem moral plačati 4.000 dinarjev. To se mi zdi kar precej. Delam namreč pri gradbenem podjetju Pomurje, imam nizke osebne dohodke in dokaj številčno družino. Zdravje je res vse dražje.«

JOŽE ČASAR, Puconci: »Mislim, da bi bilo boljše, če bi pomanjkanje sredstev v zdravstvu uredili drugače: da nam namreč ne bi bilo treba vsepovsod preštevati dinarjev. Najbrž bi bili ljudje bolj zadovoljni, če bi kakšen odstotek več prispevalo za zdravstveno varstvo pri osebnih dohodkih. To pa zdaj dela težave zdravnikom in sploh zaposlenim v delovnih organizacijah ter lekarnah. In to najbrž neugodno vpliva tudi na počutje teh delavcev.«

MARIJA ŠEMEN, M. Sobota: »To prizadene bolj mlade in tiste, ki imajo boljše pokojnine. Moja je tako majhna, da prejemam tudi varstveni dodatek, zato sem oproščena vseh plačil za zdravstvene storitve. Še sreča, da je temu tako, saj ne vem, kako bi drugače »hajala.«

KRISTINA GRAH, Večeslavič: »Jaz pa sem bila v bolnici 6 dni in račun znaša za vse skupaj 68 tisoč dinarjev. Stara sem 79 let in če ne bi zame »skrbela« nečakova družina, si z mojo kmečko pokojnino ne bi mogla plačevati zdravstvenih storitev. Tako pa na srečo nimam problemov. 8 tisoč dinarjev za en dan v bolnici res ni veliko, toda to bi bilo okrog 16 litrov mleka.«

MARIJA KEREČ, M. Sobota: »Precej upokojenec je z novimi ukrepi prizadetih. Mislim, da je to krivica, če se moramo po tolikih letih skoraj vse sami plačati. Kam je šel denar, ki so nam ga 35 let odtegovali od osebnih dohodkov? Če je to res, da imajo hrci vse zastoj, mi pa ne, mislim, da to ni prav. Tudi mi smo trpeli med vojno.«

JOŽE GRAJ

Zdravje je naše največje bogastvo — nešteto krat slišimo to geslo in ob njem se kaže globoko zamisliti. Nekoč, še pred desetimi leti, smo v naši družbi uredili tako, da je bilo zdravstveno varstvo brezplačno. Potem pa, na dan največjega delavskega praznika, 1. maja 1978, so bile uvedene tako imenovane participacije (soudedežbe) ali doplačila k zdravstvenim storitvam. Za en dan bivanja v bolnišnici je bilo treba odšteti 30 dinarjev, za prvi obisk pri zdravniku 20 dinarjev, za zdravila na recept 15 dinarjev in tako dalje. Menda so bili to mišljeni kratkoročni ukrepi, s katerimi bi izboljšali materialno stanje v zdravstvu. Toda danes še vedno veljajo. Letos s 1. julijem je Zdravstvena skupnost Slovenije celo že tretjič povišala višine doplačil, tako je zdaj treba plačati za dnevno oskrbo v bolnišnici 8 tisoč dinarjev, za zdravila na recept 4 tisoč itd. Ti ukrepi vključujejo (pri- zadejajo) okrog 60 odstotkov zavarovancev, kajti participacij ni za otroke ter učence in študente v usmerjenem izobraževanju, ženske nosečnice in 6 mesecev po porodu, nosilce partizanske spomenice 1941 in druge borce NOB, ki imajo čas udeležbe v vojni ali čas aktivnega organiziranega dela v NOB priznan v dvojnem trajanju do 15. maja 1945, za vojaške in civilne vojne invalide, užitvalce stalne republiške, občinske ali družinske invalidnine, španske borce in revolucionarje v letih 1936/39, borce za severno mejo 1918/19, udeležence NOB Grčije, slovenske vojne prostovoljce iz vojn 1912/13 in odklone z redom Karadjordjeve zvezde z meči, z redom belega orla in Obilicjevo zlato medaljo; prav tako so oproščeni doplačil brezposelne osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo ali denarno pomoč po predpisih o zavarovanju za primer brezposelnosti ter njihovi ožji družinski člani, ki jih le-ti preživljajo, varovanci v socialnih zavodih in prejemniki družbenih denarnih pomoči, upokojenici z varstvenim dodatkom in upokojenici, ki prejemajo najnižjo pokojnino za polno pokojninsko dobo ter njihovi družinski člani, če jih preživljajo in živijo v skupnem gospodinjstvu, pa še nekateri drugi uporabniki zdravstvenih storitev (pripadniki JLA...). Plačila k ceni zdravstvenih storitev so oproščeni tudi tisti, ki tega ne morejo storiti zavoljo svojega slabega gmotnega položaja, kar pa je treba dokazati s potrdilom, ki ga izdajo centri za socialno delo.

Juljski ukrepi, pa so **NAJBOLJ PRIZADELI STAREJŠE LJUDI OD 70 let** in osebe z manj kot 70-odstotno telesno okvaro ter tiste, ki se morajo zdraviti zaradi bolezni zvišanega krvnega tlaka. Vsi ti so bili prej namreč oproščeni plačila soudeležbe za prve kurativne preglede v osnovni dejavnosti in za zdravila ob prevzemu na recept.

POSLEDICE SO ŽE VIDNE

Juljska slika posledic višjih prispevkov za zdravstveno varstvo še ni pokazala vseh odtenkov, kako to vpliva na ljudi, nekateri podatki pa že zgovorno pričajo, da prihaja do problemov, stisk... Tako je, denimo, bilo število prevozov z vozili prve pomoči v juliju za dve tretjini manj kot mesec dni poprej, in to zato, ker je za te prevoze potrebno kar precej plačati. Skrajšuje se ležalna doba v bolnišnici, ljudje želijo, da jim zdravniki predpišejo samo najnujnejša zdravila, nekateri pa niso pripravljeni plačati zdravil ali zdravstvenih pripomočkov, čeprav pridejo z receptom. Bilo je že tudi nekaj primerov grobih žalitev zdravnikov in celo poskusov fizičnega obračunavanja.

Dr. Jože Miklič, direktor Zdravstvenega doma Murska Sobota, tudi ugotavlja, da se zdravstveno stanje prebivalstva v Pomurju zadnja leta precej slabša, kar potrjujejo nekateri negativni kazalci zdravja. Tako se je povečala splošna umrljivost in umrljivost novorojenčkov, povečuje se stalež bolniških dni pri zaposlenih in raste število nesreč pri delu zunaj delovnih organizacij. Občutno pa se je povečala tudi stopnja hospitalizacije pri starejši generaciji.

»Ugotavljamo, da je delež sredstev za zdravstveno varstvo očitno prenizek, saj znaša le okrog 4 odstotke družbenega proizvoda, nekoč, do leta 1979, pa je bil blizu 6 odstotkov. Participacije za zdravstvene storitve pa imajo po mojem poleg materialnega tudi vzgojni vidik. Morda bomo za lastno zdravje tudi sami kaj več storili. Lahko navedemo podatek, da smo v 1. polletju v Zdravstveni skupnosti M. Sobota porabili za zdravila 1.280 milijonov dinarjev. Račun, ki jih prejemamo s Kliničnega centra v Ljubljani, pa znašajo za enega bolnika tudi po 100 in več milijonov dinarjev.«

KAKO V LEKARNAH

S 1. julijem so se povečale vrste čakajočih tudi pred blagajnam v lekarnah, kajti poslej morajo plačevati za zdravila na recept tudi tisti, ki so stari nad 70 let.

»Več dela pa imamo tudi pri izdajanju zdravil, saj je v ukrepih določilo, da so lekarne dolžne preverjati, če so recepti pravilno izpolnjeni in če so tudi označene oprostitve participacije, kot tudi morebitne druge nepravilnosti. Zdravstvena skupnost namreč lahko zavrne plačilo računa za izdano zdravilo, če bi to bilo izdano v nasprotju z opredelitvami iz samoupravnih aktov skupnosti. To preverjanje pa nikakor ni prijetna stvar, saj bi v nekaterih primerih morali ljudi spraševati, za kakšne bolezni potrebujejo predpisana zdravila, ker to na podlagi recepta ne moremo vedno do potankosti presoditi. Če bi zdravniki pisali tudi šifre, bi to bilo mnogo bolj enostavno, vendar oni se tega branijo; najbrž zaradi zdravniške etike. In imeli smo že nekaj primerov, ko smo ugotovili, da so morali pacienti plačati za zdravila, čeprav na receptu to ni bilo označeno. Rubrika »p«, kar pomeni participacija, namreč ni bila izpolnjena, pa bi, kot je ugotovila naša kontrola, morala biti. Zato si v lekarnah želimo, da bi bili recepti res natančno izpolnjeni.« nam je med drugim povedala vodja Lekarne M. Sobota mag. Gizela Šiftar.

Koliko več denarja pa se zdaj stee v lekarniško blagaj-

no, pa zaenkrat še nismo mogli dobiti primerljivega podatka, ker so se tudi zdravila večkrat podražila in ker je v poletnih mesecih običajno manjše povpraševanje po zdravilih. Za primerjavo pa je znan podatek, da je bilo pred sprejetjem novih ukrepov izdanih okrog 60 odstotkov receptov, s katerimi so bili pacienti oproščeni plačila zdravil, zdaj pa je takšnih receptov le okrog 40 odstotkov.

Če je zdravilo cenejše od 4.000 dinarjev, pa v lekarnah zaračunajo samo dejansko vrednost.

Obstaja pa kar precej zdravil, za katere pacientom ni treba plačati, četudi niso socialno ogroženi oziroma oproščeni participacije zaradi drugih razlogov. Gre za zdravljenje tetraplegikov in paraplegikov, nalezljivih bolezni (kolerica, kuga, črne koze, mrzlica, legionarska bolezen, otroška paraliza, davica, pegavica, trebušni tifus, malarija, steklina idr.), za katere je predpisano obvezno zdravljenje), malignih rakastih obolenj, hemofilije, skleroze multipleks, sladkorne bolezni, duševnih bolezni (šifre 295-298), mišično in živčno-mišičnih bolezni idr. Uporabniki takšnih zdravil so oproščeni tudi prispevka pri uveljavljanju zdravstvenih storitev, ki so v neposredni vzročni zvezi s temi obolenji.

Najbrž prav zaradi tega prihaja med ljudmi do kritik, češ: jaz sem moral plačati, drugemu pa ni bilo treba. Vendar to je tako dogovorjeno.

Refin naskok pomurskega gospodarstva (III.)

Ne more več biti dvoma, da morajo ozdi, ki se želijo uveljaviti v mednarodni konkurenci, stalno uvajati sodobne metode za boljše, učinkovitejše poslovanje in gospodarjenje. Največje rezerve so po izkušnjah gospodarstev razvitega sveta, vzemimo ZR Nemčijo, še vedno na področju planiranja in vodenja ter organiziranja in oblikovanja gospodarskih enot in sistemov. Pri tem imajo prevladujočo vlogo visoke tehnologije, zlasti še računalniško podprte tovarne, ki se pri nas šele rojevajo. V tej zvezi navedimo le dva podatka, do katerih so se dokopali v razvitem svetu, kjer že nastajajo tovarne prihodnosti: 41 odstotkov rezerv je v organizacijskih motnjah in materialih v skladiščih in kar 77 odstotkov rezerv je v pretečnih časih oz. v časih, ko material leži. Sta soboški Agroservis in Avtoradgonin toz Transport že na poti »od trnja k zvezdam«? Imata možnosti za postopen prehod v tovarni prihodnosti? Tokrat ima glavno besedo — kot smo že napovedali — Agroservisov direktor Milan Šanko.

»BOMBARDIRANJE« Z ZADEVAMI, KI NIMAJO ZVEZE S PROJEKTOV IPOK?

Ob zavračanju »govoric«, da je sam začel zavirati uvajanje sistema IPOK (kompleksni sistem integriranja, planiranja, oblikovanja in krmiljenja proizvodnje), s katerim so začeli lani, in s tem ovirati prizadevanja projektne skupine z več podskupinami, Šanko izpostavlja svoj angažma pri pridobivanju zunanjih strokovnih sodelavcev. Zlasti omenja Refina svetovalec Dušana Plohla in Otta von Vacana iz Münchna, v zadnjem času pa najraje imenuje strokovnjake iz ljubljanske fakultete za sistemstvo s sistemom SOPIK (sistem operativnega planiranja in krmiljenja proizvodnje), ki je menda že vpeljan v nekaj slovenskih podjetjih. (Osnovno pojasnilo: planiranje skrbi za optimalno pripravo proizvodnje, krmiljenje za njeno izvedbo in odpravo napak planiranja ter nepredvidenih dogodkov pri izvedbi. SOPIK je po eni strani pripomoček, po drugi strani pa kot sistem potrebuje ustrezna metodološka pomagala za resnično in učinkovito podporo obema operativnim dejavnostim: planiranju in krmiljenju.)

Šanko: »Sistem sta si ogledali dve naši skupini in odločili smo se, da ga uveljavimo. Pri tem ne bi smelo biti problemov.« (Spominimo na izjavo vodje projektne skupine Ivana Hartmana in njegovih sodelavcev, ki očitno — če smo jih prav razumeli — na odločitev za uvedbo Sopikovega sistema niso imeli kaj dosti vpliva.) Sledi opredeljevanje vsakršnih kratkoročnih tegob kot so recimo občutna nihanja pri zaposlitvah delavcev — v nekaterih oddelkih dvoizmensko delo, druge na prisilnih dopustih — ki so povezana z izponjevanjem dogovorjenih naročil (po posebnem samoupravnem sporazumu) za mariborski TAM, in še marsikaj. Direktor pripominja: »Projektne skupina me ves čas »bombardira« z zadevami, ki nimajo zveze s projektom IPOK.«

KO NAJ BI SE OSEBNI POGLEDI KRIŽALI Z INTERESI PODJETJA?

Priznava pa kot dosežek izdelavo vrat za kabino Tamovega vozila 80 TX, kamor bi se baje splašalo vlagati, saj je v tehničnem pogledu izdelek solidno napravljen. »Izdelane so različne variante, vendar ob tehničnem delu ni narejen ekonomski del. Z vsem skupaj tudi prepočasni nadaljujejo,« pravi Šanko in omenja širše razsežnosti: »Faza dela v delavnici in faza dela v dokumentu nista bili istovetni. Resda so bistveno zmanjšali odlagalna mesta, vendar ugotavljam, da obdelovalci niso, kjer bi morali biti, kar kaže na nedisciplino. Veliko je še nedorečenega glede normativov in nagrajevanja.«

Ko ga izzovemo s hitro in prilagodljivo akcijo proizvodnih delavcev za izdelavo traktorskih kabin za tovarno Tomo Vinkovič v takorekto rekordnih desetih dneh in hkrati neprilagodljivostjo (nesposobnostjo?) vodstvenega sestava, da bi iz tega kar največ iztržil, se takole odzove: »Informacij

inovacije

je bilo dovolj, zanimanja tudi, vendar so manjkala naročila z dokumenti. Govor je bil o 50 kosih, a niso prišli. Res je bilo vložena veliko truda. Sicer pa je določena količina kabin kot prototipna serija v izdelavi.« (Zaradi lažje razumljivosti naj ponovimo del Hartmanove izjave: »Ker nismo mogli tako hitro pripraviti načrtov, predračunov in podobnega, smo precej prešli na neposredno izdelavo na samem traktorju... Ko smo to kabino dali na ogled v razstavnem prostoru Tomo Vinkoviča na novosadskem sejmu, se nismo uspeli tržno obnašati. Preprosto nismo imeli predstavnika, ki bi zbiral ideje in želje, kako naprej. Skratka, če že nismo zatajili pri neposredni izdelavi kabine, v tehničnem delu, smo zagotovo v tržnem delu; tu smo deficitarni.«) In še navzre: »Ni dobro križati osebnih pogledov z interesi podjetja.«

V AVTORADGONINEM TOZDU TRANSPORT JE ZAVORA SREDNJI MENEDŽMENT

Ves čas pogovora z direktorjem soboškega Agroservisa Milanom Šankom imamo občutek, da je v ozadju še veliko več blokad in konfliktov, ki jim ne bo lahko priti do živega. Kar pa je pri tem kljub vsemu spodbudno je predpostavka, da niso posredni osebnostne razprtije ali skrhani medčloveški odno-

Pot do spremembe hierarhijskega razmišljanja in avtoritativnega vodenja:

1. Spremeniti vlogo nadrejenega v vlogo partnerja.
2. Spremeniti strukturo organizacije.
3. Priznavati dosežene učinke.
4. Izbrati (se naučiti) nov slog vodenja.
5. Postaviti nova pravila »hierarhije«.
6. Preiti na na partnerja usmerjeno obnašanje.

Refin svetovalec Dušan Pohl dodaja še en poduk: »Predpostavljamo je trenutno zmaga, toda vsaka zmaga povzroča »novo vojno«. Premagani podzvestno želijo postati zmagovalci in tako pride do »vojne«, ki nikomur ne koristi. Zagotovo pa slabi rentabilnost podjetja.«

si, marveč dialoško-polemična »čistka« na osnovi strokovnih argumentov. Tega v marsikaterem podjetju manjka; s prvimi tovrstnimi izkušnjami se srečujejo v Avtoradgonini temeljni organizaciji Transport. Refin svetovalec Pohl ugotavlja: »Tu je celoten top menedžment navdušeno ZA Ipokov integriran sistem, je pa nekaj delavcev v srednjem menedžmentu, ki razmišljajo, če jim je tak sistem sploh potreben oz. ali ne bi bilo bolje živeti po starem. Mislim, da bo ravno toz Transport moral v bližnji prihodnosti preiti na tržno organiziranost, če bo še želel obstajati, saj je ravno na njegovem področju najostrejša konkurenca.« Kolikor uspemo zvedeti od tistih, ki vodijo Ipokov projekt v Avtoradgoni, tudi v vrhu vodstva delovne organizacije ni ravno prevelike ogetosti za uvajanje Refinega kompleksnega sistema integriranja, planiranja, oblikovanja in krmiljenja proizvodnje. Eden od Plohlvih komentarjev se glasi: »Le čemu bi bili Jugoslovani manj sposobni kot so v zahodnem industrijskem svetu? V bistvu imamo pri nas tri modele: za pripravljanje in sprejemanje odločitev ter za vsakodnevno poslovanje. Če bi vsi trije lahko enakovredno funkcionirali, je potrebno, da se odločimo za en logističen sistem, za logistiko v organiziranju obratov, proizvodnje in izdelave. Treba je narediti vertikalno in horizontalno povezavo med sistemi dela — preprosto bi rekli: povezavo med ljudmi — ki so vsi enakovredni. V sodobnih organizacijah namreč ne poznamo več tistih, ki so bolj ali manj vredni.« (Glej okvir!)

Refin naskok na pomursko gospodarstvo — začeni v Agroservisu in Avtoradgoni — se bo najbrž nadaljeval, pri čemer se bo kot temeljno postavljalo troje vprašanj: logistika v organizaciji, poslovnih sistemih, obratih, proizvodnji in izdelavi, interdisciplinarno uvažanje in sprejemanje tržnega sistema in ovire/zavore, do katerih prihaja pri spreminjanju miselnosti v glavah posameznikov. Tega je, žal, v Pomurju še veliko. Branko Žunec

Delavci se težko znajdejo ob poplavi predpisov

Poleg rednih sodišč so bila leta 1974 ustanovljena tudi sodišča združenega dela, ki so začela z delom leta 1975. Tako je bilo tudi ustanovljeno Sodišče združenega dela Murska Sobota, pristojno za reševanje spornih zadev v Pomurju. Z njegovim predsednikom, Emilom Vučkicem, smo se pogovarjali o številnih vprašanjih iz vsakodnevne prakse, ki so gotovo zanimiva za širši krog ljudi.

Ker še vedno marsikdo ne ve, kaj je sploh sodišče združenega dela, bo prav, da nam ga podrobneje predstavimo, predvsem pa njegove pristojnosti.

EMIL VUČKIČ: Pristojnost določa zvezni zakon o sodiščih združenega dela, organizacijo teh sodišč pa podrobneje določa republiški zakon. Največkrat uporabljamo zakona o združenem delu in delovnih razmerjih, poleg tega pa še številne druge predpise. V mislih imam tako zakonske kot samoupravne. Omenim naj predpise o stanovanjskih razmerjih, zakon o stanovanjskem gospodarstvu ter razne samoupravne predpise, kot so pañožni sporazumi od republike do sozdov, ozdov in tozdov. Poleg reševanja spornih zadev je naše sodišče dolžno dajati tudi pravno pomoč občanom. To je vsak ponedeljek od 8. do 13. ure in ob sredah od 14. do 16. ure. V izjemnih primerih dajemo tudi telefonske nasvete (22 139).

● Zanimivo bi bilo zvedeti kaj o številu spornih zadev, s katerimi se ukvarjate. Kakšni so podatki za nekaj zadnjih let?

EMIL VUČKIČ: Število spornih zadev je bilo lani precej višje kot leto prej. V letu 1987 je sodišče združenega dela prejelo 390 spornih zadev, leta 1986 pa le 332, oziroma 17 odstotkov manj. Približno enako število beležimo tudi dve leti nazaj. Ob tej priljubljenosti bi želel opozoriti, da imamo čedalje več zahtevnih zadev, zato je redkokdaj možno te zadeve rešiti takoj.

● Ali krizne razmere vplivajo tudi na povečanje teh primerov?

EMIL VUČKIČ: Prav gotovo! Krizne razmere vplivajo na število spornih zadev, saj so ljudje

bolj občutljivi in se prej odločajo za sodno varstvo. Omenim naj še nekaj: postopek pred sodiščem združenega dela je brezplačen, ni taks, kar verjetno še dodatno vpliva na odločitev ljudi. Seveda ne samo to. Pri nas je velik problem, da do spornih zadev v organizacijah združenega dela prihaja ob ogromnem številu pred-

pisov in se ljudje težko znajdejo. Pri tem namreč ugotavljamo, da včasih niso usklajeni niti zakonski predpisi, kaj šele samoupravni predpisi. Seveda je težavno vse predpise sproti usklajevati, ker je ogromno najrazličnejših sprememb. Zato se tudi zavlečejo postopki. Po drugi strani pa si vsak po svoje razlaga predpise, zlasti v organizacijah združenega dela.

Kako pa je s kadrovsko problematiko? Ali zmorete ogromno število spornih zadev pravočasno rešiti?

EMIL VUČKIČ: Pri sodišču združenega dela v Murski Soboti sva poklicno zaposlena dva sodnika. Imeli smo še 54 nepoklicnih sodnikov, ki so lahko vodili tudi obravnave in razpravljali, če so imeli pravosodni izpit, ali pa ga je moral imeti vsaj nekdo v senatu. Vendar se zadnje čase pojavlja problem, ker takih nepoklicnih sodnikov, ki bi imeli pravosodni izpit in bi bili hkrati pripravljeni voditi obravnave, praktično skoraj nimamo. Ti nepoklicni sodniki trdijo, da imajo do-

volj dela v svojih organizacijah združenega dela, kar je resnica. Vsi so namreč na odgovornih delovnih mestih. Tako imamo letos le enega nepoklicnega sodnika, ki vodi tudi obravnave, medtem ko so bili še pred dvema letoma štirje. Takrat so le-ti reševali skoraj polovico spornih zadev, sedaj pa le 10 odstotkov teh zadev.

Na kaj pa kaže številčna primerjava, predvsem ko gre za disciplinske postopke?

EMIL VUČKIČ: Od vseh zadev, ki jih prejmemo pri sodišču združenega dela, jih je največ s področja delovnih razmerij. Med njimi pa prevladujejo raznovrstne denarne terjatve, kar je razumljivo, takoj zatem pa sledijo spori iz delovnega razmerja. Tako je bilo lani kar 66 tovrstnih sporov v zvezi s prenehanjem delovnega razmerja — od tega je šlo v 49 primerih za prenehanje delovnega razmerja zaradi izrečenega najstrožjega disciplinskega ukrepa. To število je v primerjavi z leti nazaj večje. V letu 1986 smo imeli le 33 tovrstnih zadev, leta 1985 je to število znašalo 27 in leta 1984 34 takih zadev. Iz tega lahko sklepamo, da je to število prejšnja leta skoraj enako, lani pa je bilo skoraj do 50-odstotno povečanje tovrstnih zadev.

Kateri so najpogostejši primeri disciplinskih postopkov v organizacijah združenega dela?

EMIL VUČKIČ: Moram omeniti, da gre tu le za primere pred sodiščem združenega dela, kajti vsi postopki v ozdih se ne končajo tudi pred sodiščem, posebno še, če je delavec oproščen krivde. Pri nas ugotavljamo, da so najpogostejši primeri za izrek najstrožjih disciplinskih ukrepov v tem, ko posamezniki zlorabljajo pooblastila oz. nevestno poslujejo. Lani je bilo od skupnega števila 49 primerov kar

16 takih. Tem sledijo nepravilni oz. neupravičeni izostanki z dela (10), odklonitev del in nalog, torej neizpolnitev obveznosti (6), po 5 primerov pa je glede prihajanja na delo v vinjenem stanju oz. opijanja med delovnim časom ter nezakonitega razpolaganja s službenim premoženjem, kar so v bistvu tarvine.

Kako pa je z uspehi pritožb delavcev oz. rešitvami njihovih zadev pred sodiščem združenega dela?

EMIL VUČKIČ: Včasih se je govorilo, da delavci pri sodišču združenega dela v glavnem uspejo. Bila je fama, da uspejo tudi slabi delavci. Ob tem bi želel povedati, da smo v disciplinskih zadevah pri tukajšnjem sodišču od 53 zadev lani zavrnili zahteve delavcev v 30 primerih, to je več kot polovico. V 16 primerih pa je bilo delavcem delno ugodeno ali v celoti. Le v petih primerih so bili delavci v celoti oproščeni krivde, druge pa so bili spremenjeni sklepi samoupravnih organov. Poleg tega smo ugotovili, da v dveh primerih ni bilo pogojev za sodno varstvo, kajti delavci so zamudili zakonsko določene roke, v dveh primerih pa smo zadevi vrnili organom v ozdih, da dopolnijo postopke.

Na kaj pa kažejo letošnji polletni podatki o disciplinskih postopkih?

EMIL VUČKIČ: Kaže, da bo tudi letos približno enako število zadev kot lani, saj smo do polletja prejeli 32 zadev glede prenehanja delovnega razmerja zaradi izrečenega disciplinskega ukrepa. Hkrati so začele veljati spremembe zakona o združenem delu in delovnih razmerjih (republiški), na osnovi katerih je precej spremenjenih določb. Tako se je precej zaostriła disciplinska odgovornost, saj sedaj delavcu, ki 3 dni izostane z dela, ni možno izreči milejšega disciplinskega ukrepa kot je prenehanje delovnega razmerja. Prej se je to lahko pogojno odložilo, sedaj to ni več možno. Poleg tega so v zakonu naštet še druge hujše kršitve, za katere prav tako ni možno izreči milejšega disciplinskega ukrepa. Ko bodo usklajeni samoupravni splošni akti v ozdih, bo ta določila možno uporabljati v praksi. To bo seveda vplivalo na povečanje števila izrečenih najstrožjih disciplinskih ukrepov in s tem na večje število zadev pri našem sodišču.

MILAN JERŠE

AEROKLUB MURSKA SOBOTA vas vabi v soboto, 20. avgusta 1988, ob 19. uri na LETALSKO NOC na letališču.

Zabaval vas bo ansambel Picasso s pevci: Kalemberjem, Stavrosom in Pejakovičem. Za jedila z žara in pijačo poskrbljeno. Prireditel bo ob vsakem vremenu.

Od petka možnost panoramskih poletov nad Pomurjem z 12-sedežnim turističnim letalom AN 2.

RUDNIK V LENDAVI

ZGREŠENA NALOŽBA?

Čeprav so doslej za raziskovalna dela na območju nahajališča premoga v Benici pri Lendavi porabili (preračunano v sedanjo vrednost) okrog 7 milijard dinarjev, se tačas naložbi slabšo piše. Zaradi možnosti nakupa kurilnega olja so mnoga gospodinjstva spet prešla na uporabo tega energijskega vira, kar ima za posledico, da se kupa premoga kopičijo. Samo torej v obdobju, ki ni naklonjeno nadaljnjim odkrivanjem nahajališč premoga oziroma odpiranju novih rudnikov. Vse kaže, da v letu 1992, ko so načrtovali komercialno izkoriščanje premogovnika v Benici, se ne bodo kopali večjih količin. Predstavnik rudnika Ludvik Jerbic nam je povedal, da prodaja premoga, ki bi ga izkopal v Benici, ni zagotovljena tudi zato ne, ker za zdaj tudi ni možnosti, da bi v Mariboru zgradili toplarno, v kateri bi kurili s premogom iz Benice. Pa tudi prevoz premoga iz Lendave do Maribora bi bil predrag. Zdaj se ponuja možnost: gradnja termoelektrarne ob Muri! Ker je menda na območju Benice in okolice premoga toliko, da bi lahko kopali več deset let, bi bila dobrodošla tudi ta naložba (ogrevanje Lendave in okolice), vprašanje, kjer vzeti denar za to, pa ostaja!

Po tem, kar smo napisali o trenutnem stanju rudnika, se bo morda kakemu bralcu porodila ugotovitev, da je rudnik v Lendavi zgrešena naložba. Čeprav je bilo za odkrivanje premoga porabljeno mnogo denarja in četudi rudnika ne bodo izkoriščali v napovedanem obdobju, menimo, da denar za rudnik ni bil vržen proč, kajti zgradili so več objektov (jaški, vodovod, elektrika, nekatere rudniške naprave), ki jih bo mogoče uporabiti, ko bodo dozorele razmere za komercialni izkop. Netlogično bi namreč bilo, da bi na ta energetski vir kar tako pozabili, po drugi strani pa bi energijo (v takšni ali drugačni obliki) uvažali. Res pa je tole: Lendavčani so računali na nova delovna mesta, da bi tako število nezaposlenih vsaj nekoliko zmanjšali. Š. Sobočan

AGRO POMURJE

AP

PLANSKO POSLOVNA SKUPNOST

MURSKA SOBOTA, Štefana Kovača 40, telefon: 069 /23980, 21430, 21491

Z našimi raziskavami in izkušnjami razvijamo nove tehnologije in tehnike, nova znanja za družbeno sodobnejše in učinkovitejše rešitve pri projektiranju in izvedbi objektov:

- primarne kmetijske proizvodnje,
- živinorejske proizvodnje,
- živilsko predelovalne industrije,
- trgovine in gostinstva.

Na pionirskem taboru pri Negovi 192 mladih

Kot vsako leto je Občinska gasilska zveza Gornja Radgona tudi letos v prelepem gozdičku pri lovski koči pri Negovi pripravila pionirski gasilski tabor. Zbralo se je 192 pionirjev iz vseh 36 gasilskih društev radgonske občine, ki delajo v 16 skupinah, vsaka skupina pa ima svojega mentorja. Poleg gasilskih veščin so se

bodoči gasilci ukvarjali z različnimi dejavnostmi, ki so jih po potrebi dopolnjevali. Uveljavili so delo v različnih kroških, kot so strelski, plavalni, likovni in drugi. Organizirali so tekmovalna, izlete, družabne igre. Tekmovali so v gasilskem mnogoboju, veslanju, vaji z motorno brizgalno, štafetnem teku, podiranju tarče, stre-

ljanju z zračno puško, nogometu, igri med dvema ognjema, plavanju, krosu in šahu in pripravljali kresovanje s kulturnim in zabavnim programom. Urejali so stenočas in nastopali pred mikrofonom. Poslušali so predavanja in gledali filme. Skratka, program taborjenja je bil zelo pester in privlačen, tako da je vsak lahko našel tisto, kar ga je zanimalo. Po besedah vodje tabora, Valterja Horvata, so z letošnjimi udeleženci tabora zelo zadovoljni.

Ob našem obisku pionirskega gasilskega tabora pri Negovi, ki je v prelepem okolju ob Negovskem jezeru, pa se nam je zastavilo vprašanje, zakaj v Pomurju ne organiziramo skupnega taborjenja za vse štiri občine. Poleg Gornje Radgone organizirajo pionirski tabor še v Ljutomeru, medtem ko soboška občina pošilja pionirje v republiški tabor na Debeli rtič, Lendava pa ga sploh nima. Z organizacijo pomurskega tabora bi vsekakor zmanjšali stroške in združili kadre. O tem bi kazalo razmisliti.

Feri Maučec

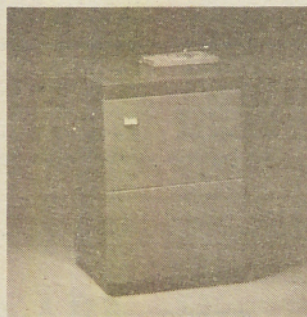
Pionirski gasilski tabor pri lovski koči pri Negovi.

na Kmetijskem sejmu od 20. do 28. 8. 1988
v hali E, stojnica 452

PREDSTAVLJAMO VAM:

- komunalni program (koški, zaboyniki in kesoni za smeti),
- kotalni prekucniki,
- silosi za kmetijstvo in lesno industrijo,
- različni zaboyniki (kontejnerji),
- visokotlačna brizgalka VTB 150.

Letos prvič razstavljamo tudi naš program:

- peči za centralno etažno ogrevanje,
- kopalne kadi, straniščne kotličke,
- radiatorje,
- emailirano posodo.

Izdelke lahko v času Kmetijsko-živilskega sejma pod ugodnimi pogoji kupite v prodajalnah:
Potrošnika M. Sobota,
Jeklotehne M. Sobota,
MIP Ptuj.

Če vas zanima še več, pridite; čakamo vas za stojnico EMA v hali E, kjer si boste lahko posamezne izdelke tudi ogledali in dobili o njih še podrobnejše informacije!

»IN POTEM SO VSI JOKALI«

Vročje je in kljub odprtim oknom ter prepihu se ne počutim nič kaj preveč ugodno. Razmišljam o tem, da mora imeti človek v teh pasjih dneh res veliko volje, da se spravi h kakšnemu delu, še posebej k fizičnemu, kot počno to tudi brigadirji na akciji Goričko 88. In čeprav sem bila še sama pred leti v njihovi koži, se mi zdi zdaj skoraj nemogoče, da v tej vročini še lahko udarjaš s krampom po trdi in izsušeni gorički zemlji.

Mladi iz Mališeva pa nič ne tožijo, da jim je prevroče. »Tudi delo ni pretežko, saj so v naši brigadi predvsem mladi, ki prihajajo s podeželja in so vajeni dela,« pravi Jadran Dunič. »Tako tudi ni presenetljivo, da dosežemo najboljše rezultate na delovišču.« V brigadi 25. maj, ki prihaja iz novoustanovljene občine na Kosovu, v kateri živi 42.000 prebivalcev, je večina od 44 brigadirjev Albancev, le štirje so Srbi. Do sedaj je brigada sodelovala le na dveh akcijah, v Beogradu in Jasenovcu, letos pa so prišli v Slovenijo. »Tu nam je tudi najbolj všeč. Zadovoljni smo s traso, z naseljem in nasploh z življenjskimi razmerami. Nekoliko smo le razočarani nad interesnimi dejavnostmi, predvsem pogrešamo več zabave in gostovanja kakšnih glasbenih skupin,« meni Živan Vučković.

MDB Bratstvo-jedinstvo iz Dimitrogradja pa je že drugič na Goričkem. Že pred dvema letoma so bili mladi iz tega mesta z 3000 prebivalci, ki leži ob jugoslovansko bolgarski meji, na tej akciji. Takrat je bila brigada še popolna, sedaj pa jih je le še dobra polovica brigade. Traser Stanko Veličkov pravi, da se tudi v Srbiji pozna kriza mladinskega prostovoljnega dela. »Poleg tega pa tudi čas ni bil najbolj ugoden, ker je izmena razdeljena na dva meseca, kar mnogim ne ustreza.« Kaj pa misli o tisti že večkrat izrečeni tezi, da so traserji najbolj neumni ljudje na akcijah? »Ah,« zamahne z roko, »to so si izmislili komandanti, ki so ljubosumni na našo popularnost.«

In kaj je še zanimivega v brigadi Bratstvo-jedinstvo. Večina brigadirjev je bolgarske narodnosti in jezik, ki ga govorijo, je šopski, to je narečje, nekakšna mešanica makedonskega in bolgarskega jezika s primesmi srbohrvaškega.

Kako to, da tako radi prihajajo v Slovenijo? »Res je, v zadnjih štirih letih smo bili kar trikrat v Sloveniji: enkrat v Posočju, zdaj pa že drugič na Goričkem,« pravi Ivica Mladenov. »Pred dvema letoma smo se nekako bolj družili med seboj. Ne vem, če je bilo to samo zaradi naselja, ki je omogočalo bolj družabno življenje. Tu, v Murski Soboti, so sicer razmere boljše, kot so bile v Gornjih Petrovcih, toda meni je bilo

Bela Drvarič je le eden od petih cestarjev, ki pomagajo brigadirjem pri delu.

tam vseeno bolj všeč.« Traser pa šaljivo doda: »Takrat je bilo tudi zato lepše, ker so bile v štabu akcije tri ženske.«

Splitčani pa imajo danes nekoliko sreče, si mislim, saj vidim, da je večina njihovega delovišča v senci. V brigadi 2. dalmatinska je tudi nekoliko več deklet, kot jih je v drugih. Mladi iz dalmatinske prestolnice pravijo, da nekako pogrešajo stari način organiziranja akcij, kar naj bi bil tudi razlog, da se manj družijo, Alenka Prančič pravi, da tudi v Splitu ni več takšnega zanimanja za akcije, kot je bilo še pred leti ko so imeli kar 5 ali še več brigad. »Letos smo poslali le dve. Spomnim se še, da se je prej dogajalo tudi to, da je bilo na seznamu tudi 150 prijav in da so potem, ko so izbrali 40 ali 50 brigadirjev, vsi jokali; tisti, ki so bili izbrani, od sreče, drugi od žalosti.« Letos pa so le s težavo pridobili 36 brigadirjev. Alenka pravi, da so za takšen položaj krive tudi mladinske organizacije, ki ne storijo dovolj za propagiranje mladinskega prostovoljnega dela.

Edini, ki so na letošnji akciji predstavljali Slovenijo, pa so brigadirji iz Radovljice. V MDB

Stane Žagar jih je 19, in sicer 11 Gorenjcev in 8 brigadirjev iz pobratene občine Sviljanac. Med njimi je tudi kolega Rade Ugrenić, dopisnik Radia Beograd. »Za mene je ta akcija enkratna — troposteljne sobe, vedno vroča voda in okusna hrana. Skoraj je tako, kot v hotelu.« Njemu in vsem drugim je všeč tudi ta novi način organiziranja akcij, ki jim omogoča več svobode in jih sili k več lastnemu delu ter razmišljanju.

Iz Makedonije, iz starodavnega mesta Astibo oziroma Scipion, ki se danes imenuje Štip, je prišlo največ mladih, kar 55. V tem industrijskem in kulturnem središču vzhodne Makedonije nimajo problemov z brigadirji. »Od leta 1985 poteka pri nas tudi akcija Placko, poleg tega pa ima brigadirstvo pri nas že dolgo tradicijo. Letos smo tudi ustanovili klub brigadirjev, ki bo omogočil zbiranje brigadirjev in njihovo druženje čez vse leto,« razlaga komandant MDB Tošo Arsov Slavko Sanev. Tako se tudi večkrat dogodi, da posojajo brigadirje tistim brigadam, ki so nepopolne.

Albanski, šopski, srbohrvaški, slovenski in makedonski jezik mi odmevajo v ušesih, ko se poslovim od bri-

Stanko Veličkov, traser brigade Bratstvo-jedinstvo, opazuje, kako delajo njegovi brigadirji.

Iz Štipa je prišlo kar 55 mladih, kar je rekord letošnje akcije.

S. Eđry

gadirjev druge izmene letošnje akcije Goričko. »Kljub temu da dvomim v finančno korist akcij, pa moram reči, da pozitivno ocenjujem odnose med brigadirji na Goričkem. Mednarodnih trenj v Jugoslaviji mi tu sploh ne čutimo,« so bile besede komandanta MDB Stane Žagar Uroša Hincija. Tudi vedno bolj demokratični prijemi pri organiziranju slovenskih akcij so brigadirjem vedno bolj všeč, čeprav nekateri potrebujejo čas, da se navadijo na več svobode in možnost, da sami oblikujejo svoj prosti čas. Tako ob večerih prirejajo različne zabave in razvedrilne prireditve, ples v maskah, brigadirske večere, na dan, ko sem jih obiskala, pa so načrtovali tudi makedonsko poroko.

Obiščite naš paviljon na radgonskem sejmu!

● UGODNI NAKUPI ● BOGATA IZBIRA
KMETIJSKE MEHANIZACIJE
IN REZERVNIH DELOV ● POPUSTI

Vsak dan nagradno žrebanje!

IMPORT-EXPORT
POLJOOPSKRBA
ZAGREB
POSLOVNI CENTER MARIBOR – GOSPOSKA 1

Razstava ročnih del

Tradicija spominkarstva se je v Ljutomeru že potrdila. Stalne razstave so doslej pokazale, da so na tem koncu domovine iznajdljivi in spretni mojstri. Ob spominkarstvu pa se pojavlja nova dejavnost, ki je (ob turizmu) povezana tudi z ljudsko folkloro. To so ročna dela, ki nastajajo pod rokami gospodinj, obrtnikov

tkani in kvačkani prti, gobleni, umetniški kovaški izdelki, tkana in kvačkana oblačila in nekaj idej za okrasitev pogrinjkov.

Res pa je, da vsaka dobra stvar začne rasti od skromnega. Pri postavitvi razstave in izbiri razstavljenih izdelkov je poleg Eriha Mohorka veliko pomagala tudi Jožica Babič, aktivna turisti-

in drugih in so sestavni del turistične in kulturne ponudbe.

Ob tem času je bila v ljubotomski galeriji Ante Trstenjak ponavadi razstava turističnih spominkov, iz objektivnih razlogov, kot pravi Erih Mohorko, predsednik občinske turistične zveze Ljutomer, pa je letos niso mogli pripraviti, zato so pripravili nekaj povsem novega, kar ima podoben namen. Gre za razstavo ročnih del, ki so jo pripravili, da bi tudi skozi to dejavnost prišli do novih idej, novih spominkov.

Ceprav je prva razstava še dokaj skromna — razstavljeni so

ena delavka v občinski zvezi. Del njene zasluge je, da so razstavljeni predmeti dovolj kakovostni, da je kič ali kaj podobnega potisnjen na stran in da je iz same razstave čutiti prizadevanje za kakovost, ki jo lahko ponudimo tudi kot nekaj kulturnega.

In kako naprej? Organizatorji bodo morali dobro razmisliti o tem: ali obe razstavi združiti ali pa vložiti več truda v selekcijo in ločiti ročna dela od turističnih spominkov. Izrazne možnosti so na obeh področjih tako rekoč neizčrpne. Pobuda pa je že dana.

Dušan Loparnik

POGOVOR Z ROMANOM SLUGO

O IZBRANIH FILMIH

Festival v Pulju je sicer mimo, o njem smo prebirali v osrednjem časopisu in revijah, poslušali po radiu in gledali kronike po televiziji. Ne bo pa odveč, če že sedaj vzemo, katere filme bomo videli novembra na Dnevi domačega filma, predvsem pa, kakšno je bilo letošnje zakulisje festivala, na katerem je bilo največ slovenskih filmov in peripetij s Hudodelci režiserja Francija Slaka. O vsem tem smo zvedeli iz prve roke — točneje iz ust Romana Sluge, znanega kulturnega delavca iz Gornje Radgone, tokrat v vlogi selektorja za izbor filmov, ki jih bomo videli v Pomurju.

»Letošnji 35. festival jugoslovanskega igranega filma v Pulju je značilen po rekordnem številu prijavljenih filmov (bilo jih je 37), v Areni in dvoranah videnih 36, od tega 21 v uradni selekciji, ostali pa so bili v informativnem programu. Delo žirije za uradno selekcijo je bilo naporno, saj je bilo kot vsako leto veliko vroče krvi ob izboru filmov in pa tudi pri razdelitvi nagrad.

V uradni selekciji so bili filmi, ki so bili v informativnem programu, in tudi obratno.

Eden takih filmov je bil gotovo Slakov film Hudodelci, ker bi gotovo sodil v uradni program, kajti v uradni selekciji je bilo precej takih filmov, ki bi morali najti svoje mesto v informativnem programu. Kakšni navdihi so vodili žirijo pri taki odločitvi, je težko soditi, kakor je tudi težko opravičiti nekatere nagrade.

Žirija je bila tričlanska in njen član je bil tudi filmski režiser Goran Paskaljević. Je bil morda prav on razlog, da so bili Slakovi Hudodelci, ki so bili dobro sprejeti na mednarodnem filmskem festivalu v Berlinu doma potisnjeni ob rob?

»Morda je to res, vendar je avtor oziroma član žirije to javno zanikal.

Ce pustimo zakulisje, značilno za vsakovrstne festivale in tudi za filmskega v Pulju, potem je omembe vreden film Krsteja Papiča Življenje s stricem, ki je prejel tudi največ nagrad in pomeni režiserjev povratek po nekajletnem umetniškem molku. (Potem ko je navdušil s svojim izjemnim filmom Lisice in si nakopal nejevoljo oblasti.)

»Film življenje s stricem je dobitnik velike zlate arene, Studijevega jelena in zlatega gladiatorja. Publika ga bo gotovo rada

Pri petintridesetih letih bi težko rekli, da je jugoslovanski film v povojih, kot dojenček na fotografiji, ki je bil zaščitni znak letošnjega festivala jugoslovanskega igranega filma v Pulju. Potekal je od 23. do 30. julija, na njem pa tudi izbor najboljšega iz letošnje filmske produkcije, ki ga bomo imeli v Pomurju priložnost videti na Dnevi domačega filma od 14. do 20. novembra. V sedmih dneh se bodo poleg najboljšega — filma Krsteja Papiča — Življenje s stricem, zvrstili še naslednji filmi: Hiša ob progi, Glenbajevi, Pozabljeni, Polbrata, Kavka, Odpadnik in (kot dodatni film za otroke) še Maja in Vesoljček.

gledala. Govori o današnjem času, vendar se vrača v leto po vojni in se spominja na svojega strica, funkcionarja v Istri, ki mu je omogočil šolanje na učiteljski šoli. In po 36 letih, ko ta stric pride ves bolan k njemu z željo, da poskrbi za njegov pogreb v domačem kraju, ponovno doživljamo povojno življenje, ki je očitno neizčrpen vir nedorečenega o naši še ne tako davni preteklosti. Film bomo imeli priložnost videti tudi v Pomurju (novembra), ko bodo v občinskih kinematografih ter v Radenci in Črenšovcih Dnevi domačega filma.

Kateri pa so drugi jugoslovanski filmi, ki jih bomo na tradicionalni prireditvi po Puljskem festivalu imeli možnost videti v Pomurju?

»Poleg Življenja s stricem bodo to še: Hiša ob progi režiserja Žarka Dragojevića, ki je prejemnik zlate arene za režijo, scenarij in za moško stransko vlogo. Glenbajevi, ki jih je po drami Miroslava Krlježa na filmsko platno prenesel Tonči Vrdoljak, film pa je dobitnik zlate arene za glavno moško (Mustafa Nadarević), ki si jo je zaslužil že lani za film Deja vu in stransko žensko vlogo (Ena Begović).

Slednja je nagrado zavrnila, ker meni, da je to glavna in ne stranska ženska vloga. Zlato areno za glavno žensko vlogo pa je (domnevno za svoje dobro ohranjenost) prejela zvezda stalnica na nebu jugoslovanskega filma — Neda Arnerić. Prav nenavadno pa je tudi, da je ljubiteljske arene in domače publike Ljubiša Samardžić tokrat dobil le priznanje za stransko vlogo, in čeprav gre za zlato areno, so ob tem veliki pomisleki.

Film Darka Bajića Pozabljeni je dobil zlato areno za smelost delo, govori pa o mladoletnem prestopništvu, ki ni neznana tema z naših malih in velikih ekranov. Polbrata je film režiserja Zdravka Sotre, avtor Kavke pa je Miloš Radičević. Slovenski predstavnik na Dnevi domačega filma novembra v Pomurju bo film Boža Šprajca Odpadnik. V dodatnem programu pa bo za šolarje primeren otroški film Maja in Vesoljček (lani bolj znan kot Desovila v režiji Polonce Sepe-Godina), ki se ga je lotil režiral Jane Kavčič.

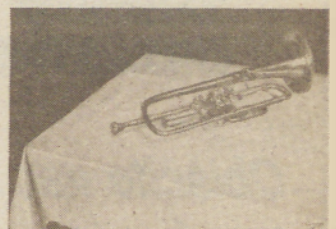
Kot povsod oblika oziroma svež pristop je v svetu filma letos v Pulju izstopal Primer Harnis s Franom Lasičem v naslovni vlogi; kaj menite o njem?

Brigita Bavčar

kulturni koledar

razstave

MURSKA SOBOTA — V Pokrajinskem muzeju Kulturnega centra Miško Kranjc v soboškem gradu je še vedno na ogled etnološka razstava Kuhinja avtorice Marije Kozar-Mukič iz Porabja. Ogledate si jo lahko, tako kot druge muzejske zbirke (arheološko, etnološko in zbirko NOB), vsak dan med 10.00 in 12.00 (razen ob ponedeljkih.) V prostorih Ljubljanske — Temeljne pomurske banke v Murski Soboti je na ogled razstava del Jožeta Krambergerja. Slikar avtodikt se predstavlja z miniaturnimi, kakršna je tudi OČETOVA TROBENTA, olje, platno, 46 x 55 cm, na sliki spodaj.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so razstavljene slike Tamare Burmicky de Mc Laws, po rodu Mariborčanke, ki je veliko potovala po svetu, kjer si je pridobila likovne izkušnje. Slikati je začela že z desetimi leti v oljni tehniki in ostaja ji zvesta tudi danes, slika pa predvsem akte.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Karolina Kolmančič — TVOJA SKALIENA PODOBA (Založba Obzorja), Jeannie Ebner — DIVJINA ZGODNINJA POLETJI (Pomurska založba) in Michel Chaour — REKA JE ŽIVLJENJE (Pomurska založba).

V soboškem klubu mladit se je končal prvi krog kulturnih večerov v podporo obdobju (Jausi, Borštnerju, Tasiću in Zavrlu) pod pokroviteljstvom vseh starih pomurskih občinskih konferenc ZSMS in Književne mladine Murska Sobot. Kljub tropski vročini je bila udeležba na nekaterih izjemna, na drugih pičta. Slednje drži zlasti za petkovega, ko smo se nameravali spomniti obletnice priključitve Prekmurja k Jugoslaviji (12. avgust 1919). To nam potrjuje, da bodo morali prekmurski velmožje — glede na 69-letno nespomnjanje uradne politike in oblasti na to, za prebivalstvo na levem bregu Mure problemno dejanje — stakniti glave in v jubilejnem, 70. letu od tega usodnega zgodovinskega dogodka iztuhtrati pomen in vlogo tega osvobodilnega/čupacijskega akta. Tako nam v času prebujajoč se zavesti, nasilno zavrnjenih vrednot in nanašanja jezikovne, kulturne in narodnopolitične identitete slovenskega naroda, ni bo truba vedno dovolj širok glas, ki bi privedel k uničenju. Književna mladina Murska Sobot.

Pred letošnjo kolonijo

Tudi letos bo v Lendavi zadnjih deset dni tega meseca v znamenju mednarodne likovne kolonije. Ta ima v mestu ob meji že svojo tradicijo, saj je že šestnajsta po vrsti. Že več kot poldrugo desetletje se tako na obronkih Lendavskih goric v idiličnem gradu nad mestom in njegovi okolici združujejo in ustvarjajo umetniki z različnih koncev sveta. Tudi letos bo po narodnosti največ Madžarov, kar je razumljivo glede na bližino meje in dobro sodelovanje tako z Madžarsko in Vojvodino, od koder bosta tokrat prišla keramika Ana Popov in Petar Mojak, da bi izkoristila prednost pokrajine, v kateri gline ne manjka, v dolgovaški opokarni pa je tudi primeren prostor za njeno dodelavo.

Med sedmimi umetniki, toliko bo vseh, bo iz Slovenije Marjan Tršar, z Madžarske pa pridejo Ferenc Krieg (iz Szombathelya), Ludvik Zoltan (iz Nagykanizse) in Istvan Szajko (iz Budimpešte), iz Avstrije pa organizator mednarodne likovne kolonije akademski slikar Ferenc Kiraly, ki je tudi vodja Galerije in muzeja — pričakuje Ervina Reisnerja. Pokrovitelja 16. mednarodne likovne kolonije v Lendavi sta Skupščina občine in Golfurist Lipa — udeležencem bosta v ponedeljek ob 19.00 pripravila slovesen sprejem.

B. Bavčar

ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobot

NA POMURSKEM SEJMU POSLUJE VSAK DAN

KJE NAS BOSTE NAŠLI?

Prejšnja leta je Pomurska banka poslovala v prostorih v neposredni bližini vhoda. Letos boste lahko vse dinarske in devizne posle opravili v naših novih prostorih v neposredni bližini lovske kočice!

vrata vseh vrst na kredit

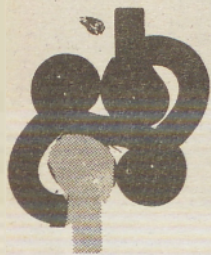
**ODLIČNA KAKOVOST -
ZELO UGODNI POGOJI**

V svojih trgovinah na Bledu, v Murski Soboti in Zagrebu

● **DO 6 OBROKOV
BREZOBRESTNO**

VSE INFORMACIJE DOBITE NA TELEFON:
BLED (064) 77-661, MURSKA SOBOTA (069)
22-941, ZAGREB (041) 523-066.

● **DO 12 OBROKOV -
PO ZNATNO
ZNIŽANI
OBRESTNI MERI**

lip bled
lesna industrija

64260 bled
ljubljanska c.32 tel.: (064) 77-661

*Obiščite nas na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni,
tam boste dobili vse potrebne informacije!*

Dragi bralci Vestnika

Te vrstice so namenjene predvsem tistim, ki niso malodušni in naveličani vsega, in tistim, ki še nimajo vsega — v krajevni skupnosti, delovni organizaciji, na domačem dvorišču, v šoli...

Skratka, vsi, ki še niso naročniki Vestnika, pa želijo biti obveščeni, želijo vplivati na velike in majhne odločitve v tem našem Pomurju, skratka, hočejo v korak s časom, to lahko postanejo. Potrebno je le izrezati, izpolniti in poslati spodnjo naročilnico. Vestnik je storil prvi korak — prišel je k vam domov — vi naredite drugega, pošljite naročilnico!

Torej, smo se dogovorili?

NAROČILNICA

Podpisani _____

KRAJ _____ ul. _____ štev. _____

POŠTA _____

NAROČAM VESTNIK

Polletno naročnino bom plačal po splošni položnici, pri pismonoši ali na upravi lista na Titovi 29/1. v M. Soboti.

V _____ dne _____ 1988

Lastnoročni podpis

dobimo
se na

KMETIJSKEM SEJMU
v Gornji Radgoni
20.—28. avgusta 1988

za vas
razstavljamo:
avtomobile
CINOS-CITROEN
avtomobile
IMV-RENAULT
kamp prikolice
IMV ADRIA
avtomobile
DAIHATSU,
japonska
motorje
KAWASAKI,
japonska
kmetijsko
mehanizacijo
HOLDER, ZRN
CLEMENS, ZRN
PLATZ, ZRN

AUTORADGONA

na Kmetijsko-živilskem sejmu v G. Radgoni zanimiv in sodoben program!

Predstavlja iz lastnega programa:

- bivalno enoto za turizem na kmetih,
- vozilo za prevoz živine.

Ponuja kot zastopnik v okviru poslovno-tehničnega sodelovanja z IMT:

- program kmetijske mehanizacije iz proizvodnega programa IMT, ključno s servisiranjem in ponudbo rezervnih delov.

Ponuja v okviru rednih dejavnosti:

- (zabojnike) zbiralnice mleka,
- prenosne enote za skladiščenje hlajenih in globoko zamrznjenih živil,
- prenosne servisno-skladiščne objekte,
- servisiranje kmetijske mehanizacije in komercialnih vozil,
- sposojanje avtomobilov (rent-a-car),
- organizacijo in izvedbo prevozov vseh vrst blaga.

Informacije:

DO AVTOTRGOVINA, Ljutomerska 26
69250 GORNJA RADGONA
Telefon: (069) 74 232
(069) 74 691

*Vabimo vas, da nas obiščete na razstavnem
prostoru v G. Radgoni..*

MERX

TEKO CELJE

**PRODAJALNA
YU BOUTIQUE**

V HOTELU RADIN RADENCI

**PRODAJA KAKOVOSTNE IN
MODNE IZDELKE:**

- *modna oblačila*
- *usnjeno galanterijo*
- *izdelke iz kristalnega stekla*
- *okrasne predmete — unikate*
- *zlat in srebrn nakit*

PRODAJALNA JE ODPRTA:

Vsak dan od 9. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure,
ob nedeljah in praznikih od 15. do 20. ure.

MERX

TEKO CELJE

So izseljenci, ki pridejo na obisk v staro domovino šele po več deset letih. Tedaj so presenečeni nad spremembami in marsikateri pove, da je Amerika tu doma. Res je napredek izreden in najbolj ga zaznata tisti, ki je domači kraj zapustil tedaj, ko so bile hiše pretežno krite s slamo, ko ni bilo elektrike, vodovodov, ne asfaltiranih cest: ko so si kmetijski pomagali s kravjimi vpregami... Marsikateremu obiskovalcu — ponavadi je že v visoki starosti — je tedaj žal, ker ni prišel prej na obisk, kajti vprašanje je, ali se bo zaradi starosti in boleznih še kdaj vrnil. Nekoliko drugače je z izseljenci, ki so odšli v tujino v šestdesetih letih. To so predvsem oni, ki so ilegalno prestopili državno mejo med Jugoslavijo in Avstrijo, kajti to je bil tedaj edini način, da so lahko šli v širni svet. Gre seveda za ekonomske emigrante, ki so si želeli predvsem v

Severno Ameriko. Seveda so želje eno, povsem drugo pa so možnosti, najbrž tudi usoda. Štefana Kovača iz Gomilice so napotili v daljino Avstralijo. »Leta 1960 sem odšel v Avstrijo, kjer sem 11 mesecev živel v zbirnem taborišču. Rad bi se preselil v Ameriko, kajti od stricev, ki so prihajali na obisk, sem slišal, da se tam dobro zasluzi. No, moral pa sem se sprijazniti tudi s potjo za Avstralijo. Tja sem potoval z ladjo iz nekega italijanskega pristanišča. Kar mesec dni je trajala vožnja,« nam je povedal v pristni prekmurščini. Dodal je, da je takoj dobil delo, in sicer kot monter vodovodnega omrežja, pozneje pa je poprijel za delo v gradbeništvu, kjer je še zdaj. Po 13 letih bivanja v Avstraliji se je poročil z domačinko Ano, ki je po poklicu medicinska sestra. Pogovarjali smo se tudi z njo.

Ana in Štefan Kovač, izseljenca iz Avstralije, lepo preživljata dopust med našimi ljudmi.

»S Štefanom živiva v Sydneyu, ki je večmilijsko mesto, vendar si človek zaželi spoznavanja drugih dežel, zato sem komaj čakala, da spoznam njegovo staro domo-

vino. Prvič sva prišla 1975. leta, tokrat pa sva v Jugoslaviji že petič. Vselej ugotovim veliko sprememb. Pozorna sem postala na tukajšnje ljudi zlasti zato, ker vidim, da radi

in veliko delajo — tako tudi moževa 85-letna mati — a, kot slišim, dobijo za svoje delo premajhno plačilo. Cene v Jugoslaviji so pri nekaterih izdelkih celo višje kot v Avstraliji, recimo za tehnične predmete, zelo poceni pa so pijače. Pivo, na primer, stane v moji domovini 1 avstralski dolar (2.220 dinarjev po uradnem tečaju), pri vas pa je za polovično ceno. Še večja nesorazmerja pa so pri žganih pijačah.«

Štefan Kovač je svoji izvoljenki ob dosedanjih obiskih razkazal ves svet ob Muri, zlasti rada hodi ta v toplice. Spoznala pa sta tudi našo ožjo in širšo domovino. Najdlje pa seveda ostaneta v Prekmurju, kjer med dopustom (ponavadi je to 14 tednov) tudi pomagata pri delih. »Ne morem, da bi posedal, drugi domači pa bi se znajili,« je povedal sobesednik.

Zanimale so nas povprečne plače v Avstraliji. Dejala sta, da se gibljejo neke med 1000 in 1200 avstralskimi dolarji, kar je za naše jugoslovanske razmere seveda lepa vsota, za avstralske pa ne, kajti nekatere dobrine so pri njih izredno drage. Navedla sta zlasti najemnine za stanovanja. Avstralska valuta v zadnjem času ne dosega ravno ugodne menjave za druge devize. To pa njiju, ki žal (še) nimata otrok, ne odvrča od potovanja. Pot v Jugoslavijo je samo ena trasa, druge pa so ju popeljale že na Kitajsko, na Havaje, otočje Fidži... in seveda tudi v domovino Aninih prednikov — v Veliko Britanijo.

Ana govori angleško, po nekaj stavek oziroma besed pa zna tudi prekmursko. Dobro ve za imena

naših dobrot. Tako tudi za gibaniče, ki so tudi zanjo dobrota. V Avstraliji pa jih ne peče, ker je recept prezahteven. Rada pa pripravi kako drugo jed iz moževega domačega kraja. Navadila se je na našo močno začinjeno kuhinjo.

Štefan Kovač, ki se pogosto vrača v rojstni kraj, ima dve domovini. Zda, ko se kulture vse bolj prepletajo, ko so razmere, v katerih delajo in živijo naši ljudje, približno enake z onimi v razvitem svetu... ni pretresov (prijetnih ali neprijetnih), ko izstopi iz aviona ali v Sydneyu ali v Beogradu. Razdalje se pač krajšajo. Pa četudi si na drugi celini, v Avstraliji, je domovina bližje. Pričarajo jo oddaje v slovenščini, ki so na sporedu etničnega radia v Sydneyu ob torkih in nedeljah, pa tudi na televizijskem ekranu lahko večkrat spremljajo slovenske programe. Kranjčev nadaljevalko Štrici so mi povedali si je naš znanec iz Gomilice celo posnel na videokaseto in si jo večkrat zavrti.

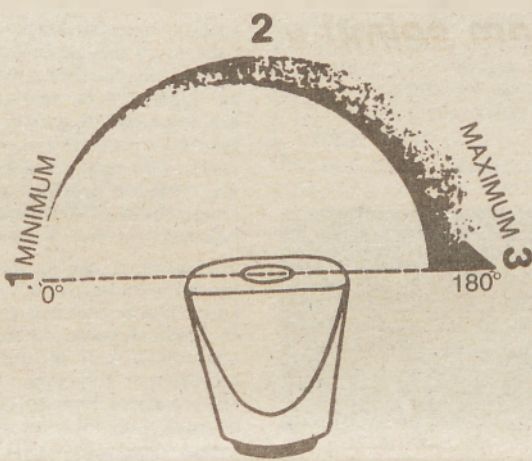
Ali bosta Ana in Štefan ostala za vedno v Avstraliji, ali pa si bosta našla dom drugje, o tem nismo spraševali, saj sta zdaj v srednjih letih svojega življenja. Če ne bo zadržkov, bosta ob zdajšnjem odhodu vzela s seboj bratovo hčerko medicinko, ki bi se pri nas stežka zaposlila v svojem poklicu, tam, onstran velike luže, pa bo z Anino pomočjo zagotovo dobila delo. Torej sta zdaj prišla domov tudi zato, da opravita neko poslansko.

Besedilo: Š. Sobočan
Foto: J. Gabor

Sanitarne armature s keramičnimi ploščicami

Sodobna tehnika tesnjenja podaljšuje življenjsko dobo klasičnim armaturam

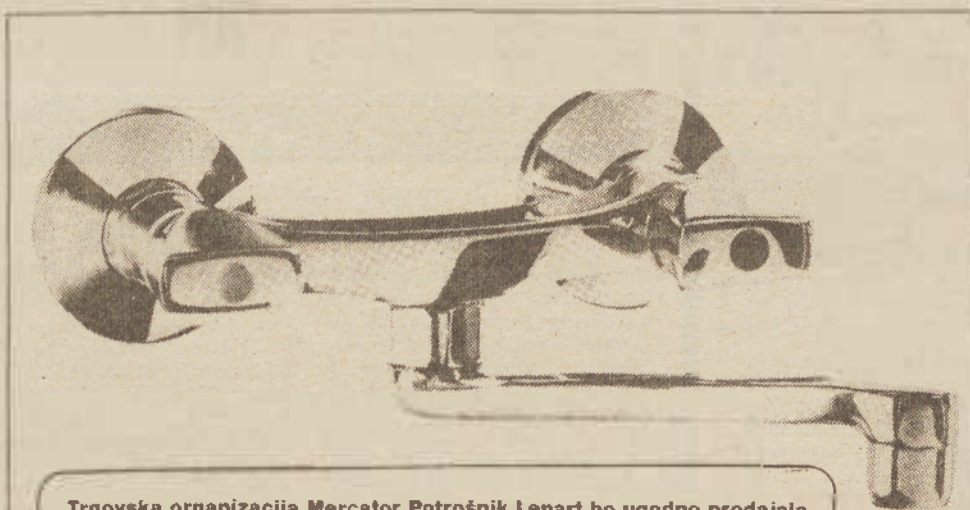
**GARANCIJA
5 LET**

Težave, s katerimi se srečujemo pri sanitarnih armaturah s klasičnim tesnjenjem z gumijastimi tesnili in vretenastim principom zapiranja, so nas spodbudile k razvijanju armatur s preprostejšim zanesljivejšim in trajnejšim reguliranjem želene količine in temperature vode. Tesnjenje s keramičnimi ploščicami, s katerimi imamo že dolgoletne izkušnje pri proizvodnji enoročnih armatur, pomeni odmik od klasičnega tesnjenja z gumijastimi tesnili, ki so pod vplivom kemičnih procesov izpostavljena staranju. V konstrukcijsko spremenjeni izvedbi sanitarnih armatur sta v gornjem delu oziroma vložku nameščeni dve keramični ploščici, od katerih je ena fiksna, druga pa gibljiva okoli svoje osi. Njena funkcija je krmiljenje pretoka vode, ki ga opravljamo z zasukom prijema za 180°. Temu primerno je oblikovan tudi prijem, ki omogoča že vizualno nastavitve. Tako je omogočena izredno preprosta regulacija, pri kateri ni več nevarnosti obrabe sedežev in sedežnih tesnil, ki je pri klasičnem načinu tesnjenja eden od glavnih vzrokov za kratko življenjsko dobo armatur.

PREDNOSTI:

- brezhibno delovanje brez vidne obrabe
- trajno in popolno tesnjenje
- v vodi vsebovane nečistoče ne poškodujejo mehanizma
- znatni prihranki vode in energije

Trgovska organizacija Mercator Potrošnik Lenart bo ugodno prodajala izdelke Mariborske livarne na radgonskem sejmu v hali F.
● Za armature armal dajejo 35 odstotkov, za radiatorje aktimat pa 25 odstotkov popusta.

Na počitnicah v Jelki

Z možem in skupino domačinov iz Murske Sobote ter s kolegom, profesorjem iz Zrenjanina, sem preživela teden dni na Pohorju v počitniškem domu Jelka.

Ne bom opisovala lepot Pohorja ne pela slavo pesev blagodejnemu zraku, zelenim jelkam, miru, pticam, cvetju in metuljem — vsemu ti-stemu, zaradi česar sem pravzaprav prišla jaz in so prišli drugi sem na oddih. Pisala bi rada o mladi družinici, ki oskrbuje počitniški dom Jelka, o Janku in Marti ter njuni hčerki Simoni.

Danes je zadnji dan bivanja naše skupine v Jelki, pravkar smo s skupnimi močmi popravili mize s terase, kjer smo ta prelepi teden sklenili s piknikom. Pred mano je knjiga vtisov, ki jo mlada oskrbniška družina nevsiljivo položi na mizo gostom, ki odhajajo, da se vanjo vpišejo ali morda kaj pripišejo. Listam po njej. Gostje iz vseh krajev naše domovine, vseh mogočih poklicev in izobrazb so vanjo vpisovali besede, ki so ena sama velika zahvala Janku in Marti, ki z vso poklicno resnostjo in veliko človeško toplino dajeta pečat temu sicer skromnemu, a lepemu počitniškemu domu v osrčju Pohorja. Počitniški dom Jelka upravlja od leta 1983. Janku je 26 let, Marti 24, mala Simona pa je stara štiri leta. Danes je praznovala rojstni dan, zato je bila glavna gostja za našo pikniško mizo. Med ploskanjem nam je recitirala pesmico, ki jo je kar sproti ustvarjala. Vsakemu gostu reče kar »ti« in: »Odkod pa prihajaš?« Vedno nosi s sabo majhno, čez ramo obešeno denarnico in si pri točilni mizi, pri atku in mamiči naroča zdaj sok, zdaj zvečini in vselej važno reče: »Zdaj pa plačam.« Ljubljanka vseh gostov je.

Kar razpisala sem se o mali Simoni, ko pa sem pravzaprav hotela pisati o Janku in Marti. Le kako vse to zmoreta? Počitniški dom Jelka je zdaj v sezonskih dneh iz tedna v teden poln in kljub temu, da sta za vse sama, brez sleherne pomoči, gre vse kot po maslu. Vsak gost je zadovoljen. Janko nam je že prvi dan po prihodu rekel, da naj mu rečemo kar Janko. Točil je, stregel, nam prinašal iz Maribora časopise in revije in bil neverjetno ustrežljiv. Pravzaprav pa bi morala največ pisati o Marti. Ves teden, od obroka do obroka, od zajtrka do večerje, je bilo eno samo prijetno presenečenje okusnost in obilnost hrane, ki je, žal, nismo vsespovsod vajeni. Žene smo spraševale, kako vse to zmore brez pomoči. Pri vsem tem je umirjena, zadržana, negovana in nič kaj se ne pritožuje. Oba z Jankom sta pravi vzor dveh mladih, pridnih delovnih ljudi, ki jima je prijetno in zadovoljno počutje gostov izredno pomembno.

Počitniška skupnost Murska Sobota, ki je njun delodajalec, naj ve, da ima v njiju resnično pravo turistično reklamo, ki nam je dandanašnji še kako potrebna.

Marija Horvat,
Murska Sobota

KMETIJSKI STROJI V SLUŽBI KMETIJSTVA

**OBIŠČITE NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR NA KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU V GORNJI RADGONI!
VAŠEGA OBISKA BOMO VESELI. POSTREGLI VAM BOMO Z VSEMI POTREBNIMI INFORMACIJAMI!**

Inex-Lifam
Livnica i fabrika mašina
Golubinački put b. b.
22300 STARA PAZOVA
Telefon: (022) 311 810

KDO SE BOJI KMETA?

Zemljo tistemu, ki jo obdeluje, je bila pri nas parola v letih po vojni in uspelo nam jo je tudi uresničiti. Del veleposestniške zemlje smo razdelili med nekdanje dninarje, reveže in male kmete. Zakon o agrarni reformi in deset hektarskem zemljiškem maksimumu se je takrat pokazal kot smiselni, saj kmetijskih strojev tako rekoč še ni bilo, s konji, voli ali kravjo vprego pa je bilo to ravno dovolj za eno kmetijo. Žal pa je naklonjenost nove ljudske oblasti do kmetov kmalu splahnela. Strah pred novimi »kulaki« je kmalu sprožil plaz kolektivizacije in ustanavljanja kmetijskih obdelovalnih zadrug, ki pa jih je praksa kaj kmalu ovrgla. Vse tja do začetka osemdesetih let se je politika do kmetijstva in do kmetov nenehno spreminjala, pravega posluha in odnosa, ki bi zagotavljal kmetom dolgoročno socialno varnost, pa ni bilo nikoli. Tudi takrat ne, ko so lahko kmetje pod ugodnimi posojilnimi pogoji kupovali mehanizacijo in gradili hleve, zato je mnogo novih danes praznih. Mladi v kmetijstvu niso videli prihodnosti, zapuščali so kmetije, na katerih so ostajali le ostareli, podeželje pa se je vse bolj praznilo. Mnoge, nekoč trdne kmetije so ostale brez mladih gospodarjev, zapuščena dvorišča in osiveli zidovi gospodarskih poslopij pa ostajajo le kot pomnik naše nedosledne politike do kmetijstva.

Po navadi je tako, da ko nam gre dobro, na slabo kaj radi pozabimo, in v preteklosti nam ni

šlo ravno slabo, tudi na račun kmetijstva, ki je bilo vselej v podrejenem položaju. Če je bilo treba kje stisniti, smo stisnili v kmetijstvu, da le ne bi prizadeli standarda naših delovnih ljudi. Če je zmanjkalo hrane doma, smo jo pač uvozili, saj je bila poceni, pa tudi deviz nam ni bilo žal. Rajši tako, kot bi podpirali domačega kmeta. V naši zavezi je bil še vedno živ strah pred nekdanjimi kulaki in bali smo se, da bo naš kmet obogatel. Medtem ko so mnogi v naši družbi obogateli brez dela in tudi na račun družbe, kmetom nismo omogočali, da bi si na račun lastnega dela zagotavljali boljši materialni položaj. Pa ne trdim, da se tudi kmetov materialni položaj ni izboljšal, vendar na račun trdega dela in garanja od ranega jutra do pozne noči, brez nedelj in praznikov, brez dopustov in oddiha na morju. Naš kmet nikoli ni poznal bolniškega, kmečka žena pa ne porodniškega dopusta.

Kmetu so njegovo usodo vedno pisali drugi in žal je tako tudi še zdaj, dobrih štirideset let po vojni. Marsikaj se je v tem času spremenilo tudi v naši zavezi, in če je bilo še ne tako dolgo ponižujoče biti kmet, med »kmete« zdaj silijo tudi tisti, ki se nekoč niso hoteli »spomniti svojega stanu«. Za status kmeta se zdaj bijejo številni intelektualci, tehnokrati, birokrati in celo ministri. Biti kmet je postalo modna muha, vendar ob tem pozabljamo, da razvoja kmetijstva ne moremo graditi

na takšnih kmetih. Pravi kmet je lahko le tisti, ki je rasel ob svoji živini in mu je zemlja rodila v potu njegovega telesa. Tisti, ki le ob koncu tedna zavije na piknik k svoji »vikendici« na podeželje, ne more biti kmet.

Omejitev deset hektarskega maksimuma je življenje že zdavnaj ovrglo, vendar smo pri njem vztrajali. Dokazov za to, da stroji tudi na deset hektarski kmetiji niso izkoriščeni, je veliko, kakor je veliko tudi dokazov, da je pridelava na velikih površinah cenejša. V razpravah o ustavnih dopolnilih je bilo prav o zemljiškem maksimumu veliko razprav in različnih polemik. Če še vedno velja načelo: zemljo tistemu, ki jo obdeluje, potem dilem ne bi smelo biti. Kaže pa, da še vedno prevladujejo interesi tistih, ki zemljo morda imajo, pa je ne obdelujejo. Drugače si ne moremo razlagati predloga ustavne komisije skupščine SFRJ, ki naj bi pri nas odpravil vse omejitve lastnine — razen zemljiškega maksimuma. S tem naj bi omogočili konkurenco družbene, zadrugne in zasebne lastnine, toda mar se pri nas še vedno bojimo kmetove konkurence? Najbrž že, saj sicer ne bi predlagali omejitve zemljiškega maksimuma na 30 hektarjev. Ostaja le vprašanje, kdo je pri nas tisti, ki se tako boji našega kmeta. Kmetje imajo čisto vest, tisti, ki dvomijo o njihovi poštenosti, pa gotovo ne. In ob vsem tem si velja zapomniti še eno: nikoli ni dobro soditi drugih po sebi! Ludvik Kovač

PROMETNA VARNOST IN KMETIJSKA MEHANIZACIJA

Traktor je koristen, a tudi nevaren

Po podatkih iz lanskega leta je v naši pokrajini okoli 13.500 traktorjev, 450 kombajnov in zelo veliko drugih kmetijskih strojev. Kmečko delo je postalo mehanizirano, na kmečkih dvoriščih lahko srečate traktor, različne priključke, motorne kultivatorje, motorne žage, škroplilnice in druge stroje, ki jih izdeluje naša industrija. Ni naš namen razglabljanje o vrsti kmetijske mehanizacije ali morda o njeni uporabnosti in racionalni izkoriščenosti; radi bi opozorili na nekaj, na kar radi pozabljamo in kar lahko povzroči velike nevarnosti. Gre za varnost pri delu s kmetijsko mehanizacijo, za to, da človek, ki kupi kakšen kmetijski stroj, dobera prebere navodila za uporabo, preden ga začne uporabljati. Tega ne delamo pre pogosto, zato pa je iz leta v leto več nesreč, ki opozarjajo.

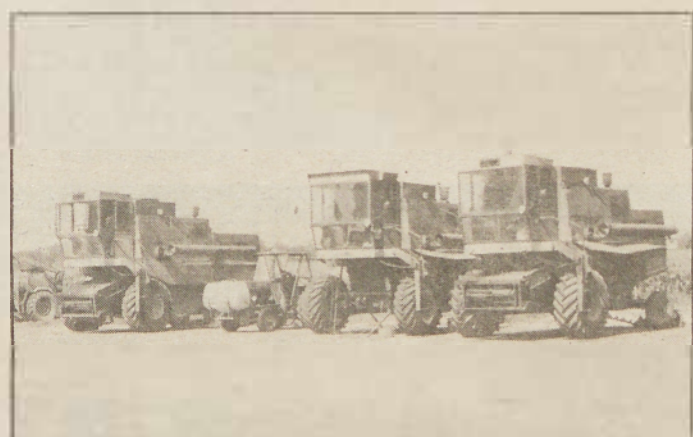
Traktor je koristen, a tudi nevaren. Število nezgod, v katerih so udeleženi traktorji, se iz leta v leto večja. Pri njih gre za posebnost, saj to niso klasične prometne nesreče, ampak nesreče, ki jih lahko obravnavamo tudi kot nesreče pri delu. Očitno je, da je traktor, kot pomoč v kmetijstvu in gozdarstvu, postal nenadomestljiv delovni stroj, ki ga ima praktično že vsaka kmetija. Nesreče s traktorji se na splošno zelo razlikujejo od drugih prometnih nesreč, saj traktor vozi v glavnem zunaj urejenih vozišč, kjer pa je vrsta nevarnosti. Kaj hitro se prevrne, zato terja izurjenega in izkušenega ter preudarnega voznika. Kaj pa pri nas?

Cestokrat vidimo, da na traktorjih sedijo otroci, za njih je to le igra, ki pa se lahko tragično konča. Vsem je znano, da znanje vožnje osebnih vozil ne zadostuje za opravljanje traktorja. Od leta 1984 morajo imeti traktorji varnostno kabino ali varnostni lok, ki varuje voznika, če se traktor prevrne. Analiza je pokazala, da je bil ta predpis potreben in koristen, saj se je število najhujših nesreč močno zmanjšalo. Se še spominimo, kako smo takrat reagirali na to novost. Bilo je veliko hude krvi med traktoristi, ki so menili, da jim boče država vsiliti nekaj, za kar bodo dali samo denar, koristilo jim pa ne bo. Pogledjmo zgled. Pred letom 1984 smo imeli v Pomurju letno 3 do 5 mrtvih traktoristov, okoli 35 hujše poškodovanih in veliko več tistih, ki so jo pri nesreči odnesli le z lažjo poškodbo. Po uvedbi varnostnih kabin in varnostnih lokov pri nas praktično ne poznamo več nesreč s smrtnim izidom.

Nevarnosti pa seveda ne predstavlja samo traktor, tudi pri delu

z drugimi kmetijskimi stroji delamo napake, ki se nam hudo maščujejo. Med najbolj nevarne kmetijske stroje sodijo kosilnice in motorne žage. Te so prizadele že veliko nesreč in prinesle žalost v

vzgojo v cestnem prometu vseh štirih pomurskih občin prizadevajo organizirati najrazličnejša predavanja za kmetovalce. Lani so bila uspešna predavanja na temo: Var- na vožnja s traktorjem. V času če-

Na kmetijah je vedno več kmetijskih strojev, ki lajšajo delo. Ali se zavedamo, da je neprevidno ravnanje s kmetijsko mehanizacijo tudi nevarno. Vsako leto se pri delu s kmetijskimi stroji ponesreči nekaj deset ljudi, veliko jih ostane invalidov. Ravnamo torej s kmetijskimi stroji previdno; ne pustimo, da se z njimi igrajo otroci.

marsikatero družino. Očitno gre pri nezgodah s temi stroji za nepravilno ravnanje posameznika, poškodovane delovne naprave in nezaščitene naprave, ki lahko ogrožajo življenje drugih. Lastniki strojev velikokrat ocenijo, da določeni del stroja ni potreben, zato ga odstranijo, prav to pa povzroči hude nesreče. Tovarna ali izdelovalec ni po nepotrebnem opremil kmetijskega stroja s potrebno opremo, načrtovalec je gotovo vedel, da pomanjkanje kakšnega dela lahko povzroči nesrečo. Zato nikar po svoji nestrokovni presoji ne odstranjujmo nobenega dela stroja. Nesreče s kosilnicami so redkeje, zato pa so bolj pogoste z motornimi žagami. Te nesreče so tudi najbolj tragične, saj človek lahko postane invalid.

V članku smo omenili samo nekatere kmetijske stroje, tiste, ki so pri nas največ v uporabi. Za vse pa drži, da zahtevajo za uporabo dobro znanje tistega, ki bo z njimi delal. Ni namreč dovolj, da se človek nauči voziti traktor, potrebno je z njim orati, prevažati tovor, kositi, škropiti. Za vse to so izdelani posebni priključki, s katerimi je potrebno znati delati. Da bi bilo čim manj nesreč ne samo na cesti, temveč tudi na poljih in njivah, si občinski sveti za preventivo in

dalje večje mehaniziranosti kmetijstva, saj vrže industrija vsak dan na tržišče nove stroje, bi bilo še bolj kot doslej potrebno in koristno, da bi kmetovalcem več svetovali, za njih pripravljali predavanja, jim pripravljali brošure o vsem, kar potrebujejo pri delu s kmetijskimi stroji. Nekaj podobnega bo letos začelo opravljati združenje pomurskih inženirjev in tehnikov varnosti pri delu.

Ob koncu je potrebno opozoriti še na nekaj, kar se v zadnjem času pojavlja. Vse prevečkrat — zaradi ljubečega miru v hiši — puščamo otroke do kmetijskih strojev. Ko se zgodi huda nesreča, se streznimo, a kaj ko je takrat vedno prepozno. V zadnjih dveh letih je bilo poškodovanih pri kmetijskih opravilih nekaj deset otrok, nekateri med njimi so postali za vedno invalidi. Dokaz več, da je kmetijski stroj res koristen, a tudi zelo nevaren, če z njim ravnamo brez znanja, neodgovorno in nepremišljeno. Ob gledanju kmetijske mehanizacije na radgonskem Kmetijsko-živilskem sejmu se torej spominimo tudi na vse nevarnosti, ki nas čakajo, ko bomo kmetijski stroj kupili.

Jani D.

Turnišče: Cene pujskov

Ponudba pujskov na sejmu v Turnišču je bila minuli četrtek, 11. avgusta, sicer nekoliko manjša, kot teden dni pred tem, vendar še vedno večja od povpraševanja. Rejci so tokrat pripeljali na sejem 63 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih okrog 15 kilogramov. Za par živali so zahtevali od 90.000 do 130.000 dinarjev, prodali pa so le 34 pujskov.

agrotehnika - gruda

n.sol.o. ljubljana, titova 38-40

PROIZVODNJA, NOTRANJA IN ZUNANJA TRGOVINA, SERVISI

DO Agrotehnika Gruda Ljubljana obvešča vse poslovne partnerje, kmetijske in zadrugne organizacije ter kmetovalce, da tudi letos razstavlja na 26. mednarodnem Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni od 20. do 28. avgusta.

Na sejmu razstavljamo najsodobnejše kmetijske stroje in opremo ter sredstva za varstvo rastlin.

V sredo, 24. avgusta, ob 11. uri prirejamo na razstaviščnem prostoru sejma predstavitev kmetijskih strojev.

Obiščite naš razstaveni prostor, ogledajte si razstavljene eksponate! Izkoristite ugodnosti, ki vam jih dajemo na tem sejmu — akcijsko prodajo traktorjev in razne popuste.
Vse informacije: na sejmu in tudi v naših poslovnih enotah tozda Agrotehnika — trgovina Ljubljana v Ljubljani, Tržaška 132, tel. (061) 268-341, Murski Soboti, Titova 25, tel. (069) 21-506, Ljutomeru, Slavka Osterca 2, tel. (069) 81-083, in Lendavi, Partizanska 53, tel. (069) 75-345.

Obiščite nas, pričakujemo vas!

VARSTVO RASTLIN

Jesensko škropljenje sadnega drevja

Pogosto slišimo mnenje, da se po obiranju plodov konča skrb za varstvo rastlin do naslednje pomladi. Vendar ni vedno tako. Nekatere bolezni zahtevajo za uspešno zatiranje oziroma bistveno zmanjšanje napad v naslednji sezoni tako imenovano jesensko škropljenje. Najpogostejše uporabljamo bakrene pripravke, saj so v ta namen zelo učinkoviti. Od vseh fungicidov na osnovi bakra je najučinkovitejša bordojska brozga. Na rastlini je zelo obstojna. Bakrovi ioni se iz nje postopno izločajo, zato je zagotovljeno dolgotrajno fungicidno delovanje. Slaba lastnost pa je v zamudni pripravi škropiva, pri kateri je potrebna tudi velika pazljivost (ustrezen pH).

Zaradi enostavnosti priprave škropiva najpogostejše uporabljamo pripravke na osnovi bakrovega hidroksida in bakrovega oksiklorida (npr. CUPRABLAU Z, CUPRAMIX, KUPROPIN, BAKRENO VAPNO).

Z omenjenimi pripravki uspešno zatiramo nekatere bolezni na večini sadnih vrst. Upravičenost oziroma potreba po škropljenju je odvisna od ogroženosti rastlin zaradi določene bolezni.

V letošnjem letu je na nekatere območje napravila ogromno škodo breskova kodravost (Tap-

hrina deformans). Močno okuženo drevje bo potrebno poškropiti z enim od omenjenih pripravkov. Prvič bomo škropili v času, ko bo odpadla približno polovica listja z 0,5 % koncentracijo, drugič pa ob koncu odpadanja listja z 1,0 % koncentracijo (1 kg na 100 l vode) priprava CUPRABLAU Z. Hkrati bomo močno zmanjšali napad glive, ki povzroča luknjičavost listja (Clasposporium carpophilum). Z enakim pripravkom bomo poškropili tudi marelice; običajno zadostuje eno škropljenje ob koncu odpadanja listja.

Češnje in višnje napada več bolezni, ki jih ravno tako uspešno zatiramo v jesenskem času z bakrenimi pripravki.

Luknjičavost listja (Clasposporium carpophilum), listna pegavost (Cylandrosporium padi), listna sušica (Gnomonia erythrostema) in monilija (Monilia La-xa) so bolezni, pri katerih s tem škropljenjem močno zmanjšamo napad v naslednji sezoni. Uporabljamo lahko nekoliko večje koncentracije, saj češnje in višnje dobro prenašajo baker tudi v času vegetacije. Škropimo v času, ko odpade polovica listja z 1,0 % koncentracijo pripravka CUPRABLAU Z.). Ob močnem napadu listne pegavosti v letošnjem

letu bomo škropljenje ponovili po odpadanju listja.

Na češnjah in višnjah, pa tudi jablanah ter hruškah, se pojavlja nevarna bolezen — bakterioza. Z jesenskim škropljenjem bomo zaščitili rane, ki ostanejo po odpadanju listja. Na ta način bomo zmanjšali možnost širjenja okužbe.

Jablane (nekateri sorte še posebej) napada jablanov rak (Nectria galligena).

Če je jesen deževna, v sadovnjaku pa so okužena drevesa, moramo obvezno enkrat ali dvakrat poškropiti z enim od bakrenih pripravkov.

Pri malinah in robidah je jesenska uporaba bakrenih sredstev ravno tako priporočljiva. Po obiranju plodov moramo stare in pregošče mlade šibe porezati tik nad zemljo. Ko šibe zrastejo približno 20 cm, jih enkrat do dvakrat poškropimo z bakrenim pripravkom. S tem močno zmanjšamo napad malinove sušice (Ditymella applanata).

Bakrena sredstva so sorazmerno poceni. Tudi z vidika varstva okolja je njihova uporaba priporočljiva, saj s tem zmanjšamo potrebo po škropljenju z dragimi sintetičnimi fungicidi v času rasti.

Miran Gorinšek, dipl. inž.

Najboljši je Jože Režonja

Zveza organizacij za tehnično kulturo občine Murska Sobota in Kmetijsko gospodarstvo Rakičan ter Kmetijska zadruga Panonka Murska Sobota so v soboto organizirali regijsko tekmovanje orabev. Pomerili so se na ekonomski enoti tozda Poljedelstvo in govedoreja v Žitkovcih pri Dobrovniku. Kljub temu da tokrat udeležba traktoristov ni bila ravno številčna, je strokovna komisija ugotovila velik napredek tako pri odpiranju brazde, kakor ob pogledu na celotno zorano površino.

Največ točk (272) je zbral Jože Režonja, traktorist v tozdu Poljedelstvo in govedoreja Lendava. Drugi med poklicnimi traktoristi je Anton Geder (268 točk), tretji pa Ivo Žilavec, ki je zbral 228 točk, oba pa sta zaposlena pri KG Rakičan, ekonomska enota Tropovci. Med mladimi zadržniki se je najbolje odrezal Štefan Panker (246 točk), ki je sicer zvezni prvak in bo v jeseni sodeloval na svetovnem tekmovanju traktoristov, ki bo v ZDA. Dobre rezultate je dosegel tudi Branko Kumin (241 točk), tretje uvrščeni mladi zadržnik pa je Drago Korošec (208 točk), vsi pa so bili predstavniki Kmetijske zadruge Panonka. Na tekmovanju traktoristov je sodelovala tudi mlada zadržnica Blanka Bukvič (222 točk). Pluge pa so zapregli tudi nekateri kmetje kooperanti. Najboljši je bil Jože Farkšaš (186 točk), član KZ Panonka, drugi je Srečko Šalamun (163 točk), tretji pa Andrej Belak (155 točk), oba pa sta z območja KZ Križevci pri

Ljutomeru. Poleg oranja so se traktoristi pomerili še v spretnostni vožnji. Tu je bil najboljši Anton Gider, traktorist na KG Rakičan. Za najboljšega orača so proglasili že omenjenega Jožeta Režonja, saj je tudi pokazal največje znanje iz teorije.

Na regijskem tekmovanju traktoristov v Žitkovcih pa smo

lahko dobro zorje tudi s klasičnim plugom. Precej pa je odvisno tudi od kakovosti zemlje.

Ob koncu se nam zdi potrebno opozoriti še na eno »malenkost«: tekmovanje, vmesni »mrtvi časi«, izračunavanje rezultatov (z žepnim računalnikom) je trajalo od 8. do 17. ure, kar je več kot predolgo tako za tekmo-

Najboljši traktorist-orač je Jože Režonja iz Male Polane. On in še pet drugih se bodo udeležili republiškega tekmovanja. Foto: Š. S.

prisostvovali tudi prikazu delovanja dvobrazdnega pluga na hidravliki. Ima seveda številne prednosti pred klasičnim oziroma mehničnim načinom nastavljanja pluga, vendar gre za pripomoček, ki je za naše razmere predrag. Bojda stane kar 5 milijonov dinarjev. Za zdaj bodo orači kar ostali pri svojih plugih, kajti večje traktorist (in to dokazujejo tudi rezultati tekmovanja)

valce, kakor tudi goste, ne nazadnje dva novinarja, ki sva tam zabila celo soboto. Morda se to: več pomurskih organizacij združenega dela je »podprlo« tekmovanje, vendar za tekmovalce niso zmogli niti skromne (brezplačne) malice. Še sreča, da so si »biršline« lahko kupili.

Š. Sobočan

Kmetovati se ne plača

V Ratkovcih je kar nekaj velikih kmetij in večinoma je tako, da nekateri v družini samo kmetujejo, drugi pa hodijo tudi v službo. Na domačiji Hujsovih živi pet ljudi in trenutno vsem kmetija reže kruh. Gospodar Geza pravi: »Sin Miran, ki bo ostal na kmetiji, hodi v rakičanski srednji kmetijski šoli, hčerka Suzana pa je letos končala to šolo in čaka na zaposlitev. Mišlim, da je tudi v kmetijstvu potrebno veliko znanje, če hočeš dobro kmetovati. Vendar v zadnjem času tudi znanje ni dovolj, saj vidimo, s kakšnimi problemi se ubadamo.«

Kmetija Hujsovih je srednje velika. Imajo 13 hektarjev zemlje, od tega so na devetih obdelovalne površine, se pravi njive in travniki, ostalo pa je gozd. Kmetija je mešana, predvsem pa se ukvarjajo z živinorejo. Imajo devet krav molznic in nekaj pitancev, prašičev pa le toliko, kolikor potrebujejo sami. Ali ste zadovoljni s cenami mleka in koliko ga v teh dneh sploh prodate?

»Trenutno prodamo okrog 50 litrov mleka na dan, seveda pa se ta številka tudi spreminja, včasih ga je več, včasih manj. S ceno mleka

pa gotovo ne moremo biti zadovoljni, ker nam ne pokrije stroškov. Opazili pa smo tudi drugo zanimivost, če se cena mleka poveča, potem pade tolišča, kar je nam kmetom že vse skupaj malo sumljivo. Menim, da tu nekdo služi na naš račun.«

Ste s prodajo pitancev kaj bolj zadovoljni?

»Sem. Imamo nekaj svojih telet, ki jih puščamo doma in potem skrmimo. Lani smo jih vzeli tudi pet v kooperacijsko rejo. Za njih smo dobili tudi krmila in moram reči, da smo jih letos kar ugodno prodali, tako da se je plačalo, da smo jih krmili.«

Kako pa je drugače kmetovati na Goričkem, saj vemo, da je to gričevnat svet in zemlja ni najboljša?

»Pri nas res ni tako kot na Ravenskem. Trpijo ljudje, trpijo stroji, potrebno je paziti pri obdelovanju zemlje. Sicer pa imamo skoraj vse stroje. Nakupili smo jih že pred leti, večinoma s posojili. Isto je bilo z novim hlevom. Sedaj so stroji že skoraj dotrajani, vendar pa nimamo denarja, da bi jih popravili oziroma zamenjali. Tako pač uporabljamo takšne, kot so.

Če vzamemo posojila, so obresti prevelike in se trenutno na ta način res ne plača kupovati. Ob primerjavi cen živine in pridelkov s cenami strojev so opazne velike razlike: stroji so dragi, cena živine pa nizka. Če bi šli vse računati, se nam sploh ne plača kmetovati.«

Spregovorimo še o tem, kako ste zadovoljni s socialnim zavarovanjem kmetov?

»V začetku, ko je bilo uvedeno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov, sva bila z ženo zavarovana v četrtim razredu, ker pa so bili stroški preveliki, sva se dala prepisati v prvega. Če se bo položaj izboljšal, bova spet šla v četrtega.«

Najbrž ste že seznanjeni z ustanovitvijo Slovenske kmečke zveze. Kako ocenjujete njeno vlogo?

»To vem, da je bila kmečka zveza ustanovljena. Pred kratkim so mi prišla pod roke tudi njena pravila, vendar še nisem imel časa, da bi jih natančno pregledal. Tu pri nas do sedaj še nismo občutili njene dejavnosti. Če bo ta organizacija res pomagala kmetu, bomo šele videli.«

Silva Eöry

ABC Pomurka, DO Mesna industrija Murska sobota

ČETRRTINA V IZVOZ

Očitno je, da so v soboški Mesni industriji dobro zastavili poslovno politiko, saj so v prvem polletju dosegli rezultate, ki so dokaj spodbudni: poslovali so torej pozitivno in ustvarili ostane čistega dohodka v znesku 6,3 milijarde dinarjev, kar je za 557 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Da ni rdečih števk, gre »zahvala« tudi zvezni administraciji, ki je spoznala, da zamrzovanje cen nikamor ne vodi (kvečjemu v umetno ustvarjanje izgub). Torej so tudi v Mesni industriji po daljšem obdobju lahko znova oblikovali ekonomske cene svojih izdelkov, pri čemer pa so bili tudi previdni, kajti statistiki ugotavljajo, da se osebnih dohodki realno zmanjšujejo, torej pada kupna moč prebivalstva. Glede na promet v mesnicah in na drugih prodajnih mestih, kjer imajo izdelke Mesne industrije, kaže, da so se občani morda odpovedali nakupu trajnejših dobrin, za zdaj pa še ne mesu in mesnim izdelkom. Še več: v Mesni industriji so v prvem polletju tako imenovani fizični obseg proizvodnje povečali za visok odstotek. Četrtno proizvodnje, natančneje 26 odstotkov, so izvozili. To je 4.274 ton, kar je za 48 odstotkov več kot v lanskem polletju. Tri četrtnine izvoza so poslali v zahodnoevropske države, četrtno od skupnih izvoznih količin (meso in mesni izdelki) pa na tržišče ZDA in Bližnjega vzhoda. Prizadevanja za izvoz tečejo seveda še naprej, kajti njihov cilj je izvoziti od 30 do 35 odstotkov proizvodnje. Surovine (mlado pitano govedo, prašiči itd.) jim ne primanjkuje, saj jo zagotavljajo zasebni kmetovalci, KG Rakičan, nekaj pa je kupijo tudi na zunajpomurskih območjih.

Š. Sobočan

Suša ogroža pridelke krme

Sončno in nadpovprečno toplo vreme traja z manjšimi prekinitvami že od začetka julija. Izdatnih padavin je bilo v tem času malo. Pridelki poljščin in travinja je zlasti na plitvih in peščenih tleh ogrožen, zato grozi pomanjkanje krme za živino. Kako lahko vsaj delno omilimo posledice suše in pomanjkanje krme?

PRIPOROČILA ZA PRIDELOVANJE KRME

Mnogo posevkov silažne koruze je suša že močno poškodovala. Koruzni posevki so večinoma dosegli komaj mlečno zrelost. V tej fazi koruzo sicer lahko siliramo, vendar ima taka silaža zelo nizko hranilno vrednost, je močno kisla in je živali pojedlo malo. Taka silaža je samo zasična krma, ki mora biti dopolnjena z zadostno količino druge voluminozne krme in z več močne krme kot pri običajni sitaži.

Koruzo naj bi predčasno silirali samo v skrajnem primeru, če so od suše poškodovani tudi zgornji listi in ni upanja, da bi si rastlina po izdatnem dežju lahko opomogla. Pri oceni poškodovanosti upoštevajmo, da je posevek lahko zelo različno prizadet. Pri siliranju v stolpnih silosih upoštevajmo, da se pri koruzi, prizadeti od suše, bolj kot običajno razvijejo škodljivi plini, zato je potrebno temeljito zračenje pri vstopanju v silos.

Ob pomanjkanju druge zelene krme ponekod pokladajo koruzo. S količino zelene koruze v obroku ne kaže pretiravati iz več razlogov! Potrebno je predvsem postopno privajanje na to krmo. V obroku mora biti dovolj sena ali druge voluminozne krme, da je zagotovljeno dobro delovanje vampa, ter nekaj močne krme ali žita, da se zmanjša nevarnost morebitne previsoke vsebnosti nitrata v krmi. Upoštevati moramo, da je posebno obrok za intenzivno izkoriščane živali izravnava v beljakovinah in rudninskih snoveh.

Na travinju so možni prvi ukrepi po tem, ko bo dež izdatneje namočil zemljo. Šele takrat boste pokosene travnike takoj dognojili z dušikom, in sicer 150 do 200 kg KAN-a na hektar. Priporočamo, da vso jesensko rast na naravnih in sejanih travnikih porabite za zeleno krmo, pašo ali za siliranje.

Pomemben vir krme so dosevki. Zaradi pomanjkanja vlage v tleh je bil vznik strniščnih dosevkov zelo slab, mnogi posevki so povsem propadli. Takoj ko bo prvi močnejši dež primerno namočil tla, svetujemo ponovljeno setev dosevkov. Prednost je treba dati hitro rastočim vrstam in sortam iz družine križnic in trav. Za setev priporočamo:

— krmno ogrščico, sorta starška, in krmno repico, sorta perko, ki ju lahko sejemo le do konca avgusta in krmimo za klajo do začetka zime, brez škode preneseta tudi hujši mraz;

— mnogocvetno ljujko, sorti draga in tetraflorum; zahteva sicer ranejšo setev, vendar daje zadovoljive pridelke krme jeseni tudi pri setvi do konca avgusta. Primerne je predvsem za siliranje in zeleno krmo. Spomladi dasta mnogocvetna ljujka in krmna repica ob dognojevanju z dušikom še en izdaten odkos zelinja.

V septembru lahko sejemo ozimno krmno grašico v mešanici z ržo, inkarnatko in rz. Čisti posevek inkarnatke, ki je pri nas precej razširjen prezimni dosevek, bi kazalo zaradi slabše zanesljivosti in pozne tehnološke zrelosti zamenjati z grašljinko, to je mešanico inkarnatke, mnogocvetne ljujke in ozimne grašice, ali pa z enostavnejšo mešanico inkarnatke in mnogocvetne ljujke.

Čeprav je težko predvidevati, kakšne bodo vse posledice suše v Sloveniji in Jugoslaviji, pa lahko že zdaj priporočamo rejcem, da si v okviru možnosti in gospodarnosti prireje zagotovijo dodatne vire krme.

SOZD MERKATOR-KIT, n. sub. o. Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske

TOZD

Agromehanika

Kranj — Hrastje 52a

Telefon: (062) 38 980, 38 861

in telefonska številka na sejmu v Gornji Radgoni (069) 74 000

VABIMO VAS NA 26. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM V GORNJO RADGONO OD 20. DO 28. AVGUSTA

RAZSTAVLJAMO IN PRODAJAMO:

MOŽNOST NAKUPA NA BREZOBRESTNO POSOJILLO!

● PROGRAM LASTNE PROIZVODNJE

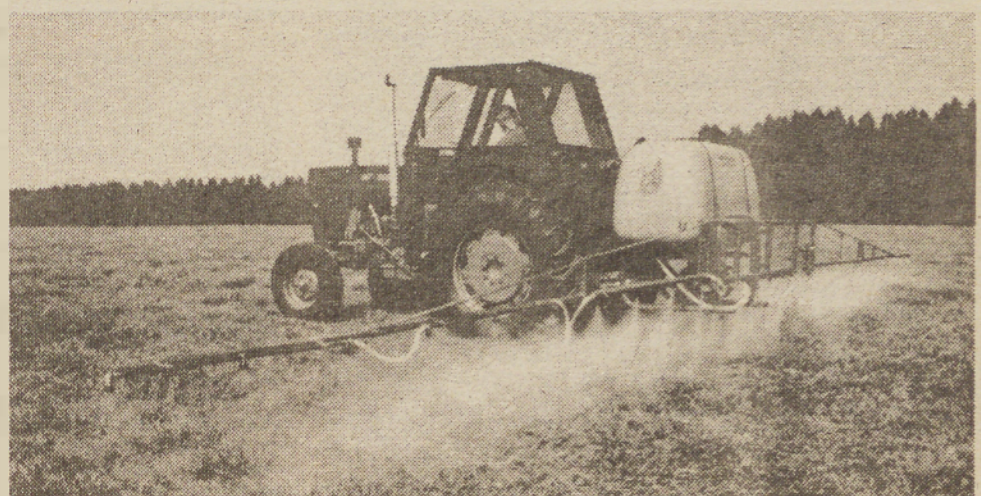
— stroji za varstvo rastlin: škropilnice: — od 200 do 500 litrov, pršilniki — 200 in 300 litrov, vlečni traktorski pršilniki od 600 do 2500 litrov — stroji za pripravo zemlje pred setvijo: kultivatorji z ježem — 130 do 250 cm — druga kmetijska mehanizacija: sadilniki sadik, okopalniki in osipalniki za krompir itn.

● PROGRAM STROJEV IN PRIKLJUČKOV IMT BEOGRAD

● PROGRAM STROJEV IN PRIKLJUČKOV TOMO VINKOVIĆ BIJELOVAR

● KMETIJSKA MECHANIZACIJA DRUGIH IZDELOVALCEV

Vedno nas lahko obiščete v našem PSC Maribor, Primorska 9, tel. (062) 38 980, 38 861.

Traktor IMT Beograd z nošeno traktorsko škropilnico Agromehanike.

KMETIJSKI KOMBINAT GORNJA RADGONA, TOZD PRAŠČEREJA PODGRAD

Bodo z gnojevko gnojili polja?

»Na vaše vprašanje, ali bomo z gnojevko iz prašičje farne v Podgradu gnojili polja, zadaj se ne morem pritrdilno odgovoriti, kajti strokovnjaki se niso pripravili potrebnih analiz, s katerimi bi dokazali, da gnojilca ne bo vplivala na podtalnico. Smo pa prav te dni dogradili dve laguni, v katerih lahko »vskladimo« 36 tisoč kubičnih metrov gnojevke, nam je povedal direktor tozda Prašičereja Podgrad inženir Ivan Mlinarič.

Na prašičji fermi v Podgradu letno vzredijo 22 tisoč pitancev. Hlevi so prav zdaj napolnjeni s toliko pitanci (11 tisoč) kot še nikoli doslej. Prednost tega vzrejalšča oziroma pitališča je v tem, da ne pita le svinj do teže 100 kilogramov (kilogram gor ali

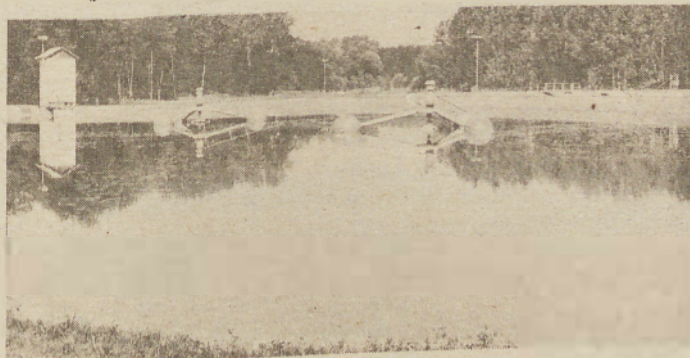
do!), ampak ima tudi plemenske svine in seveda tudi merjasce in tako mu ni treba tekučev kupovati pri drugih rejcih. Za dosego teže od 25 kilogramov do 100 kilogramov je treba 120 dni oziroma 4 mesece. Živalim pokladajo (ker lastne hrane nimajo) krmila, poskusili pa so tudi s sirotko (stranski proizvod pri izdelavi sirov) in ugotovili so odlično prirejo. Kljub temu, da je pitališče v Podgradu blizu tako avstrijske kot naše Radgone, ga seveda ne bodo zaprli. Pred nekaj leti so objekte obnovili in kot taki bodo še več deset let služili svojemu namenu, seveda, če ne bo prišlo v tehnologiji vzreje pitancev do kakih temeljnih sprememb.

Pri tako množični, lahko bi rekli in-

dustrijski proizvodnji mesa, pa je seveda velik problem gnojevka. Že pred leti so zgradili prvi del čistilne naprave, kjer odstranijo trde živalske odpadke od tekočih (separacija) in jih (trde) uporabljajo za gnojenje v vinogradih kombinata. Gnojilo je baje odlično. Prečiščeno gnojevko, ki potem to ni več, pa so spuščali v Muro.

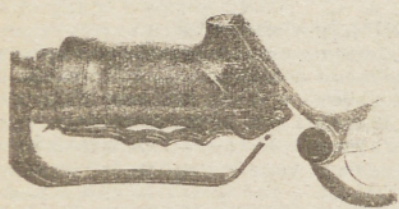
Zdaj pa si prizadevajo, da bi reko kar najmanj onesnaževali, in sicer na ta način, da bi gnojevko neposredno po cevovodu »posiljali« na njive. Gre sicer za naprave, ki so uporabne tudi za namakanje. V fermi v Podgradu letno nastane kar 55 tisoč kubičnih metrov gnojevke. Načina gnojenja sta najmanj dva: da gnojevko iz cevovodov »pretočijo« v traktorske cisterne in jo razpršijo po njivah, ali pa s posebno napravo (inkorporator) vtirajo v zemljo. S poskusno izrabo gnojevke bodo začeli na jesen. Da mislijo zares, dokazuje tudi 7 kilometrov dolg cevovod. Gre za namakalno-gnojilne naprave, ki so jih izdelali po načrtih dr. Rizmana z Inštituta za zdravstveno hidrotehniko fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo (FAGG). Da ponovimo: gnojevko iz prašičje farne v Podgradu bodo uporabljali za gnojenje le, če ne bo vplivala na podtalnico, oziroma na zajemališča pitne vode. Tako čistilna naprava, kakor tudi novi laguni (odprti skladišči gnojevke) so na terenu, ki je niže od izvorov pitne vode, torej v bližini Mure.

Š. Sobočan

LAGUNI — V Podgradu so te dni dogradili dve laguni, v katerih je prostora za 36 tisoč kubičnih metrov gnojevke. Foto: Š. S.

IZKORISTITE PRILOŽNOST — OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR PRIMEXA NA RADGONSKEM SEJMU!

Pnevmatsko kmetijsko orodje in pripomočki CAMPAGNOLA

Peči in kotli za centralno ogrevanje in sanitarno vodo na drva ali kurilno olje.

Izkoristek 85 %

Prihranek goriva 45 %

Nalaganje vsakih 8 ur

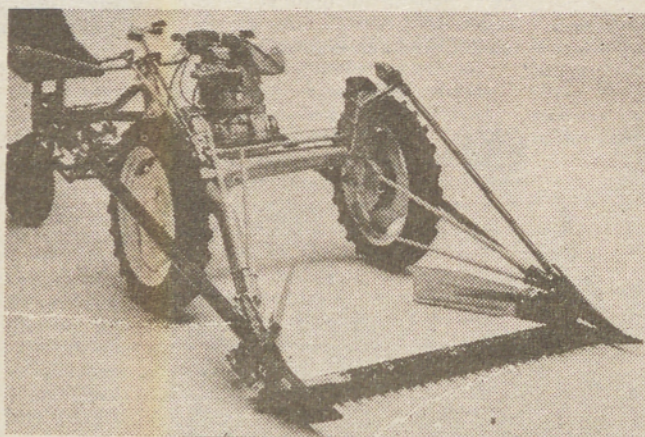
Preprosto čiščenje

Moči od 13.000 do 80.000 kcal/h

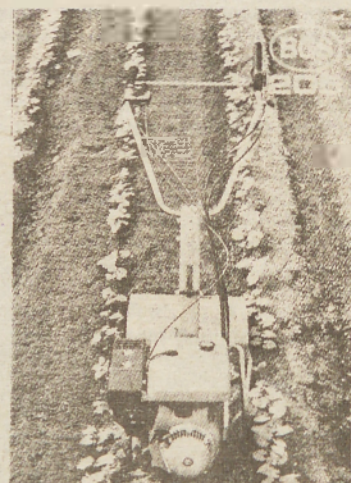

Gasogen

Unical

Barvni hi-fi stereo digitalni televizijski sprejemniki Videorekorderji.

Kosilnice, motokultivatorji in okopalniki

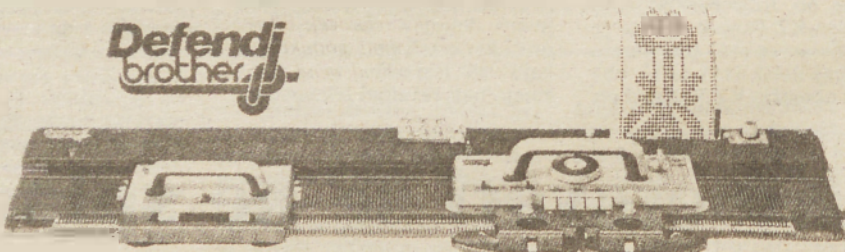

Kombinirane peči in štedilniki na drva, plin in etazno centralno gretje za gospodinjstvo, počitniške hišice in gostinstvo različnih velikosti.

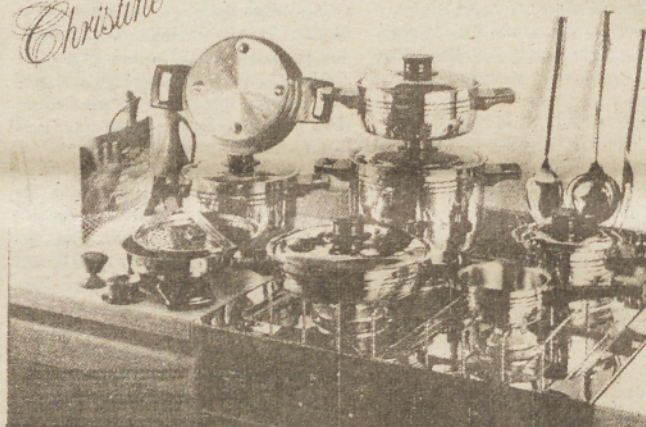
INFORMACIJE
IN
PRODAJA

Pletilni stroji.

METALGO

Christine

Posoda iz nerjavčega jekla.

VITA

PRIMEX — PRIMORJE EXPORT

NOVA GORICA p.p. JUGOSLAVIJA
65000 NOVA GORICA, Vipavska cesta 13

Trgovina — mejni prehod Vrtojba
(Nova Gorica), telefon: 065/32 901,
32 837
PRIMEX — predstavništvo Maribor,
Ulica 10. oktobra 9, telefon:
062/24 146
Veletrovinna Potrošnik — Dom tehnike,
Murska Sobota, Kocijeva ulica
za programe: Metalgo in Sinudyne

KRIŽEVSKA OPEKARNA
KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

NOVA TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM KRIŽEVSKIH
OPEKARN V PROSTORIH PREJŠNJE OPEKARNE LUKAVCI.

VSE ZA GRADNJO VAŠEGA DOMA
ODSLEJ NA ENEM MESTU

KRIŽEVSKA OPEKARNA — KORAK BLIŽE K VAM!
Telefon: (069) 87 587

ALAN
LUČIČ

IRAN

DEŽELA Z ENIM SAMIM ZAKONOM — ISLAMOM

Bil je petek, muslimanski praznik in vse trgovine so bile zaprte, ravno zato je bilo videti mesto povsem zapuščen. Ob obali je bil odprt nekakšen kiosk, kjer sem si po trikratni ceni kupil cigarete, kar je v Iranu tudi ena izmed čudnih stvari. Povsod na svetu ima država monopol nad prodajo cigaret in tudi cene so določene, le tukaj pa je po uradnih cenah mogoče dobiti cigarete le v posebnih državnih trgovinah, medtem ko jih zasebniki ponujajo najmanj trikrat dražje. Takšne državne prodajalne je zelo težko najti, zato so ljudje prisiljeni kupovati po cenah, ki jih določijo trgovci. Majhni fančiči prodajajo tudi posamezne cigarete in velikokrat sem videl, da domačini kupujejo le po tri ali pet cigaret, ki si jih nato razporedijo preko celega dneva.

Ob kiosku je bilo nekaj ljudi, ki so z dolgočasno gledali v razburkano, sivo in umazano vodo, kjer je bilo tudi nekakšno žensko kopališče. Bilo je ograjeno s platnom, da moški ne bi videli žensk med kopanjem, toda močan veter je nekoliko razgrnil platneno ograjo in tako sem lahko videl tudi dekleta v »kopalnih kostimih«. Oblečena so bila od vratu do gležnjev in se veselo igrala z valovi. Pred ograjo je stal vojak s puško ter odganjal mimoidoče, ki so se preveč približali kopališču, in s tem skrbel za moralno. Skrit za drevsom sem naredil nekaj posnetkov tega nenavadnega prizora in se hitro odpravil nazaj v mesto, da si ne nakopljem težav zaradi takšne nemoralnosti.

Bilo je to eno zadnjih mest, ki sem jih v Iranu nameraval obiskati, kajti želel sem izkoristiti ugodno vreme, da se na turško-sovjetski meji povzpnem na Ararat, enega prvih osvojenih pettisočakov. V Turčijo sem se hotel vrniti z avtobusom po cesti, ki pelje ob Kaspijskem morju, vendar bi moral veliko prestopati in tudi nekateri deli ceste niso urejeni, zato sem se moral znova vrniti v Teheran, od tam pa v Turčijo.

Na poti iz Irana sem poskušal strniti vtise o deželi in ljudeh, vendar sem to lahko storil šele doma, ko sem končno lahko trezno razmislil o deželi, ki mi je bila prej tako tuja, sedaj pa sem jo prav

vzljubil. Vzljubil sem namreč ljudi, ne pa puščavsko deželo, še manj pa diktaturo, ki v njej vlada. Iranci so bili do sedaj najbolj odprti, gostoljubni in prijazni ljudje, kar sem jih spoznal na vseh mojih potovanjih, čeprav sem mislil, da so Arabci v Siriji in podobnih državah najbolj prijetni popotniki. Še trdneje sem verjel v trditve, da bolj ko je dežela siromašna in ljudje revni, toliko prej te bodo sprejeli za gosta in ti poskušali dati vse, kar je v njihovih močeh. To, kar sem doživel v Iranu, mi je, kot sem že zapisal, vrnilo vero v ljudi, ker se mi zdi naša »zahodna civilizacija« pravzaprav degenerirana v svojem materializmu in egoizmu, kar lahko srečaš na vsakem koraku.

Zamislil sem se tudi nad usodo teh čudovitih ljudi. Koliko časa bodo morali še trpeti zaradi te nepopisne diktature, kjer religija kot v srednjem veku piše zakone in kazni? Kdaj bodo spoznali, da edino oni sami lahko spremenijo svoje življenje, kar so že poskušali z odstranitvijo šaha, padli pa so v bedo, iz katere sedaj ne vidijo izhoda.

V treh tednih potovanja po Iranu nisem naletel na niti enega tujca in mogoče je ravno to vzrok za njihov odnos do maloštevilnih popotnikov, ki uspejo priti do njih. Videl sem namreč, kako turisti s svojim denarjem povsem spremenijo mentaliteto ljudi, ker jih tuji denar popolnoma zaslepi. To sem najbolj videl v Egiptu, kjer v turističnih krajih brez razmetavanja z denarjem ne dobiš ničesar, ko pa sem bil v vaseh, ki niso bile okužene s turisti, so bili domačini povsem drugačni in so mi pomagali na vsakem koraku, ne da bi za to zahtevali plačilo.

Upam, da bo postal Iran, ko bo premagal krče vojne, tujcem dostopnejši, obenem pa se boji, da bodo turisti s svojimi navadami spremenili mentaliteto teh enkratnih ljudi. Nemočno lahko le opazujem dogajanje v tem koncu sveta in upam, da se bo stanje spremenilo na bolje, prebivalci pa bodo v svoji nepokvarjenosti ostali to, kar so — ljudje.

(KONEC)

BTC
JAVNA SKLADIŠČA

Blagovno transportni center Javna skladišča Ljubljana p.o.

DO BTC JAVNA SKLADIŠČA LJUBLJANA, Ljubljana, Šmartinska 152, odpira v Murski Soboti nove pretovorno skladiščne in poslovne prostore. Začetek del naj bi bil predvidoma 15. novembra 1988.

Odbor za delovna razmerja Blagovno transportnega centra Javna skladišča, p. o., Ljubljana, Šmartinska 152, objavlja prosta dela oziroma naloge (brez posebnih pooblastil) v OE Murska Sobota.

1. DIREKTOR OE MURSKA SOBOTA

Pogoji:

- visoka (VII/1 stopnja) izobrazba ekonomske, pravne, komercialne, tehniške ali organizacijske smeri,
- 1 leto delovnih izkušenj,
- poskusno delo 3 mesece.

Delovno razmerje se sklence za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovske službi delovne organizacije BTC JAVNA SKLADIŠČA LJUBLJANA, Šmartinska 152, (tel. (061) 443 322, int. 310).

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi oglasa. O izbiri bomo obvestili vse prijavljene kandidate v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

ŠPORTNI OBRAZI

Nima puške, zato ne bo šel v Seul

Devetintridesetletni Slavko Dunaj, tetraplegik iz Lukavec v ljutomerski občini, sodi med najboljše športnike v republiki in državi, uveljavil pa se je tudi v mednarodnem merilu. Še kot povsem zdrav se je ukvarjal s strel-

stvom in na glinaste golohe. Po prometni nesreči pred desetimi leti, ko je postal invalid, pa se je po rehabilitaciji zopet začel ukvarjati s športom, ker je v tem videl koristnost za boljše počutje. Ukvarja se z atletiko (100 m, 200 m, disk, krogla in bomba), namiznim tenisom, strelstvom in športnim ribolovom. Svoj prvi vidnejši rezultat je dosegel leta 1981 na republiškem tekmovanju v streljanju z zračno puško na Ptuj, kjer je postal republiški prvak. Potem pa so se vrstili uspehi kar kot po tekočem traku v vseh športnih panogah, s katerimi se ukvarja. Tako se ponaša s šestimi republiškimi naslovi v namiznem tenisu, s petimi v streljanju z zračno puško in štirimi v atletiki. Na državnem prvenstvu je osvo-

svom — tekmoval je v streljanju z zračno puško in na glinaste golohe. Po prometni nesreči pred desetimi leti, ko je postal invalid, pa se je po rehabilitaciji zopet začel ukvarjati s športom, ker je v tem videl koristnost za boljše počutje. Ukvarja se z atletiko (100 m, 200 m, disk, krogla in bomba), namiznim tenisom, strelstvom in športnim ribolovom. Svoj prvi vidnejši rezultat je dosegel leta 1981 na republiškem tekmovanju v streljanju z zračno puško na Ptuj, kjer je postal republiški prvak. Potem pa so se vrstili uspehi kar kot po tekočem traku v vseh športnih panogah, s katerimi se ukvarja. Tako se ponaša s šestimi republiškimi naslovi v namiznem tenisu, s petimi v streljanju z zračno puško in štirimi v atletiki. Na državnem prvenstvu je osvo-

roden tekmoval v športnem ribolovu na ČSSR, kjer je sodeloval štirikrat, dvakrat pa je postal skupni zmagovalci, v ribolovu je bil enkrat prvi, dvakrat drugi in enkrat tretji. V suhih disciplinah pa je bil dvakrat drugi in enkrat tretji. Pred pomembnejšimi tekmovanji trenira vsak dan. Žal pa se nekateri zaradi napornih potovanj in pomanjkanja denarja ni udeleževal. Bil je tudi med letošnjimi potniki na olimpijske igre v Seul, vendar bo ostal doma, ker nima primerne puške. Poleg športa se Slavko ukvarja tudi s čebelarstvom in lovstvom. Želi si, da bi mu zdravje še naprej služilo in da bi lahko še dolgo tekmoval ter bogatil svojo vitrino s pokali, medaljami in priznanji. To pa mu tudi mi iz srca želimo!

Feri Maučec

KONJSKE DIRKE V GORNJI RADGONI

Republiško prvenstvo za dve- in triletna kasače

V okviru prireditve kmetijsko-živilskega sejma organizira Konjski klub Ljutomer v nedeljo, 21. avgusta, ob 15. uri na hipodromu Bratstva in enotnosti v Gornji Radgoni velike kasaške dirke. Sodelovalo bo 42 kasačev iz vse Slovenije. Od štirih dirk, od katerih se bosta dve vozili v dveh tekih, bo v središču zanimanja obiskovalcev dirka za veliko nagrado kmetijsko-živilskega sejma, kjer bodo razen Madauna (Pogačar, Ljubljana) nastopili vsi najboljši slovenski kasači. Med favoriti so Karlo Frost (Kovačič, Maribor), Kalipso (Krušič, Ljubljana) in Fit Ava (Hrovat, Ljubljana). Pri dveletnikih, kjer je prijavljenih 9 konj, je veliki favorit Rosa (Oražen, Ljubljana), ki bo imela največjega konkurenta v Lametu (Branko Puhar, Veržej). V tekmovanju triletnikov, kjer bo štartalo 14 konj, so med favoriti Foerst (Krušič, Ljubljana), Ikar (Les, Št. Jernej), Nena II (Cvetko, Maribor), Duet (Lešnik, Maribor) in domaći konj Duvan MS (M. Slavič, mlajši, Ključavčevci). Pripravili bodo revijo najboljših kasačev.

STRELSTVO

Tekmovanje v Kančevcih

Strelska družina Goričko Kančevci organizira v nedeljo, 21. avgusta 1988, ob 8. uri na strelišču v Kančevcih pod pokroviteljstvom OŠTO Murska Sobota odprto prvenstvo v streljanju s polavtomatsko puško. K sodelovanju vabijo čim več strelcev.

**MERCATOR—
UNIVERZAL
LENDAVA**

NOVO V PONUDBI TRGOVSKEGA PODJETJA

**MERCATOR UNIVERZAL V LENDAVI JE
DISKONTNA PRODAJALNA**

Tukaj lahko kupite ceneje:

- pijače — prehrabeno blago — galanterijo — čistila itn.
- Prodajalna DISKONT (nasproti prejšnjega zdravstvenega doma Lendava) posluje neprekinjeno od 7. do 17. ure.

MOTOKROS

Prvenstvi SRS in SFRJ na Janževem vrhu

Mototuring klub Radenci organizira v nedeljo, 21. avgusta, ob 13. uri na progi za motokros na Janževem Vrhov dirko za republiško in državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 80 ccm in pozivno meddruštveno tekmo z udeležbo avstrijskih tekmovalcev za plaketo Kmetijsko-živilskega sejma Gornja Radgona. Skupno bo sodelovalo okrog 50 tekmovalcev.

V Gajševcih republiško prvenstvo

Ribiška družina Ljutomer organizira v nedeljo, 21. avgusta, ob 8.30 na akumulacijskem jezeru v Gajševcih republiško tekmovalstvo v športnem ribolovu za člane in članice A in B lige. Na tekmovalstvu bo sodelovalo 135 tekmovalcev in tekmovalk. Na tem predzadnjem tekmovalstvu bodo morda že tudi znani novi republiški prvaki.

Zmagal Avsec

Teniška sekcija Ljutomerskega Partizana je v okviru turističnih dnevnov pripravila odprto tekmovalstvo v tenisu. Sodelovalo je 28 igralcev iz Gornje Radgone, Lendave in Ljutomer. Največ uspeha so imeli Radgončani, ki so zasedli prva štiri mesta. Zmagal je Avsec pred Žnuderlom, Bračkom in Verzelom. T. Ficko

Donko drugi, Ozbeč tretji

Kajak-kanu klub iz Krške vasi je pripravil tradicionalno tekmovalstvo v mnogoboju (spust, streljanje). Sodelovalo je okrog 80 tekmovalcev, med njimi tudi iz KKK Bistrica, ki so se lepo odrezali. Pri pionirjih in pionirkah v K-1 je Anita Gjerek zasedla četrto, Evgen Krampač šesto in Tina Jakšič deseto mesto. Med mladinci je bil Lojze Krampač šesti in Roman Graj osmi. Pri turistih pa je Stanislav Donko zasedel drugo mesto.

Občinsko pokalno tekmovalstvo

Občinska strelska zveza Murska Sobota je pod pokroviteljstvom Občinskega štaba teritorialne obrambe Murska Sobota razpisala tekmovalstvo v streljanju z malokalibrsko puško za pokal maršala Tita. Tekmovalje bo na strelišču ob kanalu v Murski Soboti v nedeljo, 21. avgusta, ob 8. uri. Pravico nastopa ima po ena ekipa najboljših strelcev iz vsake strelske družine občine Murska Sobota. Ekipo sestavljajo 4 tekmovalci. Strelja pa se iz ležečega položaja. Najbolje uvrščena ekipa bo sodelovala na republiškem tekmovalstvu.

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

Razgibajmo življenje — akcija za množičnost športne rekreacije

V Sloveniji smo lani sprejeli zamisel in projekt RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE — akcija, s katero naj bi spodbudili razmah množičnosti športne rekreacije v naši republiki ter tako sledili usmeritvam drugod po svetu, kjer postaja športna rekreacija pomembna vrednota produktivnosti in kakovosti življenja. Čedalje bolj tudi prevladuje spoznanje, da spodbujanje aktivnosti k športni rekreaciji ni le stvar športnih delavcev in zanesenjakov, temveč mora biti to opredelitev v razvojni politiki širše družbene skupnosti. Strokovni svet za športno rekreacijo pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Slovenije je v svojih usmeritvah opredelil naloge, ki bi jih morali uresničiti na ravni republike in občin. V procesu uresničevanja vsebine akcije RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE bodo na ravni republike poskrbeli za ustrezno propagando, ki naj prispeva k dvigu zavesti in s tem sproži potrebo po športno-rekreativnih dejavnostih. Prav tako bodo poskrbeli, da se bo v akcijo vključilo tudi združeno delo, ki naj jo materialno podpre. Tako pridobljena sredstva bodo namenjena za stroške predavanja, propagandnih sporočil, pripravo promocijskih gradiv in spremljajočih strokovnih pripomočkov. Ob pomoči republiških strokovnih organizacij in Fakultete za telesno kulturo bodo tudi pripravili nekatere praktične pripomočke za udeležence športne rekreacije. Med drugim načrtujejo serijo priročnikov o športnih panogah in drugih splošnih temah (prehrana, treniranje, zdravljenje in šport) ter drugo. Vsako leto bodo tudi pripravili koledar najpomembnejših športnorekreativnih prireditev

v Sloveniji. V ta namen bi se morali primerno organizirati tudi v občinah. Analizirati bi morali stanje z vidika športne rekreacije, pripraviti ukrepe, s katerimi bi lahko izboljšali kakovost ponudbe in povečali možnost za aktivno delovanje. Pripraviti bi morali koledar

prireditev in z njimi seznaniti občane, organizirati svetovno dejavnost, stalno delo pri organizaciji šol, organizirati možnost nakupa strokovne literature, sejem športne opreme, izposojevalnice in drugo. Treba pa je povedati, da vrsto teh nalog, ki jih republika priporoča občinam pri izvajanju akcije RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE, v pomurskih občinah še opravljajo bodisi na ravni občinskih zvez za telesno kulturo ali društev oziroma klubov, še posebej v soboški občini, kjer je športna rekreacija dobro razvita in se število nosilcev dejavnosti, pa tudi udeležencev nenehno povečuje. Pri teh akcijah pa soboški občini sledi tudi radgonska, manj pa Ljutomerska in lendavska. Tako so bile v Pomurju letos številne akcije, ki imajo značaj športne rekreacije, kot so hoja, tek, plavanje, kolesarjenje, streljanje, smučanje, igre z žogo, vaške igre in

podobno. Čedalje več je turnirjev, malega nogometa, ki domala poplavlja pomurske kraje. Kot svetel zgled delovanja na športnorekreativnem področju je športno društvo v krajevni skupnosti Tišina, ki je v kratkem času delovanja uspešno uveljavilo razne oblike dejavnosti, s katerimi privablja mlade in stare ter cele družine. Pestra aktivnost pa je vse leto. Takih športnih društev, kot je tišinsko, bi si v naši pokrajini želeli več. Z nekoliko skromnejšimi programi športno-rekreativskih dejavnosti pa se v Pomurju uveljavljajo tudi druga društva in klubi s svojimi že tradicionalnimi akcijami in prireditvami. Seveda pa si moramo prizadevati, da bo take športne rekreacije več. V razvitem svetu je športna rekreacija normalna potreba in interes vse širšega kroga prebivalstva. Športna rekreacija nam namreč ponuja in omogoča, da v tem hitrem in utrujajočem tempu življenja sproti obnovljamo in krepimo svoje umske in delovne sposobnosti. Zato bi bilo prav, da bi tudi v Pomurju akcija RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE dobila širše razsežnosti in posluh tudi v krogih zunaj same telesne kulture. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je čedalje več ljudi, ki so pripravljeni, da sami prispevajo k zdravemu načinu življenja. Naša naloga je, da ustvarimo možnost, da se v aktivnost vključi čim širši krog ljudi. Zato možnosti rekreacije ne bi smele biti odvisne od materialnega in socialnega položaja posameznika. S smotno organizacijo in načrtovanjem telesnokulturnih dejavnosti je možno športno rekreacijo razširiti in približati čim širšemu krogu ljudi.

Feri Maučec

ATLETIKA

Grabar zmagal v Črni

V Črni na Koroškem je bil tradicionalni tekaški maraton krajja Matjaža. Med številnimi tekači so bili tudi pomurski atleti in se lepo odrezali. Tekmovali so v hudi vročini. Najuspešnejši je bil član AK Pomurje iz Murske Sobotice Geza Grabar, ki je v teku na 10 km zmagal s časom 35:58. V teku na 21 km je bil pri članih Marjan Heric deveti, Zdravko Mauko pa trinajsti, pri veteranih pa je bil Roman Klančar peti (vsi Radenska). G.

POKAL NZS

Brez gola v Veržej

Začelo se je tekmovalstvo za pokal Nogometne zveze Slovenije, kjer sodelujejo trije pomurski ligi: Mura, Nafta in Veržej. Doslej sta bili odigrani dve koli. Rezultati — Mura : Pesnica 2:0, Drava : Veržej 1:3, Veržej : Mura 0:0 in Nafta : Drava 0:2.

Zmagali Sobočani

V Izakovcih so se v prijateljski tekmi pomerili nogometni sodniki Železne županije iz Madžarske in Medobčinskega društva nogometnih sodnikov Murska Sobota. Zmagali so Sobočani s 3:1. Gole so dosegli: Kerčmar, Lepoš in Abraham za Mursko Sobotu ter Piroš za goste. Povratno srečanje bo prihodnje leto na Madžarskem.

Pokalni nogomet

Na območju Občinske nogometne zveze Lendava so v nedeljo odigrali pokalne tekme. Izidi — Granjčar : Nedelica 1:3, Laško : Žitkovci 4:1, Panonija : Zvezda 7:1, Olimpija : Kapca 5:1, Petišovci : Mostje 0:2 prek., Hotiza : Odranci 2:3 in Bistrica : Kobilje 6:0.

STRELSTVO

Tišina in Noršinci

Občinska strelska zveza Murska Sobota je pripravila na strelišču ob kanalu v Murski Soboti občinsko tekmovalstvo v streljanju z malokalibrsko puško. Sodelovalo je 23 članov in 10 mladincev. Pri mladincih je ekipno zmagala Tišina s 646 krogi pred Noršinci, 586, in Gančani, 521 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Aleš Stevanec z 228 krogi pred Brankom Behekem, 210, in Simonom Flegarjem (vsi Tišina), 208 krogov. V tekmovanju mladincev so zmagali Noršinci s 705 krogi pred Panonijo, 694, in Muro, 647 krogov. Pri posameznikih pa je bil najboljši Branko Bukovec (Tišina) z 254 krogi pred Karlom Turnerjem (Panonija), 245, in Stefanom Balaškom (Mura), 237 krogov. F. Matko

Petintrideset let NK Rakičan

Nogometni klub Rakičan praznuje letos 35-letnico delovanja. Ta jubilej so proslavili preteklo nedeljo v okviru krajevnega praznika. Pripravili so turnir, na katerem so sodelovali tri moštva. Zmagal je Borac iz Nedelje, ki je premagal Rakičan s 4:2 in Jarenino s 6:0. Druga mesto je pripadlo gostiteljem, ki so premagali Jarenino z 2:1. Ob tem jubileju so zaslužnim nogometnim delavcem in igralcem podelili priznanja. Ta so prejeli: Franc Skledar, Tone Bolikovič, Stefan Celec, Mirko Horvat, Ludvik Gorčan, Jože Gorza, Jože Balaško, Stefan Horvat, Ludvik Vukan, Viljem Ščančar, Janez Sedonja, Dušan Jenko, Geza Pap, Žiga Veran, Drago Bančič in Franc Horvat.

Nogomet so začeli v Rakičanu igrati že pred vojno in nadaljevali po osvoboditvi. V rakičanskem parku so si leta 1960 uredili igrališče in igrali prijateljske tekme s pomorskimi klubi Turinščice, Beltinč, Dobrovnik in še nekaterimi drugimi. V začetku so se oblačili v dreske kar na prostem, kasneje pa v gostilni Čačino- vič in v starem gasilskem domu. Za nogomet je bilo v Rakičanu vedno več zanimanja in leta 1953 so pri rakičanskem Partizanu ustanovili nogometno sekcijo. V tekmovalni sezoni 1956/57 je bilo organizirano tekmovalstvo v pomurski ligi in moštvo Rakičana je postalo prvak ter se uvrstilo v mariborsko podzvezo. Med osmimi moštvi je v mariborski podzvezi prvo mesto zasedla Sobotica pred Nafto, Rakičan pa je bil šesti. Tudi naslednjih nekaj let je Rakičan tekmoval v mariborski podzvezi. Z ustanovitvijo Nogometne podzveze v Murski Soboti pa je Rakičan v sezoni 1962/63 tekmoval v pomurski ligi, ki je bila nekaj časa dolga. Rakičan je v sezoni 1969/70 zasedel prvo mesto v zahodni skupini pomurske lige in za naslov pomurskega prvaka odigral dve tekmi z Beltinko. O naslovu prvaka so odločile enajstminutovke, pri čemer so bili uspešnejši Beltinčani. V naslednji sezoni je bilo zopet tekmovalje v enotni pomurski ligi in Rakičan kot prvak je odigral kvalifikacije za vstop v vzhodno konjsko ligo v podzvezi Murske in Brežicami. Rakičanci so tokrat uspeli, čeprav s porazom s Zvezdama. V sezoni 1971/72 so bili prvak v vzhodni konjski ligi ter zasedli sedmo mesto. V sezoni 1972/73 so tekmovali še naslednji dve sezoni in v sezoni 1975/76 so bili prva v vzhodni konjski ligi razformirani. Čeprav so bili prvak v pomurski in prvi medobčinski prvak v ligi Murska Sobota. Danes nogometaši Rakičana vadijo in tekmujejo v dobrih razmerah, saj imajo igrališče in isto steno strelišče.

Feri Maučec

Pravijo, da vsakdo ne more biti politik, gotovo pa lahko postane tisti, ki zna veliko in dobro govoriti. No, na žalost danes to, v kritičnem času, v katerem živimo, ne zaleže kaj dosti. Narod zahteva praktično delo, akcije, saj je napisanega in povedanega že zelo veliko.

V lanskem šolskem letu sem bil na OK Gor. Radgona kandidiran za Enoletno politično šolo pri CK ZKS v Mariboru. »Nekaj dodatnega znanja in utrjevanje starega mi ne bo škodilo«, sem dejal sam pri sebi in privolil.

Predavanja so potekala na Pravni šoli vsak dan po šesti do sedem šolskih ur. Težave so bile že takoj na začetku. V šolo smo hili kandidirani s celotnega štajerskega območja, a učbenike so dobili v šoli le slušatelji iz mariborskih občin. Vsem ostalim naj bi jih priskrbeli Občinski komiteji. No, na žalost smo imeli na našem komiteju le nekaj potrebne literature, saj je prejšnji slušatelj niso vračali, kot je bilo dogovorjeno. Vse ostalo glede literature je potekalo po načinu »znajdi se«.

Priznati moram, da so nas na samem začetku pošteno prestrašili, a

IZŠOLALA SE JE NOVA GENERACIJA »POLITIKOV«

kmalu smo spoznali, da je bilo vse skupaj le malo napihnjeno. Iz Pomurja sva bila dva slušatelja in vsak dan sva se vozila v Maribor. Kar naporno, a na koncu se vse pozabi in ostanejo le dobri in lepi spomini. Kar je bilo resnično pozitivno, je to, da smo imeli zares dober predavateljski kader — skoraj sami doktorji in magistri, ki pa so morali svoje znanje posredovati na najkrajši možen način zaradi prenatrpanega urnika. Precej je bilo novih in zanimivih podarkov, za katere poprej še nisem slišal in tudi kasneje verjetno ne bom več.

Ob predavanjih in seminarjih, ki smo jih imeli na urniku, so bili tukaj še razni simpoziji, okrogle mize in predavanja. Srečali smo se z mag. Stanetom Vljajem, dr. Vekoslavom Grmičem, dr. Cirilom Ribičičem, prof. Francijem Pivcem in še mnogimi drugimi znanimi osebnostmi iz slovenskega političnega, kulturnega in znanstvenega vrha. Ogledali smo si tudi nekaj slovenskih delovnih organizacij, kot so železarna Ravne (ravno v času stavke), Gorenje v Velenju; spominška obležja — kočevski Rog, imeli spoznavno-kulturna, športna in študijska srečanja z oddelkom Eno-

letne politične šole pri CK ZKS v Ljubljani. Skupaj bi lahko naštel več kot petnajst ekskurzij in srečanj, ki so gotovo pripomogla k še boljšemu in aktivnejšemu delu v šoli. Zanimiva je bila tudi struktura slušateljev — od poklicnih šol pa tja do končane fakultete. Zaradi tega je bilo nekaj težav pri nekaterih slušateljih, ki pa smo jih s skupnimi močmi uspešno razrešili. Vseh slušateljev nas je bilo med šolskim letom dvaindvajset, ena je prenehala obiskovati šolo med letom zaradi finančnih težav v delovni organizaciji, iz raznih krajev štajerske regije, največ iz mariborskih delovnih organizacij.

Kolikor bolj se je bližal konec šolskega leta, bolj smo razmišljali o uspešnosti in vlogi politične šole v našem prihodnjem političnem življenju. Nič se ni pogovarjal o bodoči politični karieri, vsi so hoteli le nazaj v delovno organizacijo, nazaj na svoje delovno mesto. Po pravici povedano, šole smo imeli že vsi prek glave. Teorija na teorijo, besede in besede, kupi zapiskov in papirjev, ki naj bi izoblikovali nove — bodoče politike. Upam, da bo kdaj kaj iz nas, čeprav se bojim, da je v današnji družbi že

kar preveč takšnih, ki radi »trajbajo« politiko, in premalo tistih, ki delajo pridno in tako, kot se od njih pričakuje.

V tem letu smo se trudili okrepiti vlogo ZK v naši družbi, a obenem smo se nenehno spraševali in hkrati spoznavali, da vloga ZK med delovnimi ljudmi ni takšna, kot bi morala biti. Nekateri kolegi so se celo bali, da bodo grajeni ali celo zasmejavani, ko se bodo vrnili nazaj na svoje delovno mesto, saj so vsakogar izmed nas poslali izmed svojih okolij, da bo lahko v bodoče morda kaj koristil tam, kjer je zaposlen. A bo res lahko? Ali res toliko več je kot prej? Je morda s to šolo toliko pametnejši? No, to bo pokazal čas in napovedati rezultat v naprej je zelo tvegano.

Ce padajo kritike na delo in vlogo ZK v naši družbi od vsepovsod, hom kritičen in samokritičen tudi sam. Meni osebno je samo šolanje zelo koristilo. Precej novega sem spoznal za nadaljnje življenje in dal svojemu jaz, popolnoma drugače se je zgodilo kolegu, ki je zaposlen v Sladkogorski. Le-tega so potegnili za nos. Ko se je vrnil nazaj v delovno organizacijo, so

mu ponudili drugo delovno mesto; hočeš, nočeš, sprejel ga je. Torej eni na staro, drugi na novo, a toliko slabše. Kaj hočemo, je že tako! Na splošno pa moram priznati, da je ta šola, v celoti gledano velika izguba časa, zapravljjanje denarja in da morda le 20—30 odstotkov koristnega od sebe, ostalo pa je prepuščeno stihiji. To potrjuje podatek, da za letošnje leto, ki naj bi bilo neke vrste jubilejno, če se ne motim petnajsto, niso imeli na začetku prijavljenih več kot šest slušateljev. Tukaj se bomo vprašali, kaj misli ljudstvo o tem, kaj mislijo delovne organizacije, ki plačujejo vse, same pa poslujejo z rdečimi številkami.

Vsi vemo, da je danes politično

prepričanje stvar posameznika, da ima ZK resne težave že pri samem sprejemanju v vrste ZK, kaj šele, da bo našla bodoče kandidate za politično šolo. Nekoč so rekli, da je to šola, ki ti da vpogled in osnovo za bodoče življenje. Nekoč že, ko je marsikdo prišel s pomočjo te šole do srednje šolske izobrazbe, danes pa na žalost ne, dragi tovariši. Danes je potrebno pošteno pijuniti v roke, dodobra ogutiti knjige, če hočeš priti do srednje šolske izobrazbe.

Konec koncev pa dajmo ljudem kruha, dajmo jim možnost, da se zaposlijo, da delajo, da pomagajo naši družbi iz težav, v katerih je, saj je le-to edino, kar nas bo vse skupaj osrečilo in nam dalo moči za razmišljanje in delo »morda« tudi na političnem področju.

Bojan Macuh

Farsa Dušana Loparnika

Pregovor Le čevlje sodi naj kopitar! je gotovo tudi dobro poznan novinarju Dušanu Loparniku, samo da se ga noče nikoli pravilno zavladati. Namreč v članku Mladinska volilna farsa med drugim trdi, da je bila kandidacijsko-volilna seja OK ZSMS Ljutomer, katere delovni predsednik sem bil, polna napak in pravnih pomanjkljivosti. Iz pravnega vidika seje ne jaz ne tovariš Loparnik ne morava ocenjevati. Pač pa je takrat prisotni predsednik volilne komisije, sicer pravnik Boris Kumer, zatrdil, da so pravila tudi iz pravnškega vidika sprejemljiva in da v skladu s tem na seji ni bilo bistvenih nepravilnosti. Omenjeni članek predstavlja ignoriranje vseh mladih, ki so bili na seji, kot tudi ignoriranje najvišjega mladinskega organa v Ljutomerski občini. Novinarjevo spraševanje o resničnosti potrjene sklepčnosti in o neveljavnih volitvah potrjuje vse ozadje podlega početja omenjenega avtorja. Da, tovariš Loparnik, konferenca je bila sklepčna, in to močno sklepčna, če se spomnite usmeritev začasnega predsedstva in takratnega predsednika RK ZSMS Toneta Anderliča, ko je bilo poudarjeno, da se pri sklepčnosti tiste OO ZSMS, ki že več let ne delujejo (torej tudi pred prihodom Plohla in ostalih), ne štejejo v sestavo OK ZSMS. Toda naredili smo izjemo, Loparnikovim mišljenikom na ljubo, in upoštevati število vseh OO ZSMS, vpisanih v evidenco OK ZSMS, še iz tistih dobrih, starih časov, ko ste skupno s takratnim občinskim mladinskim vodstvom med drugim veselo vandrili tudi po Madžarskem! Dejstvo je, da so sredstva javnega obveščanja zelo objektivno predstavila celotno sejo (Večer, Delo, RTV — razen Vestnika. Pa tudi tu bi bilo vse objektivno, če bi seji prisostvoval kateri koli drugi novinar Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost. Tovarišu Loparniku se že dlje časa posameznik ali posamezniki iz začasnega in sedaj rednega predsedstva ne zdijo preveč »simpatični« in tako izkorišča svoj položaj ter vodi gonjo proti njim (mogoče nekaterim ljutomerskim politikom na ljubo), v okviru tega pa po moje nehoti blati celotno mladinsko organizacijo v naši občini. Pa čeprav se je na svoja ušesa prepričal, da je bilo delo začasnega predsedstva na seji potrjeno z aplavzom. Čudno, da piše s takim tonom, ko pa je bil svoj čas tudi sam predsednik mladinske, osnovne organizacije in znajo iz tistih časov zlobni jeziki marsikaj povedati. Mar si bomo lastne grehe prali na neutemeljenih kritikah drugih?!

Mladi so na omenjeni seji OK ZSMS Ljutomer pokazali veliko samozavedanje, pokazali bistvo samega sebe. Seja je bila sproščena, mladinska, če kdo hoče tudi v »napakah« pa prav zato, ker ni vse šlo kot »namazano«, da niso bili delegati samo roboti za dvigovanje in spuščanje rok, jo cenim mnogo bolj, kot marsikatero sejo na vseh drugih »višjih« ravneh.

Pa še to! Kdo ima prav in kdo nima, naj se vsi zainteresirani preprčajo na lastne oči. Na sedežu OK ZSMS jim je na voljo seznam prisotnih, podpisi delegatov, ki potrjujejo, da bodo na kandidacijsko-volilni seji zastopali interese svoje OO ZSMS, kot tudi poverilnice, volilni material in zapisnik seje. Mislim, da bo farsa tovariša Loparnika s tem razkrinkana.

Rudi Stegmüller

Poročilo Dušana Loparnika o kandidacijski in volilni seji OK ZSMS Ljutomer je med udeleženci seje dvignilo val ogorčenja in zgražanja, ker so o tem istem dogodku prisotni novinarji iz drugih uredništev poročali povsem objektivno in nepristransko.

Ničesar ni napisal o programih novoizvoljenega (še ne popolnega) vodstva. Sprašujem se, kako si bodo lahko bralci izoblikovali lastno mnenje o ljutomerski mladini. Njena osveščenost in revolucionarnost je jasno pokazala, kaj hoče in kaj zahteva od sedanjega kritičnega družbenega trenutka.

Iz pisma Milana Rusa

Članek o ljutomerski mladinski konferenci je napisan nekorektno, kar se kaže že v napaki, da je novi podpredsednik ljutomerske mladine doma iz Ljutomera. Na sami konferenci je novinar hotel vplivati na nekatere nejasnosti z njegave strani, za kar pa ni bil pooblaščen. Pravila začasnega vodstva so bila jasno napisana in po njih je konferenca tudi potekala.

Dusan Loparnik je bil s svojim dosedanjim poročanjem o ljutomerski mladini vedno na strani monotonega sistema našega kraja. Ko se je pojavila alternativa, je skupaj z lokalno politiko stopil v boj proti njej. Vemo, da je medij najboljša oblika obveščanja in osveščanja ljudi, pa je zato s svojim pisanjem vplival na zatiranje alternativnih idej.

Iz pisma Slavka Osterca, podpredsednika OK ZSMS Ljutomer

PRIPIS:

Nikoli nisem prakticiral pripisov k pismom, naslovljenim name. Tokrat bom naredil izjemo. Med drugimi je govora o čevljarju, ki naj sodi samo čevlje. Verjemite mi, da sem dodobra premislil, ko sem pripravil poročilo o konferenci OK ZSMS Ljutomer. Še več — preden sem napisal poročilo, sem imel dolg pogovor s tovarišem Francem Kolarčem, družbenim pravobranilcem samoupravljanja. Razložil sem mu svoje dvome, mu dokumentiral z gradivom, ki sem ga imel na razpolago, in kot veste, sem celotno volilno konferenco posnel tudi na magnetofonski trak.

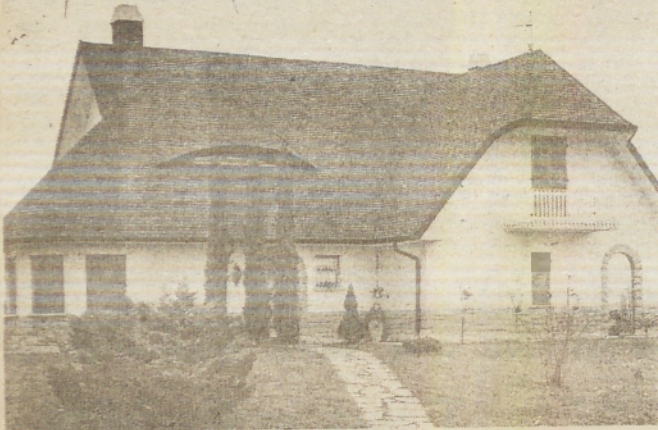
Za odmeve pa tega ne morem trditi. V njih ni argumentov za izpodbijanje mojih trditev. Predvsem gre za nizkotno blatenje, ki z volilno konferenco nima prave zveze. Sicer pa sem takšnega načina komuniciranja že vajen.

Dušan Loparnik

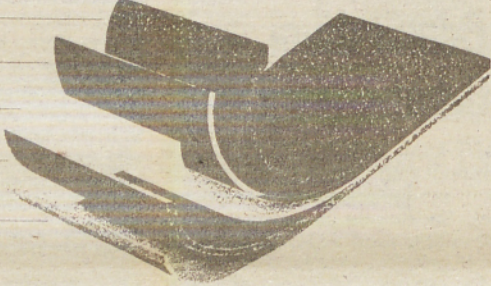
Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in Radija Murska Sobota slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridržuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, s sprejetjo vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objave posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pismo skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij teksto ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino tudi strinja.

SGP POMURJE

Keramizni granulat
Pikazni bitumen
Podpripisovna
steklena lupina 125 g/m²
Pikazni bitumen
Keramizni prah

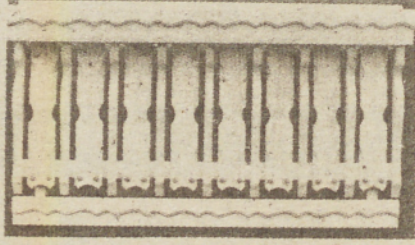
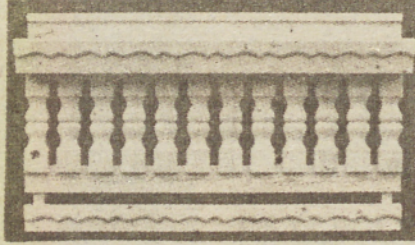
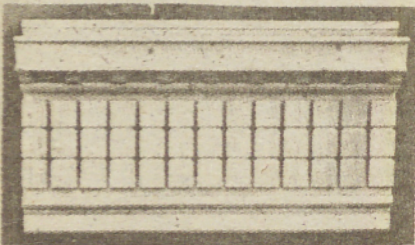
Proizvaja

la Tegola Canadese spa

Zastopa

lesnina

Naši ograjni elementi so izdelani iz prvovrstnega smrekovega lesa, zaščiteni s protiinsektnim in protignilobnim premazom in primerni za montažo po principu »Sam svoj mojster«.

Naša paleta izdelkov obsega več kot 70 različnih modelov, kateri so prilagodljivi sleherni krajinski posebnosti. Izdelki se pojavljajo v prodajni mreži v Zahodni Nemčiji, Avstriji in Švici.

MURSKA SOBOTA,

69000 Murska Sobota, ulica Štefana Kovača 10, žiro račun: 51900-601-10131, poštni predal: 110, telefon: (069) 22-740, telex: 35 255 YU GRAPOM, MURSKA SOBOTA

Vse zainteresirane obveščamo, da izvajamo vsa asfalterna dela za družbeni (krajevne skupnosti, igrišča, ceste, pločniki...) in privatni (dvorišča, dovozi k hišam...) sektor.

GRANIČARJI NA HODOŠU V PRIJETNEM OKOLJU

OBISK V KARAVLI NA HODOŠU

Najsevernejša karavla v Jugoslaviji, ki je na Hodošu, je bila vrsto let v slabem stanju. Zato so se pred letom lotili preureditve. Pretežni del so pri preurejanju opravili pridni graničarji sami: delali so dan in noč ob pomoči gradbene sekcije JLA. Dela so bila končana v treh mesecih. Tako je sedaj karavla na Hodošu sodobno urejena, s čimer imajo tudi možnosti za dobro delo. Pa ne samo to! Poleg karavle, ki je gotovo ena najodobnejših v državi, je lepo urejena tudi okolica z nasadi cvetja in zelenja ter urejenimi športnimi objekti: igrišči

Iličem in vojakom Tihomirjem Grgićem. Komandir karavle, ki ima gotovo veliko zaslug za dosežene uspehe, saj je na karavli že dve desetletji, nam je z zadovoljstvom pripovedoval o vrlinah graničarjev, njihovem sožitju, delovni vnemi in odgovornosti do opravljanja svojih nalog.

Čeprav so na karavli vojaki iz vse države, živijo kot ena družina in doslej niso imeli nobenih neveselosti. Graničarji tudi zelo dobro sodelujejo z drugimi odgovornimi dejavniki pri varovanju državne meje, zlasti pa je pristno sodelovanje s prebival-

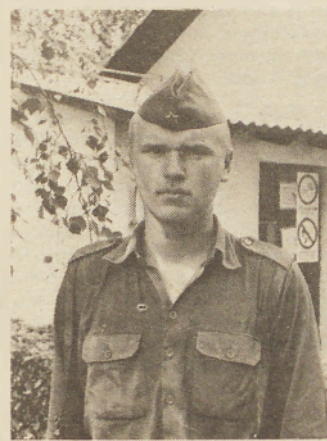
Karavla na Hodošu v cvetju.

Zoltan Verbai

Predrag Ilić

Tihomir Grgić

za mali nogomet, odbojko in košarko ter vojaškimi ovirami. Ponočni so na to, kar so si ustvarili za prijetnejše delo in življenje pri opravljanju zahtevne in odgovorne naloge, varovanju državne meje in pridobitvi narodnoosvobodilnega boja in revolucije ter svobode.

Sicer pa smo se ob našem obisku na karavli na Hodošu, ki je poleg karavle Miha Marinko v Prosenjakovcih najboljše v enoti starešine Danijela Horna, o delu in življenju graničarjev pogovarjali s komandirjem Zoltanom Verbaie, deseterjem Predragom

stvom. V tem delu domovine ne čutijo nobenih pritiskov eni na druge, temveč živijo v sožitju. Dokaz za to je, da je komandir karavle predsednik krajevne konference SZDL Šalovci — Hodoš. Veliko pohvalnih besed je bilo slišati tudi od vojakov na račun komandirja karavle, saj jim pomeni veliko več kot pa samo predpostavljene starešine.

Desetar Predrag Ilić si ni mogel predstavljati, da bo ob prihodu na karavlo na Hodošu deležen takšnega sprejema in pozornosti. Pravi, da na karavli živijo

kot družina in da sploh ni opaziti, da so prišli iz različnih krajev Jugoslavije. Lepo se mu zdi, da se o vseh pomembnih nalogah dogovarjajo in pomagajo. Zlasti pa, da so razmere za delo in življenje na karavli odlične in da marsikateri doma nima takšnega udobja. To vsekakor pozitivno vpliva na opravljanje zahtevne naloge, čuvanje meje. Tako pa jim tudi hitro minevajo dnevi v vojaški suknji.

»To je za mene šola življenja,« nam je povedal zgovoren vojak Tihomir Grgić. »Tu sem spoznal

tovariše iz vse države, s katerimi živimo v slogi, pomoči in razumevanju. Iz vsega našega dela in življenja izhaja bratstvo in enotnost ter dobro sodelovanje s komandirjem. To lahko povem tudi kot predsednik mladinske organizacije. Vse to za mladega človeka veliko pomeni in sem zares srečen, da služim vojaški rok na tej karavli. Poleg tega pa tudi zelo dobro sodelujemo z mladino okoliških krajev in pa prebivalstvom. To sodelovanje se kaže tudi v nekaterih skupnih delovnih akcijah, kot je urejanje ceste, vodovoda, pospravlilo kmetijskih pridelkov in podobno. Skupno tudi pripravljamo razne proslave in prireditve. Vse to je dokaz, da živimo ob meji v velikem razumevanju in sodelovanju, brez katerega pa si tudi ne moremo zamisljati čuvanje državne meje,« nam je povedal Tihomir Grgić.

Pa še to! Na karavli na Hodošu imajo tudi lepo urejen vrt, na katerem sami pridelujejo zelenjavo in redijo svinje. Tega pridelajo toliko, da dajejo presežke sosednjim karavlam. Sicer pa prosti čas izkoriščajo tudi za razna športna srečanja, večkrat pa jih zabava tudi kitarist Aleksander Pupen.

Feri Maučec

ARCOMURK

AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

Tudi letos bomo sodelovali na mednarodnem Kmetijsko-živilskem sejmu v G. Radgoni. Predstavili se vam bomo z našimi izdelki in prodajnim programom vozil Zastave, protiekspluzijsko zaščito, orožjem Zastave ter drugimi novostmi, ki se pri nas prvič pojavljajo na tržišču. Obiščite nas v dvorani sozda ABC POMURKA.

SERVIS motornih vozil in kmetijskih strojev

PRODAJA vozil zastava in rezervnih delov

Dinifrol anti-explozija

NAPAČNA VZGOJA BREZ UKREPANJA V PARKU

V poletnih dneh je pod senčnimi krošnjami dreves prijetno in tako marsikdo zavije v park, ki naj bi bil tudi sicer oaza miru in počitka. Pa je vsaj soboški vse prej kot to. Je poligon za pse in med počitnicami še bolj za mlade motoriste, ki si dajejo duška, tako da je priletnjši in sprehajalec z majhnimi otroki kar strah. Neprestano se morajo umikati napol divjim mladcem in mladenkam, ki jim očitno manjka kulture, njihovim staršem pa tudi, ko še ne polnoletnim nadvse nezrelim kupujejo motorna kolesa, ne da bi jih poučili, da so lahko nevarna, pa tudi rekli kakšno o prometnih ter pravih lepega obnašanja. Morda so se za nakup motornega kolesa odločili zato, da bi nadomestili prejšnjo ukvarjanje s svojimi potomci in jih prepuščajo samim sebi, slabo vest pa potem zavrnili z »nagraditvijo« ob izteku šolskega leta in rojstnih dneh z mopedi. Ti niso registrirani, in čeprav množičen modni hit, miličniki ne ukrepajo, pa tudi v park se ne podajo radi. Bojda zato niso pristojni, pa tudi na upravi javne varnosti jim ni vseeno, če jih vplivni starši nadirajo, zakaj so z njihovim nadobudnim sinom ali hčerjo postopali kot s kriminalcem. Kriminal to zaenkrat res ni, toda od tovrstno izražene objestnosti in nasilja nad sprehajalec v parku ni daleč korak do prestopništva hujše vrste. Pa tudi sila neprijetno je, predvsem starejšim v parku, občutiti nemoč, ko vzgojna beseda naleti na nepravilni naslov, največkrat pa celo na predrznost in žalost. Res je napad najboljše obramba, toda ko pobirajočega se motorist še nadere, da naj gleda, kje hodi je že res preveč! Se huje pa jo j skupila mati, ki se je spravila v bran ogroženega malčka. Bila je še sama ogrožena in upajmo, da si je zapomnila in bo svojega kratkohtla čenika drugače vzgajala, predvsem pa se bo dovolj ukvarjala z njim.

Nekateri se namreč bolj kot z otroki ukvarjajo s psi, sožitje obojih pa v parku ni mogoče, zato bi si ljubitelji štirinožcev morali najti primernejši prostor, kadar jih spuščajo s povodcev. Vsi pa narediti več, da bi soboški park in zelenica na trgu Zmaga res bila prostor za oddih potrebnih. Korak k temu je namestitev novega paznika pri krajevni skupnosti Murska Sobota, toda še tako zagnan je sam in peš ne močen, kadar mora poditi motorizirane nepridiprave, skupna akcija miličnikov pa bi gotovo obrodila sadove in zalegla vsaj za nekaj časa.

Čas pa je (po vseh apelihi poslušalcev radia Murska Sobota, ki iščejo pomoč v Odgovorilnih vprašanjih) za ukrepanje za to pristojni staršev, da skušajo svojim otrokom dopovedati, da obstajajo v civilizirani družbi določena pravila obnašanja. In mednje divjanje po parku gotovo ne sodi, prej nežnost doraščajočih mladih in vseh generacij občutkom.

Brigita Bavčar

—PROMETNA VARNOST—

NOVI ZAKON SPREJET — ALI BO VARNOST BOLJŠA?

Zvezna skupščina je konec julija sprejela nov oziroma dopolnjen zakon o temeljnih varnostnih cestnega prometa. Prometne udeležence seveda najbolj zanimajo novosti, ki jih prinaša. Pisali smo že nekaj o tem, zlasti pa o poostreni kaznovalniki politiki, da bi z njo zajezili naglo naraščanje prometnih nesreč.

Zakon bo sicer začel veljati šele čez dober mesec, pa vendar naštejemo nekaj novosti, ki jih prinaša.

Kljub številnim razpravam in dokazovanju, da je varnostna čelada koristna, so se zakonodajalci odločili, da bodo morali vsi

vozniki koles z motorjem poslej obvezno nositi varnostno čelado. Poleg tega je novost tudi ta, da je točno določena odgovornost staršev ali skrbnikov za storjene prekrške njihovih otrok ali varovancev. Tako naj bi se vsak, ki svojemu otroku želi kupiti kolo z motorjem, zavedal tudi lastne odgovornosti za dejanja, ki jih bo povzročil njegov otrok v prometu. Tisti, ki bodo v dveh letih storili več prekrškov, bodo morali ponovno na preskus znanja iz prometnih predpisov ali na ponovno vožnjo. Občutno so se povečale tudi kazni. Prehitri vozniki ali tisti, ki nepravilno prehit-

vajo, bodo odslej na kraju samem morali plačati 25 tisoč dinarjev kazni. Vinjeni vozniki bodo morali plačati pri sodniku za prekrške od 40 do 250 tisoč dinarjev. Nasploh je dobil večjo pristojnost sodnik za prekrške, ki bo lahko kaznoval hujše primere tudi z zaporno kaznijo. Novi zakon smo torej dobili, toda ali bo to dovolj, da zmanjšamo grozljivo število prometnih nesreč? Ob vsem tem bo potrebno tudi več prometne kulture vseh udeležencev v prometu.

Jani. D.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE

Kdo je povozil pešca na Gornji Bistrici?

Dober mesec dni naše ceste niso zahtevale človeških življenj, pomislili smo že, da bo tudi naprej tako. Zal smo se zmotili, saj je minuli teden prometna varnost spet odpovedala. V prometnih nezgodah sta dva občana izgubila življenje, več pa se jih je hudo poškodovalo.

KOLESAR ZAPELJAL PRED AVTOMOBIL

10. avgusta se je zgodila huda prometna nesreča pri Bogojini. Voznik osebnega avtomobila Stjepan Vrbanc iz Strahominec (SO Čakovec) se je peljal iz Moravskih Toplic proti Dobrovniku. Pred Bogojino mu je z leve strani z lokalne ceste pripeljal pred avtomobil kolesar Rudolf Benkovič iz Bogojine. Voznik osebnega avtomobila je vozil prehitro in ni mogel preprečiti trčenja, kolesar pa je izsiljeval prednost. Pri trčenju je dobil kolesar hude telesne poškodbe in še istega dne umrl v bolnišnici.

POVOZIL PEŠCA IN POBEGNIL

12. avgusta med 21. in 22. uro se je zgodila prometna nezgoda na vaški cesti na G. Bistrici. Pešec Stefan Dominko iz Mostja se je ta večer mudil na G. Bistrici. Zaradi domnevnega vinjenosti se je vsedel ali vlegel na robu ceste. Doslej neznan voznik osebnega avtomobila je pešca zadel in ga delno prevozil. Bil je tako hudo poškodovan,

da je na kraju nesreče umrl. Za neznanim voznikom pozvedujejo.

PADLA POD HLODE

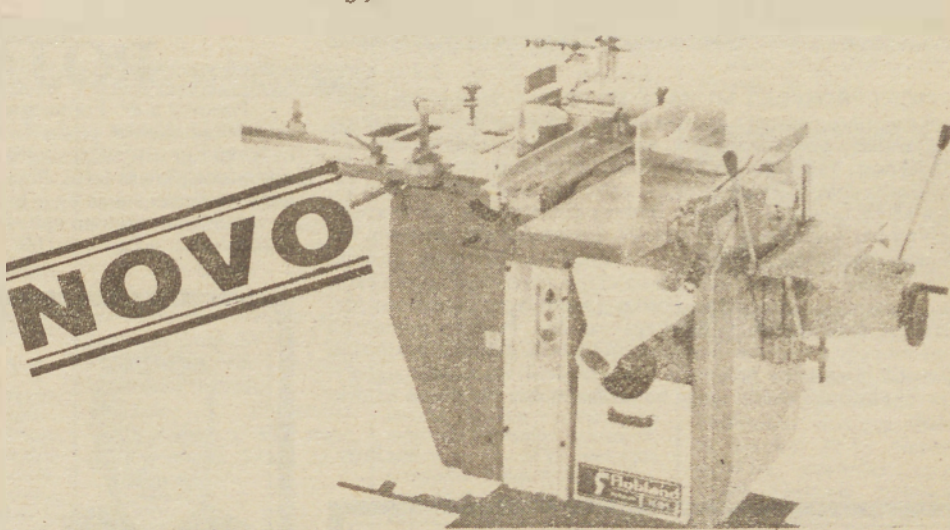
13. avgusta se je zgodila prometna nezgoda na lokalni cesti pri Izakovcih. Voznik kmetijskega traktorja Vlado Dimitrić iz Izakovca je vozil traktor brez voznškega izpita in brez izkušenj. Pripet je imel kmečki voz, naložen s hlodi, na njem pa sta sedela še dva potnika. Voznik je zaradi nepazljivosti zapeljal v desni občestni jarek, prevrnil, hlodi pa so pod seboj pokopali Štefana Gelta iz Izakovca, tako da se je hudo poškodoval. Milan Lah iz Izakovca pa je dobil lažje poškodbe.

ZAVOZIL NA NASPROTNI VOZNI PAS

14. avgusta se je zgodila prometna nezgoda pri M. Soboti. Voznik osebnega avtomobila Štefan Karba iz M. Sobote je vozil iz Martjanec proti M. Soboti. V bližini gradbišča Javnih skladišč pri M. Soboti je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal v blagem desnem ovinku na levo stran v trenutku, ko je tam peljala pravilno po svoji strani voznica osebnega avtomobila Milena Železen iz M. Sobote. V trčenju se je Železnova hudo poškodovala, lažje poškodbe pa je dobila sopotnica v Karbovem avtomobilu Milika Karba iz M. Sobote. Škoda znaša 15 milijonov dinarjev. J. D.

Robland machines belgium **industriaimport**

Belgija

obvešča cenjene kupce, da je razširila svoj zastopniški program in vam iz konsignacijskega skladišča nudi hobi program lesno obdelovalnih strojev

kombinirani mizarški stroj ROBLAND K 26
širina skobljanja 26 cm,
5 operacij

kombiniran mizarški stroj ROBLAND K 31
širina skobljanja 31 cm,
5 operacij

Nadomestni deli in servis zagotovljeni v konsignacijskem skladišču VRHNIKA, Kolodvorska 8

Informacije: INDUSTRIAIMPORT, Gosposvetska 13, Ljubljana, telefon (061) 314-752

Serozni meningitis

Številne so bolezni, ki pestijo človeštvo, ena od teh je tudi meningitis ali vnetje možganskih ovojnic. Bolezen je tudi sicer prisotna v naši populaciji, le občasno se število obolelih poveča in ima značaj epidemije.

Meningitis je obolenje, ki ga lahko povzročijo številni povzročitelji, najbolj pogosto pa so to virusi. Najpogostejše je to skupina tako imenovanih enterovirusov, od teh pa podskupina coxackie in echo. Tudi drugi virusi, ki niso primarno povzročitelji meningitisa lahko povzročijo le tega. To so virusi ošpic, mumpsa, herpesa, varicele (vodenih koz). Meningitis se pri teh boleznih javlja kot komplikacija.

Vhod povzročitelju je sluznica zgornjega prebavnega in dihalnega trakta. Od tu pride virus s krvjo do možganskih ovojnic in povzroči vnetje. Virus iz te skupine ne povzroča meningitisa, pač pa tudi kratkotrajna vročinska obolenja z rahlim glavobolom, nahodom ali drisko. Veliki del le-teh mine s komaj opaznimi bolezenskimi znaki.

Bolezen je najbolj pogosta v otroški dobi, predvsem pri predšolskih in šolskih otrocih (od 4 do 9 leta starosti), pri odraslih bolj redko.

Bolezen se najčesteje javlja v poletnih mesecih in na začetku jeseni z vrhuncem v juliju in avgustu. V naših podnebnih razmerah se eden virus lahko zadržuje dalj časa v populaciji, tako da ljudje postanejo odporni in epidemije ni. Ko ta virus pride v drugo populacijo, lahko povzroči epidemijo.

Bolezen se začne nenadoma. Klasični znaki obolenja so glavobol, vročina in bruhanje. Bolniki so običajno prizadeti z močnim glavobolom na čelu, potem pa v

tilniku. Bruhajo spontano, ne glede na zaužitje hrane. Tilnik je bolj ali manj tog, vročina je običajno visoka. Akutna bolezen traja okrog 10 dni, nato pa praviloma sledi ozdravitev brez posledic. Le redko pride do lažjih posledic, kot so slabost mišic, nespečnost ali rahla sprememba v obnašanju. Le-te izginejo v teku enega leta.

Smrtnost (letalnost) se giblje od 0,4 do 0,5 odstotka.

Virusi se prenašajo neposredno ali posredno. Neposredni način prenosa nastane v kontaktu z bolnikom ali zdravim klicenoscem, kajti so tudi osebe, ki nosijo klico v sebi, a ne zbolijo, ali pa so znaki bolezni tako slabo izraženi, da jih bolnik ne opazi. Virus je v žrelu okrog 10 dni, v blatu se lahko izloča pa več tednov. Posredni način prenosa je prek predmetov iz okolice okuženega ali klicenosca. Mrčes in kontaminirana voda nimajo večje vloge pri prenašanju virusa.

Na infekcijskem oddelku bolnišnice v Murski Soboti smo zdravili v juliju več kot trideset bolnikov zaradi seroznega meningitisa, bolniki pa se prihajajo. Primeri so v glavnem posamični, le redko v obliki družinske epidemije. Zajeto je vse Pomurje brez večjih odstopanj števila v posameznih delih. Bolezen v klinični sliki ne odstopa od običajnega poteka.

V tem časovnem obdobju se javljajo tudi druga virusna obolenja, ki so podobna meningitisu (glavobol, vročina, bruhanje) s

posameznimi od navedenih znakov, ali v kombinaciji. Zato je potrebno takega bolnika vsekakor odpeljati na pregled k zdravniku. Ko zdravnik postavi sum o meningitisu, mora biti pacient hospitaliziran, ker se le z določenimi preiskavami lahko ugotovi ali ovzre diagnozo seroznega meningitisa.

Mnoge bolezni in njih širjenje so posledica zmanjšanja higiene, tako je tudi s prenosom seroznega meningitisa.

Ker je virus v žrelu že pred pojavom bolezni, prav tako med njo, se lahko pri kašljanju ali kihanju prenaša na druge osebe. Iz tega sledi, da se v neprebranih prostorih z večjim številom ljudi ali nasploh pri večjih zdruzbah ljudi (tabori, počitniški domovi, kolonije) bolezen laže prenaša predvsem tam, kjer so higienske razmere slabše.

Tako se priporoča:

- temeljito pranje rok z milom v topli in tekoči vodi pred vsako jedjo in po vsaki uporabi stranišča,
- temeljito pranje pod tekočo vodo vsega sadja in zelenjave, ki se uživa sveže,
- higiensko odstranjevanje odpadkov in bolnikovih izločkov,
- tekoča dezinfekcija bolnikovega pribora ter predmetov, ki so bili v stiku z bolnikom ali njegovimi izločki (virus je občutljiv na toploto nad 50°C),
- nosečnice naj se izogibajo kontaktov z obolelimi.

Zdravstvena služba in ustrezni upravni organi zasledujejo pojav bolezni v naši republiki ter izvajajo in odredajo ustrezne ukrepe za preprečevanje in zdravljenje.

dr. Zvonimir Knafež
spec. infektolog

OBISK V BAŠKI

V Baški na otoki Krku, kjer že leta letujejo pomurski in med njimi tudi otroci naših zdomec ter otroci iz sosednje Avstrije in Madžarske ter z Mursko Soboto partnerskega mesta Ingolstadt v Zvezni republiki Nemčiji, se je dva dni v minulem tednu mudila občinska delegacija. Sestavljali so jo predsednik skupščine občine Murska Soba Andrej Gerencner, predsednik občinskega sindikalnega sveta Janez Kovač, ki je obenem tudi predsednik domačega sveta, direktor Centra za socialno delo Janez Sreš, predsednik skupščine občinske skupnosti otroškega varstva Stanko Sraka in strokovni delavec občinske izobraževalne skupnosti Dane Katalinič.

Odzvali so se vabilu, da bi skupaj z Avstrijci proslavili desetletnico sodelovanja — izmenjav letovanja avstrijskih otrok pri nas in naših šolarjev, prevsem petošolcev na smučanju na Koroškem, obenem pa si na licu mesta ogledali pogoje bivanja v času mednarodne poletne izmene v domu Dane Šumenjak-Miran.

Obenem pa je minuli četrtek na dvanajststredne počitnice na Madžarsko odpotovalo 36 otrok, ki so si prve dni ogledovali Budimpešto, sedem dni bodo letovali ob Blatnem jezeru, na povratku domov pa se bodo zaustavili še v Szombathelyju. Skupino vodi Evgen Koša, ravnatelj osnovne šole v Prosenjakovcih, gre pa za izmenjavo z madžarskimi otroci, ki so letovali v mednarodni koloniji v Baški. V njej je zdaj izmena domačih otrok, v začetku septembra pa bo šola v naravi.

B. Bavčar

ABC POMURKA

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.

MURSKA SOBOTA

ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU, p. o.
Murska Soba,
Odbor za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

KURJENJA

Pogoji:

- kurjač-monter in upravitelj energetskih naprav — IV. stopnja strokovne izobrazbe,
- izpit iz kurjenja s plinom,
- od 1 do 2 leti delovnih izkušenj,
- poskusno delo 3 mesece.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
ABC Pomurka-Tovarna mlečnega prahu, p. o., Murska Soba.

V SOBOTO 8. KOLESARSKI MARATON TREH SRC

Pričakujejo blizu štiristo kolesarjev

V soboto, 20. avgusta 1988, ob 8. uri se bo začel 8. tradicionalni kolesarski maraton treh src. Na sporedu bo mali maraton na 30 in veliki na 98 km. Organizator prireditve je dovolil, da bodo lahko udeleženci malega maratona poleg Radenec in Lendave štartali tudi v Murski Soboti. Za prireditev je precejšnje zanimanje, saj so svojo udeležbo na maratonu najavili skupina kolesarjev iz Kliničnega centra iz Ljubljane, iz Celja, Maribora in Ormoža. Pričakujejo, da bo sodelovalo blizu 400 kolesarjev. Največ jih bo seveda iz Pomurja, katerim je maraton predvsem namenjen. Tistim, ki bodo zamudili na štartna mesta, bodo dovolili štartati tudi na kontrolnih mestih.

V SPOMIN

19. avgusta mineva žalostno in boleče leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Štefan Žalig

iz Lipovec

Resnico, ki je kruta in neizprosna, je težko dojeti, a vendar je grenko spoznanje, da te ni in da se nikoli več ne vrneš. Praznina, ki je nastala s tvojim odhodom, pa bo v naših srcih za vedno ostala.

VSI NJEGOVI

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prehitro,
a v naših srcih boš ostal.

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

V 45. letu življenja nas je nepričakovano zapustil ljubljeni mož, oče, dedek in zet

Alfonz Balažic

iz Dokležovja 13

Med nami je praznina, v naših srcih pa bolečina. Težko je spoznanje, da te ni in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj lik ostane z nami vse do konca dni.

Ob tej boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sovaščanom za vso pomoč v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala sodelavcem UNZ, KS Dokležovje, SZDL Dokležovje, NK in RK Bakovci, NK Veržej, NK Tišina, NK Mura, upokojencem UNZ, DO Mura in sošolcem.

Posebej hvala LD Murska Soba, pevcem za odpete žalostinke, č.g. duhovniku za pogrebni obred in družini Petričević iz Splita.

Zahvala vsem, ki ste nam stali ob strani, našega draga očeta pospremili na njegovi zadnji, mnogo prerani poti, mu poklonili vince in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Zaljubljeni: žena Pavla, hčerka Irena z možem Srečkom, sin Poldi z Metko in Aljo, sin Marjan z ženo Anito, vnuka Goran in Vito, svak, tetica, Ivan in drugo sorodstvo

Preveč ali premalo prehodov za pešce?

Na magistralni cesti od Ihove do Lendave je 38 prehodov za pešce, od tega so bili v lanskem letu trije ukinjeni. 5 prehodov za pešce je neposredno pred osnovno šolo, le štirje prehodi pa so osvetljeni. Prehodi za pešce na drugih cestah, ki so bili urejeni predvsem na željo občanov in krajevnih skupnosti, so na več mestih postavljeni nepravilno ali celo nevarno — tako za voznike kot pešce. Postavlja se vprašanje, ali je prehodov za pešce preveč ali premalo? Če gledamo samo na glavne magistralne ceste, bi lahko dejali, da je prehodov dovolj, žal pa jih je premalo popolnoma urejenih oziroma osvetljenih. Posebno velja to za prehode, ki so v neposredni bližini šol. Problematičen je prehod za pešce blizu avtobusne postaje v Lendavi, saj se tu začne industrijska cona. V neposredni bližini je delovna organizacija Elektrokontakt, v kateri je zaposlenih prek 400 delavcev, ki imajo velike težave, ko prihajajo na delo, zlasti v zimskem času in v nočnih urah, saj morajo prečkati magistralno cesto, po kateri poteka ves promet v Lendavo in iz nje. Pred prehod za pešce je bila pred nedavnim postavljena opozorilna tabla, a kaj ko ni priklopljena na elektriko. Postavitev tega znaka je menda stala blizu 10 milijonov dinarjev, veliko pa stane tudi elektroenergetski priklop. Potrebno bi bilo razmisliti o tem, ali naj se ta prispevek plačuje, saj je osvetlitev prehodov za pešce splošnega pomena, tako za voznike kot za pešce in njihovo varnost.

Jani D.

POJASNILO

Pogovor z dr. Francetom Žibrikom v 29. številki Vestnika ni bil avtoriziran, zato je prišlo do nekaterih nejasnosti oziroma napak, ki bi lahko ogrozile njegovo strokovnost v naštevajanju za poletje značilnih infektivnih bolezni. Pojasniti je potrebno, da meningitis ni le bolezen umazanih rok in da je bila zdravniku pripisana trditev avtoričina — z namenom vzgojno vplivati na bralce v dneh, ko je poraslo število obolelih tudi v Pomurju. bb

Kje si ljubi mož in oče,
kje tvoj dragi je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je komaj v 61. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet in svak

Franc Fujs

iz Vadarec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali številne vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste ga obiskovali v času njegovega trpljenja, mu z besedami lajšali bolečine in ga tolažili. Hvala g. duhovniku za lepo opravljeni obred, pevcem in govorniku ob odprtem grobu, hčerkinim sodelavcem ABC Pomurke in Potrošnika iz M. Sobote.

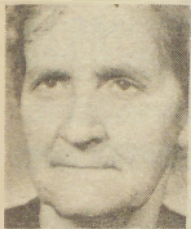
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko žalujejo: žena Sidonija, hčerke Dragica, Gizela in Ida z družinami, vnuki Robert, Simona, Mojca, Gorazd in Tadeja, tašča Vilma, svakinja Gizela in svak Ivan z družino ter vse drugo sorodstvo

TURISTIČNI PROSPEKT MURSKE SOBOTE — Izšel je dolgo pričakovani turistični prospekt Murske Sobote, ki ga je izdalo tukajšnje turistično društvo v 10.000 izvodih, natisnili pa v Invalidskih delavnicah Solidarnost. Vsekakor je treba pohvaliti pobudo soboškega turističnega društva, ki se je lotilo dokaj zahtevne naloge. Predvsem to, da mesto zelenja, cvetja, prijaznih ljudi in dobrega nakupa — kot je zapisano na naslovni strani — čimbolj nazorno prikaže številnim naključnim obiskovalcem in turistom. Ob bogatem slikovnem gradivu, ki prikazuje nekaj najpomembnejših objektov, razvrščenih na kulturo, turizem, trgovino in proizvodnjo, lahko v turističnem prospektu preberete tudi o značilnostih pomurskega središča. Poseben pomen pa imajo informacije s telefonskimi številkami o turističnih in gostinskih zmogljivostih. Turistične prospekte bodo razdelili turističnim agencijam po vsej Sloveniji, dobiti pa ga bo možno tudi v hotelih in na drugih mestih.

M. Jerše.

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Irma Huber

roj. Gomboc
iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so drago pokojnico pospremili k poslednjemu počitku, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami, izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

VSI NJENI

Radijski in televizijski spored od 19. do 25. avgusta

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	CETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (Informativni del, Lepo je v naši domovini biti mlad, reklame in glasba), 18.00 »21-232«.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (Informativni del, Strokovnjak odgovarja, reklame in glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem val, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (Aktualni prispevek, minuta za varstvo okolja, športne in druge novice, kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Po domače, 16.30 Aktualno (informativni del, športna oddaja, Kronika, glasba, reklame), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Vrtljak popevkar-skih novosti, 16.30 Aktualno (informativni del, reportaža s pogovorom v živo, glasba, reklame), 18.00 Sotočje.	16.00 Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 Aktualno (informativni del, go-spodarska tema, glasba in reklama), 18.00 Vprašanja — odgovori, 18.30 Glas-bena oddaja.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, prispevki iz kulturnega življenja, reklame, glasba), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
Program: LJ 1 16.25 Tednik, ponovitev. 17.25 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, brazilska nad. Sledge Hammer, ameriška naniz. 18.30 Oliver Twist, angl. nadaljevanka. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Cagney in Lacey, amer. naniz. 21.05 Na krilih vetra, 7. del dokum. serije. 21.55 TV dnevnik. 22.10 Poletna noč. Sužnja Isaura, braz. nad. Inform. oddaja za goste iz tujine. 0.00 Petelinji boji, ameriški film.	DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 na telefon 21-232. Program: LJ 1 17.15 Spored za otroke in mlade, Pamet je boljša kot žamet: Coprinje z vodo. 17.20 Radovedni Taček: Robot. 17.30 J. Ribičič: Miškočin: Poroka. 17.45 Predigra življenja, poljska otroška nadaljevanka. 18.15 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, brazilska nad. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 19.59 Naš utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.30 Krinka Aleksandra Crossa, amer. film. 21.45 TV dnevnik. 22.00 Poletna noč Sužnja Isaura, brazilska nad. Inform. oddaja za goste iz tujine. Rožnata nanizanka.	Program: LJ 1 9.20 Živ-zav 34. del. 10.10 Oliver Twist, ponovitev ang. nad. 10.40 Cagney in Lacey, pon. am. naniz. 11.30 Domači ansambli: Ansambel Nika Zajca. 12.00 Ljudje in zemlja, Radgona. 15.35 S. Woods: Seči, ameriška nad. 16.15 Morske viže Bernardina. 17.05 Bilo je poročno potovanje, ameriški film. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Mirko Kovač: Večerni zvonovi, nadaljevanka TV Beograd. 21.10 Zdravo. 22.40 Informativna oddaja za goste iz tujine.	Program: LJ 1 17.05 Naš utrip. 17.20 Zrcalo tedna. 17.35 Poletna noč, ponovitev, Sužnja Isaura, brazilska nad. 18.15 Spored za otroke in mlade. Radovedni Taček:Vlak. 18.30 Mala nada, 11. del otroške serije TV BG. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 I. Pelant: Tretje nadstropje češkoslovaška nadaljevanka. 21.05 Mozaik kratkega filma: Vojakova zgodba, ameriški risani film. 22.05 TV dnevnik. 22.20 Poletna noč, Sužnja Isaura, braz. nad. Inform. oddaja za goste iz tujine. Tudi takšni se rodijo.	Program: LJ 1 17.30 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, braz. nad. Tudi takšni se rodijo. 18.40 Spored za otroke in mlade, Pamet je boljša kot žamet: Kdo preganja črve v lesu. 18.45 Naša galerija, oddaja za otroke. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 R. Bajič, S. Stefanović Ravasi: Odskos 1. del, drama TV Beograd. 21.25 Dokumentarec meseca: To je moja prva knjiga — Ivan Kramberger od Negove. 22.10 TV dnevnik. 22.25 Poletna noč, Sužnja Isaura, braz. nad. Inform. oddaja za goste iz tujine. Nenevadne zgodbe.	Program: LJ 1 17.30 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, braz. nad. Nenevadne zgodbe. 18.40 Spored za otroke in mlade. ZBIS: Uganke med nitkami. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Film tedna, Beg iz Alcatraz za amer. film. 22.05 TV dnevnik. 22.20 Poletna noč, Sužnja Isaura, braz. nad. Inform. oddaja za goste iz tujine. Knjiga šal 7. del.	17.25 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, braz. nad., Knjiga šal 7. del. 18.30 Spored za otroke in mlade. Predigra življenja, poljska otroška serija. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Tednik. 21.10 C. Dickens: Pusta hiša, angleška nadaljevanka. 22.05 TV dnevnik. 22.20 Poletna noč, Sužnja Isaura, brazilska nad., Inform. oddaja za goste iz tujine. Sledge Hammer, 5. del amer. naniz.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 8.35 Početniški spored, 12.00 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nezgodni center, 20.55 Zabavna oddaja, 21.55 Dnevnik, 22.15 Kultura, 23.20 Nočni program.	Program: LJ 2 13.30 Kako biti skupaj. 14.00 Razgibana mladost 88 — tamburaši. 15.00 Ljubljana: DP v tenisu, prenos. 18.30 Medigra. 18.40 Dalas. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Izbor, ameriški film. 21.35 Poročila. 21.40 O sole mio, oddaja iz kulture. 22.10 Športna sobota do 22.30.	Program: LJ 2 8.55 Poročila. 9.00 Danes za jutri, Nekaj vmesnega, jugoslovanski film, tudi za JRT 2. 12.00 Anglunipe do 12.15. 14.00 Športno zabavno popoldne. 15.00 Ljubljana: DP v tenisu prenos. 18.30 Športno-zabavno popoldne, nadaljevanje. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Po letu 2000, avstralska poljudnoznanstvena serija. 20.45 Poročila. 20.50 Mali koncert. 21.10 Športni pregled do 21.40.	Prvi program 8.30 Početniški spored, 12.15 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Literarni umor (drama), 21.10 Znanost, 21.55 Dnevnik, 22.20 Nočni program.	Prvi program 8.30 Početniški spored, 12.00 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gosta Berling (drama), 21.10 Teme in dileme, 22.10 Dnevnik, 23.35 Nočni program.	Prvi program 8.30 Početniški spored, 12.10 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Noč iguanov (film), 21.35 Ljudski učitelj, 22.05 Dnevnik, 23.30 Nočni program.	Prvi program 8.30 Početniški spored, 12.00 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitve, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Kreša Magdič, 22.05 Dnevnik, 23.30 Nočni program.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 15.20 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Ladja ljubezni, 22.05 Zadnja izdaja (film), 23.35 Obraz z brazgotinami (film). Drugi program 16.05 Glasbene želje, 17.00 Srce, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Praha 1968, 21.20 Novosti iz filmskega sveta, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport, 22.50 Umetnine.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Pono-vitve, 14.15 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Nogomet, 19.00 Vesela sobota, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Presneto sedmo leto (film), 22.00 Šport, 22.30 Zlati časi, 23.20 Dunajski zvoki, 0.30 Zabava.	Prvi program 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Drugo življenje Matije Pascala, 14.50 Resna glasba, 15.30 Dokumentarni mozaik, 17.05 Kri in pesek (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Angel varuh (serija), 20.55 Slepa ulica (film), 22.20 Dnevnik, 22.45 Nočni program.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Pono-vitve, 15.20 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Ladja ljubezni, 22.05 Zadnja izdaja (film), 23.35 Obraz z brazgotinami (film). Drugi program 16.05 Glasbene želje, 17.00 Srce, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Praha 1968, 21.20 Novosti iz filmskega sveta, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport, 22.50 Umetnine.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Pono-vitve, 15.20 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Ladja ljubezni, 22.05 Zadnja izdaja (film), 23.35 Obraz z brazgotinami (film). Drugi program 16.05 Glasbene želje, 17.00 Srce, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Praha 1968, 21.20 Novosti iz filmskega sveta, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport, 22.50 Umetnine.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Pono-vitve, 15.20 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Ladja ljubezni, 22.05 Zadnja izdaja (film), 23.35 Obraz z brazgotinami (film). Drugi program 16.05 Glasbene želje, 17.00 Srce, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Praha 1968, 21.20 Novosti iz filmskega sveta, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport, 22.50 Umetnine.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Pono-vitve, 15.20 Početniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Ladja ljubezni, 22.05 Zadnja izdaja (film), 23.35 Obraz z brazgotinami (film). Drugi program 16.05 Glasbene želje, 17.00 Srce, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Lokalni programi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Praha 1968, 21.20 Novosti iz filmskega sveta, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Šport, 22.50 Umetnine.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
9.05 Nevidni detektiv, pon. 9.55 Delta, pon. 10.20 Toscin poljub, dok. film. 11.10 Telovadba za invalide. 16.45 TV program za 4 dni. 16.55 O davkih, 3. del. 17.15 Pred praznikom; ob 20. avgustu, dnevu ustave. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Začarani dolar, madžarska krimi-komedija. 21.40 Panorama, svetovnopolični magazin. 22.30 Petletnica rock-opere Kralj Stefan. 23.30 TV dnevnik.	8.35 Naš ekran, pon. 9.10 Enovitost živega sveta. 9.25 Zapisnice novih oficirjev. 10.30 Obrambni dan, prenos. 12.30 Dan kralja Stefana, praznični mozaik. 18.50 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.15 Madžarska skozi stoletij; Opomini sv. Stefana. 20.30 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.40 Nacionalni park Kiskunsag, 1. del. 22.15 Airplane, ameriški film. 23.40 TV dnevnik.	Prvi program 9.00 Pono-vitve, 15.00 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Leonard Bernstein — 70-letnik, 21.15 Spektrum, 22.00 Largo Desolato (tv igra), 23.45 Simfonija v D (balet). Drugi program 9.00 Matineja (Slikarstvo, gledališče, glasba), 15.00 Sportno popoldne, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Mesto zločina (tv film), 21.55 Operacija ponesrečena, pacient živi (film), 23.15 Šport, 23.20 Chicago 1930.	Prvi program ne oddaja, oddajniki II, TV mreže pa od 20.00 prenašajo programe regionalnih studiev Budimpešta, Pecs, Szeged (do 21.00).	Prvi program 9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.10 Hvala, Miss Jones! Angleški TV film. 11.05 Telovadba za invalide. 16.40 TV program za 3 dni. 16.45 Za najstnike. 17.25 Jezikovne uganke. 18.05 Praznik SR Romuni-je. 18.40 Nils Holgersson, risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Reke tečejo naprej, avstralska serija. 20.50 70-letnica L. Bernsteina. 22.20 Vedno je kak most, dokumentarni film. 23.10 TV dnevnik.	9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.10 Hvala, Miss Jones! Angleški TV film. 11.05 Telovadba za invalide. 16.40 TV program za 3 dni. 16.45 Za najstnike. 17.25 Jezikovne uganke. 18.05 Praznik SR Romuni-je. 18.40 Nils Holgersson, risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Reke tečejo naprej, avstralska serija. 20.50 70-letnica L. Bernsteina. 22.20 Vedno je kak most, dokumentarni film. 23.10 TV dnevnik.	9.05 TV doktor, odgovori na pisma gledalcev. 9.15 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.15 Nevidni detektiv, ameriška serija. 17.00 Domače ogledalo. 17.25 Telesport. 19.15 Zrebanje Iota. 19.30 TV dnevnik. 20.15 Sosedje, 35. poglavje TV romana. 20.45 Ozadje vesti, pogledi in mnenja o javnih zadevah. 21.30 I. svetovna vojna, ameriška 6/b serija. 22.10 Glasba ... 23.00 TV dnevnik.
Ponedeljek, 22. avgusta, ob 21.05						
MOZAIK KRATKEGA FILMA						
VOJAKOVA ZGODBA (SOLDIER STORY)						
Vojakova zgodba je nenavadna risanka z izvrstnim scenarijem. Režiser nam v 56 minutah predstavlja risano zgodbo na glasbeno temo Igorja Stravinskega ter hkrati komentira, kako in zakaj je Stravinski po koncu prve svetovne vojne emigriral, pa ga je nato domotožje prisililo k vrnitvi. Bogastvo likovnega izraza, v kombinaciji z glasbo Stravinskega, daje zgodbi o vojaku, ki se vrača domov — v pravljnični svet, kjer ga čaka princesa — več pomenskih ravni. Kot zanimivost omenjamo »glasovno« vlogo Dušana Makavejeva kot vojaka.						

lesnina

Prodaja na 5 obrokov brez obresti in 20-odstotni popust za gotovinsko plačilo.

Tozd Tovarna pohištva SLEDITE RUMENI ČRTI LESNINE V MIZARSTVO LJUTOMER, MIZARSTVO Ljutomer KI JE PRIPRAVILO PRESENEČENJE ZA VAS!

Spalnice, samske sobe, predsobe in sestavljivi program Moby si lahko ogledate vsak delovni dan od 10. do 16. ure in v soboto od 8. do 12. ure v tovarni Mizarstvo, Rada Pušenjaka 1, Ljutomer. Vse informacije dobite po telefonu 81 916.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA od 19. do 26. avgusta

19. avgusta ob 18. uri amer. pustol. — pravičljiva komedija **ZLATI DEČEK**. Režija: M. Ritchie, igrajo: Charlotte Lewis, Eddie Murphy

19. avgusta ob 20. uri i. erot. film **NOČI GOSPE SIMONE**. Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!

21. avg. ob 16. in 18. uri amer. pustol. — pravičljiva komedija **ZLATI DEČEK**

21. avgusta ob 20. uri i. erot. film **NOČI GOSPE SIMONE**

22. in 23. avgusta amer. akc. film **KOMANDOS**. V glavni vlogi Arnold Schwarzenegger!

24. in 25. avgusta amer. pustol. film **PRAVOČASNA RESITEV**

26. avgusta ob 18. in 20. uri amer. akc. film **AMERIŠKI NI-NJA**, II. DEL. Režija: Sam Firstenberg, igrajo: Michael Dudikoff, Steve James idr.

Prodaj

TRAKTOR TORPEDO, 62 KM, star dve leti, in nahrbtno motorno škroplilnico, prodam. Anton Kocuvan, Precetinci 39. p. Bučkovci. IN-16985

MINI MORRIS in ELEKTRONIK E 90 prodam. Krog, Murska 125. M-6501

RENAULT 4, starejši letnik, registriran, in gradbeno parcelo v Gornjih Moravcih. 16 arov (vodovod), prodam. Černelavci, Gorička 68. M-6504

HIŠO V VEČESLAVCIH, z nekaj zemlje, ugodno prodam. Telefon: 22-258 ali 77-796. M-6507

JAWO 350 ccm prodam. Moravske Toplice, Na bregu 20. M-6508

KORUZO ZA SILAŽO ali v zrnju, 1 ha, prodam. Vili Jud, Polana 26. M-6510

KRAVO S TELETOM (telčka), kontrola A, in rdeče vino prodam. Markišavci 30, telefon: 25-6511

MOSKVIČ KARAVAN prodam. trnje 63. M-6512

PICE GOSTILNE LOVSKI DOM CANKOVA tudi na radgonskem sejmu, nasproti razstave živine.

Obiščite nas! Cene ugodne!

OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 750 (BUGGI) prodam. Marjan Jaušovec, Segovci 24. p. Apače. M-6513

RENAULT 18 TLJ, letnik 1984, prodam. Lipa 38. M-6515

TELICO, brejo osem mesecev, AVTO ZAPOROŽEC, registriran, v voznem stanju, prodam. Drago Herman, Okoslavci 46. p. Videm ob Ščavnici. M-6516

FORD TAUNUS 1.6, letnik 1976, prodam. Andrejč, Murski Petrovci 5, p. Tišina. M-6519

STISKALNICO — BALIRKO ZA SLAMO, poljsko, staro tri leta, ugodno prodam. Dobrovnik 238. M-6569

PRIKOLICO, tip osijek, 500 kg, prodam. Ogled v soboto in v nedeljo. Horvat, Krog, Trubarjeva 37. M-6570

HARMONIKO WELTMEISTER, 80-basno, prodam. Flisar, Murska Sobota, Titova 14. M-6571

MALE PUJSKE prodam. Gradišče 4. p. Tišina. M-6576

COMMODORE 64, novi model, deklariran, z dodano opremo, prodam. Telefon: 22-353. M-6520

ČEBELJE DRUŽINE s panji AŽ prodam. Bogojina 81. M-6523

NSU PRINZ 1000, obnovljen, prodam. Divjak, Hrastje-Mota 77. M-6553

PARCELO (sadovnjak) v Bakovcih, 4,5 ara, prodam. Informacije po telefonu dopoldne: (061) 555-370. M-6557

PUJSKE (od 20 do 60 kg), prodam. Ivanovci 7. M-6558

NOVO PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE EMO CENTRAL 20 N in MOPED

AVTOMATIK A 3 ML, ugodno prodam. Podlessek, Predanovci 19. M-6559

TELICO, kontrola A, brejo sedem mesecev, prodam.

Kuzma, Beznovci 30. M-6560

NOVO HIŠO V LIPOVCIH, vseljivo, prodam. Lipovci 52. M-6561

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, prodam. Kalamar, Trdkova 54, telefon: 78-341. M-6562

AVTO GOLF GTL, letnik 1982, kombajn lanž z rezervnimi deli in kosilnico BCS, prodam. Markovci 11. M-6564

MERCEDES 300, dizel, letnik 1978, enosno prikolico, 2 t, domače izdelave, novo in drobilec (mikser) BLISK 350, nov, prodam. Dolnji Slaveči 8, telefon: 77-666. M-6565

KOMBAJN EPPEL PRO-DAM, Poznanovci 7. M-6566

LADO 1200, dobro ohranjeno, prodam. Telefon: 24-824. M-6568

Kam na kozarček in pico? Na Hotizo v Osmico!

KOMBAJN Z ADAPTERJEM ZA KORUZO CLAS prodam. Moravske Toplice, Dolga ulica 65, telefon: 48-243. M-6572

JAWO, novo, še neregistrirano, prodam 100 SM ceneje kot v trgovini. Telefon: 24-116. M-6573

RODOVNIŠKO ŽREBICO, 3-letno, prodam. Hotiza 5. M-6574

OBDELOVALNO ZEM-LJO, 51 arov, prodam. Parcela je na relaciji Murska Sobota—krog. Murska Sobota, Matije Gubca 12. M-6576

TRAKTOR STEYR, tip 188, 28 KS in FERGUSON 533, s kompresorjem, ugodno prodam. Ferdinand Benko, Svetinci 7, Desternik. M-6577

BOROVE IN HRASTOVE PLOHE IN DESKE (debeline 8, 5 in 3 cm), prodam. Puconci 50, telefon: 72-512. M-6578

RENAULT 8 (lahko po delih), prodam. Telefon: 26-639. M-6579

AVTOMATIK pony 3 in tomos 4 prodam. Lendavska 59. M-6580

ZASTAVO 126 P, registrirano do junija 1989, prodam. Franc Slavič, Puconci 47. M-6581

ZASTAVO 101, starejši letnik, in ZASTAVO 101, letnik 1980, karambolirano, prodam. Pečarovci 76. M-6583

WARTBURG, letnik 1976, vozen, prodam za 1.000.000.— din. Telefon: 78-721. M-6584

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja teče vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Najdinjak**, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na vašem domu.

BREJO KRAVO ali brejo telico prodam. Tropovci 33. M-6585

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, rdeče barve, prodam. telefon: 81-598. IN-16993

ZASTAVO 126 P, letnik 1978, registrirano do februarja 1989, prodam za 150 SM. Bojan Kelnarič, Podgradje 27, Ljutomer. IN-16991

MOPED 15 SLC, letnik 1981, ugodno prodam. Ivan Šajnovič, Veščica 43, Ljutomer. IN-16990

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOJEM v bližini Ljutomer prodam. Telefon: 81-739, od 7. do 9. ure in od 19. do 21. ure. IN-16988

DEUTZ, 45 KM, s kabino, dobro ohranjen, prodam. Jože Ozmeč, Hlovič 6, Ljutomer, telefon: (062) 716-161. IN-16989

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Petanjci 76 GR-18553

TOV. AVTO ZASTAVA 650 AD, letnik 1983, registriran do aprila 1989, prodam. Mursko Središče, Marinska 75, telefon: (042) 86-163. LE-19115

ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do junija 1989, delno obnovljena pločevina (menjana), ugodno prodam. Zvonko Gredar, Gornja Radgona, Mladinska 5, telefon: 74-793. Informacije 22. in 23. avgusta med 16 in 20. uro. M-MM

MAN 8156 TRAMBUS, brez nadgradnje, prodam. Telefon: (069) 75-881. M-6586

LADO 1500 SL, letnik 1977, prodam. Bakovci, Partizanska 23. M-6587

MALE PUJSKE prodam. Šafarjenci 64. M-6588

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Bodonci 9. M-6589

FIAT 125 in žago husqvarna prodam. telefon: 76-637. M-6590

FIAT 124 prodam. Gomilica 37 a, Turnišče. M-6592

ŠKODO 120 L, prevoženih 40.000 km, karambolirana prednja leva stran, ugodno prodam. Krog, Brodarska 3. M-6593

KAVČ, fotelja, mizico in žensko kolo s prestavami, malo rabljeno, prodam. Daneta Šumenjaka 18. M-6594

IGRALNE APARATE (nogomet, biljard, glasbena skrinja) in cvrtnik, prodam. Ogled popoldan. Gostilna Stadler, Bakovci, Soboška 4, ali telefon: 76-121. M-6595

JECMEN PRO-DAM. Vanča vas 11 ali telefon: 46-066. M-6596

ZASTAVO 101, letnik 1977, in otroško posteljico z jogijem prodam. Telefon zvečer: 26-379. M-65

BT 50 S, nov, neregistriran, prodam. Telefon: 23-216. M-5800

ENOŠNI TRAKTOR SPECIAL GORENJE MUTA s koso in škroplilnico prodam. Murska Sobota, Kidričeva 31, telefon: 21-385 (ne 21-358, kot je bilo objavljeno zaradi tiskarske napake). M-RK

TOVORNO VOZILO TAMIČ 80 T 3, vozen s kategorijo B, LADO CARRAVAN 1200 in moped tomos avtomatik prodam. Ludvik Kranjc, Murska Sobota, Naselje Jožeta Kerenciča 11. Informacije po 15. uri. Telefon: 21-826. M-6522

GRILL JULIE, MURSKA SOBOTA, Tišinska 14, vabi 19., 20. in 21. avgusta na

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO

Za obisk se priporočajo!

OSEBNI AVTOMOBIL LADA 1200, potrebni manjša popravila, po ugodni ceni prodam. Vučja Gomila 103, telefon: 76-293. M-6591

VODNO ČRPALKO, 1-fazno, in otroško posteljo z jogijem prodam. Aleksander Šebjanec, Gornji Petrovci 60. M-6525

TRAKTOR URSUS, 42 KS, s koso, in ferguson, 35 KS, z nakladalnikom prodam. Dolnji Slaveči 53. M-6526

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam. Krasči 33. Ogled v nedeljo. M-6529

RENAULT 4 in ZASTAVO 126 P ugodno prodam. Marjan Hak. Cankova 21. M-6530

PLUGE ZA TRAKTOR FERGU-SON, 12-colne, prodam. Žilavec, Bakovci, Zvezna 7. M-6531

PREDSESTVENIK, 2,20 m, dvobrazdni plug, 10-colni, in tridelne brane prodam. Vlaj. Predanovci 4 a. M-6532

MALE PUJSKE prodam. Tišina 48. M-6534

OBRAČALNIK ZA SENO PANO-NIJA in sod za gnojnico, 800 l, prodam. Turnišče, Partizanska 3. M-6535

MALE PUJSKE prodam. Krajna 37. M-6536

ŠKODO 110 R COUPE ugodno prodam. Izakovci 177. M-6537

RENAULT 4, dobro ohranjen, letnik 1981, november, prodam. Cipot, Lendavska 37 a. M-6538

ZASTAVO 750, registrirano do maja 1989, dobro ohranjeno, prodam. Murska Sobota, Štefana Kovača 2, telefon: 21-131. M-6539

YAMAHA 1100, letnik 1985, z opremo, prodam. Telefon: 77-635. M-6540

TOVORNI AVTO VW KOMBI s kesonom prodam. Telefon: 22-790. M-6541

AVTOMATIK prodam. Franc Kovač, Dokležovje 68. M-6542

30 AROV ZEMLJIŠČA, v Moščancih, primerne za vinograd ali sadovnjak, možnost gradnje prodam. Naslov v upravi lista. M-6543

AVTO DIANA, letnik 1978, prodam. Informacije od 6. do 14. ure po telefonu: 74-511, interna 270. M-6544

BAS KITARO ROLAND G 88 s SYNTISIZERJEM ROLAND GR 33 B, klarinet yamaha, klarinet special amati — »kraslice«, prodam. Informacije dopoldne: telefon 73-040, interna 625, popoldne Ivan Vočanec, Sp. Kocjan 8 b, Radenci. M-6548

GOSTILNA ŠTAUS, DO-KLEŽOVJE, obvešča cenjene goste, da bo

ZAPRTO

od 22. avgusta do 12. septembra zaradi letnega dopusta. Po tem datumu se za obisk spet pripravljajo!

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Tropovci, Kolesarska 24. M-6547

ZASTAVO 101, letnik 1978, generalno obnovljeno, prodam. Kovač, Murska Sobota, Titova 16, telefon: 23-767. M-6549

RENAULT 4, obnovljen, starejši letnik, v dobrem stanju, prodam. Hrastje-Mota 4 b. M-6550

RENAULT 12 prodam. Telefon: 23-296. M-6001

KOZMETIKA — PEDIKURA

SALON VIOLETA v MORAVSKIH TOPLICAH

SE OD 8. AVGUSTA CENJENIM STRANKAM TOPLO PRIPOROČA!

ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do maja 1989, prodam. Poznanovci 47. M-6002

POHISTVO ZA SPALNICO prodam. Čmor, Murska Sobota, Cankarjeva 50, stanovanje 18. M-6003

KAVČ prodam. Telefon: 25-184. M-6004

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Zver, Lipa 110. M-6005

KOMBAJN 133 (zabojnik, vrečar), skoraj nov, ugodno prodam. Telefon: 23-179. M-6007

120 m ALUMINIJASTE CEVI (Ø 70) za namakanje, 4 razpršilce SOČA, plug, 4-delne brane, garaža in druga vrata ter okna prodam. Matija Galunder, Veržej, Frana Kovačiča 5. M-6008

DVOINPOLSOBNNO STANOVA-NJE v središču Murske Sobot prodam. Telefon: 061 578-385. M-6009

WARTBURG, tip 353, letnik 1976, prodam. Velika Polana 92. M-6010

MERCEDES 280 SE, z motorjem 220 D, letnik 1974, obnovljen, prodam. Tropovci 19 a, telefon: 46-006. M-6011

LES ZA OSTREŠJE, raznih velikosti, in osveno slamo, balirano, prodam. Strukovci 52 ali telefon: 76-885. M-6012

KOMBAJN ZMAJ in MOPED JAWA BABETA (za rezervne dele) prodam. Flisar, Brezovci 64. M-6013

KOMBI IMV 1600 prodam. Odranci 58. M-6018

ZASTAVO 101, letnik 1984, prodam. Telefon: 48-135. M-6019

ZASTAVO 128, letnik 1986, in WARTBURG limuzino, letnik 1980, prodam. Telefon: 60-516. M-6020

NJIVO V MURSKI SOBOTI, 34 arov, primerno za gradbene parcele, prodam. Naslov v upravi lista. M-6021

PARCELO Z začetno gradnjo, primer-no za gostinski lokal, ob glavni cesti na Hotizi, prodam. Informacije: telefon 71-212. M-6022

ZASTAVO 101, letnik 1978, ugodno prodam. Ferencik, Trnje 58. M-6023

TRAKTOR IMT 533 s koso prodam. Lipovci 90, p. Bellinci. M-6025

GOLF prodam. Vanča vas 5. M-6026

GLASBENI STOLP SCHNEIDER 2500 RC, star eno leto, prodam. Telefon: 46-224. M-6028

PRIKOLICO ZA AVTO, novo, prodam. Telefon: 46-188. M-6029

BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodam. Možno delno plačilo s 4 m² drv. Informacije po 18. uri. Telefon: 21-397. M-6030

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!

Z izkušnjami, večletno prakso ter garancijo vam izoliram zamrzovalnik, če toči, rosi ledeni od zunaj

Telefon: (062) 305 150 ali 413 606. V avgustu 10-odstotni popust na ceno storitve

VEČ PARCEL GOZDA PRI KRIŽEVCIH NA GORIČKEM prodam. Naslov v upravi lista. M-6031

CIMOS GS PALLAS, leto izdelave 1978, prodam. Telefon po 20. uri: 062 716-139. M-6032

TOVORNI AVTO ZASTAVA 35.8, dolg keson, letnik 1987, september, prevoženih 8.000 km, vozen s kategorijo B, prodam. Dobrovnik 238 ali telefon: 79-029. M-6569

ZASTAVO 101, letnik 1977, in otroško posteljico z jogijem prodam. Telefon zvečer: 26-379. M-6597

JUGO 45 A, star 1,5 leta, prodam. Telefon (069) 81-410 v službi, doma (069) 87-009. M-6599

RANA KISLA JABOLKA (za jabolčnik), prodam. Kerčmar, Vučja Gomila 146. M-6600

12-ARSKO PARCELO v M. Črncih št. 50 (na parceli je stara hiša, elektrika in voda) in 28 arov gozda prodam. Štefan Rac, Kvedrova 11, Ljubljana, telefon: 061 454-429. M-6039

ŠKODO 100 S, letnik 1973, registrirano, prodam. Srednja Bistrica 35 c. M-6033

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Murska Sobota, Serčerjevo naselje 27, telefon: 25-205. M-6034

KRAVO s teletom (prvsnica) prodam. Borejci 27, p. Tišina. M-6053

MALE PUJSKE (težke do 30 kg), stare 10 tednov, prodam. Rakičan, Zvezna 13. M-6037

ZASTAVO 750, letnik 1978, registrirano do aprila 1989, prodam. Vprašati: Sedonja, Marjanec 38, ali po telefonu: 48-557. M-6038

IGRALNI APARAT JUKE BOX, odlično ohranjen, uvožene znamke ROCK KOLA z 80 ploščami, prodam. Telefon: 77-604. M-MM

TOMOS AVTOMATIK prodam ali zamenjam za BT 50. Telefon: 21-860. M-6042

ZASTAVO 101, letnik 1981, dobro ohranjen, prodam. Ljutomer. Prešernova 1, telefon: 81-580. IM-16901

TAM 2001, prodam. Telefon: (069) 82-256. IN-16997

ASCONO 1.6, letnik 1978, in štiri gume (155 x 12), s platišči, prodam. Boris Žitek, Mota 8, Ljutomer. IN-16999

VSELJIVO STAREJŠO HIŠO, podkletno, z garažo in velikim dvoriščem, v Ljutomeru ugodno prodam. Telefon: (061) 81-794. IN-16998

OBRAČALNIK ZA SENO SIP SEMPER, malo rabljen, prodam. Dolina 14 a, pri Lendavi. LE-19120

GOLF, dizel, letnik 1982, december, z dodatno opremo, prodam. Bobnar, Hermanci 22, Miklavž pri Ormožu. M-MM

2-OSNO PRIKOLICO, 2,5 t, s povijki, za silažo, in nakladalnik za gnoj, zadnji, ugodno prodam. Sinic, Puževci 34. M-6043

OPEL KADETT, letnik 1978, prodam. Slavko Šadl, Kor

Tudi tok časa ne izbriše spominov.
V naših srcih si in ostaneš do
konca naših dni.

V SPOMIN

11. avgusta so minila tri leta, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, tast, dedek in pradedek

Štefan Matjašec

iz Turnišča

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

V SPOMIN
Mineva žalostno leto, odkar te ni med nami, naš najdražji

Beno Ščap

Dan brez tebe je prazen. V naših srcih pa krvaveča rana.

VSI TVOJI

Si mislite lahko,
da strašna rana,
ki zadela je najino srce,
nikdar več na zemlji ne bo izprana.
bolela nas bode do zadnjega dne.

V SPOMIN

10. avgusta je minilo šest let neizmerne žalosti, odkar si nam ju zapustil, ljubljeni sin

Marjan Svetec

študent medicine
roj. 6. 12. 1957
iz Moravskih Toplic

Nesrečna sva, ker sva te izgubila, a ponosna, ker sva te imela. Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu.

ŽALUJOČA MAMA IN OČE

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ti ne vgasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)

V SPOMIN

Globoko boleč je spomin na 21. avgust, ko bo minilo leto dni bridke žalosti, bolečine in praznine, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast in stari oče.

Janez Barbelj

iz Lendave

Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni,
bila je prej tako prijazna,
zdaj pusta, tuja se nam zdi.

ZAHVALA

V 55. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in dedek

Viktor Šnurer

iz Topolovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Hvala tudi vsem govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem gasilskim društvom.

Žalujoči: žena, hčerke Nada, Olga in Cvetka z družinami, sestrin brat

Srce je tvoje dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.
Spomini nate še živijo
in solze naše zdaj tvoj grob rosijo.

ZAHVALA

Vsem, ki ste z globokim spoštovanjem počastili našega dragega očeta, dedka, pradedka in brata

Štefana Vučka

iz Gornje Bistrice 77

mu poklonili vence in cvetje, se od njega poslovili na njegovi zadnji poti in nam izrazili sožalje, se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala predstavnikom DPO Bistrice, Društvu upokojencev Črenšovci, ZZB NOV Lendava, GD Bistrice, govornikom za lepe poslovilne besede, duhovniku za pogrebni obred ter pevcem iz G. Bistrice za odpete žalostinke.

G. Bistrice, 3. avgusta 1988

Žalujoči: hčerke Terezija, Rozina in Vera z družinami ter brat Anton z družino

Vse teče, nič se ne povrne
in nič ne pride več nazaj,
nikoli val se ne obrne,
sijoča zvezda se utrne,
v temi zgubi se njen sijaj.
Lili Novy

ZAHVALA

V 80. letu starosti je nehalo biti plemenito srce drage žene, mame, tašče, babice in prababice

Marije Drvarič

roj. Franc
s 1 etanjec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo imeli radi in ji lajšali bolečine med dolgotrajno boleznijo ter ji v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju, kolektivu Radenske in Marlesa Maribor za darovane vence in šopke ter izrečeno sožalje.

Hvala tudi g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za ganljive besede ob grobu ter GD Petanjci za pomoč pri pogrebni svečanosti.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

Minila žalostna so leta, draga starša,
odkar zapustila svoje drage sta.

Čeprav vaju glas se več ne sliši,
beseda vajina v nas živi,
povsod vaju čutimo mi vsi,
med nami nepozabna sta.

V SPOMIN

4. avgusta sta minili dve leti žalosti, odkar nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in tašča

Helena Šiftar

iz Strukovec

23. septembra pa bo minilo enajst žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek, tast in brat

Ludvik Šiftar

iz Strukovec

Spomin nanju bo večni. Hvala vsem ki se ju še spominjate, obiskujete njun zadnji dom, prinašate cvetje in prižigate sveče.

VSI, KI SMO JU IMELI RADI

Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči,
naj BOG odpre ti rajska vrata,
to ti iz srca želimo vsi.
(Dr. J. Smej)

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustila draga žena, mama, babica, prababica in sestra

Karolina Bačič

iz Fokovec

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Hvala župniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala predstavniku KS za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako topela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je po daljši bolezni za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica in sestra

Emilija Časar

roj. Časar
iz Otovce

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: sin Viktor, hčerki Eteka in Emilija z družinami, zet Janez, brat Viktor z družino, vnuki: Drago, Zlatko, Zdenka, Gizela in Eteka z družinami ter drugo sorodstvo

Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta,
ker tebe, dragi očka in sinek, več
med nami ni.

V SPOMIN

12. avgusta sta minili dve leti, odkar ni med nami dragega moža in očeta

Franca Kuliča

iz Mačkovec

V mesecu juliju smo se v žalosti spominjali tragične smrti sinika in brata

Zlatka Kuliča

iz Mačkovec

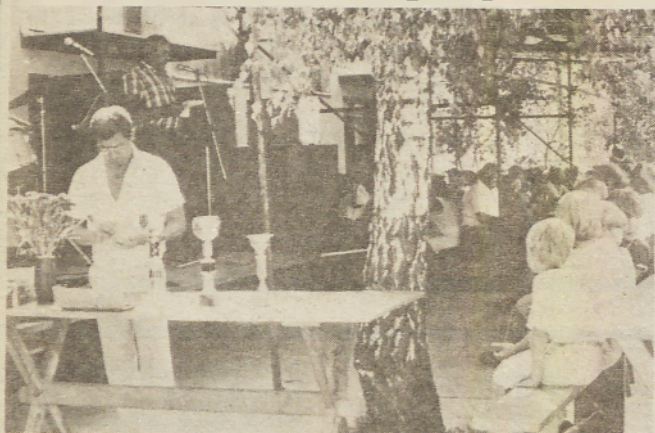
Vsako jutro vaju čakamo, a šele ko mine jutro, spoznamo, da bo še en dan v nizu mnogih ostal prazen, brez vaju, v naših srcih pa neizmerna žalost in bol.

Hvala vsem, ki postojite ob njunem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: žena, hčerka in vsi, ki so ju imeli radi

Ob 7. krajevnem prazniku v Rakičanu

Uspešno uresničujejo referendumski program

V nedeljo so v Rakičanu proslavili 7. krajevni praznik, ki so ga povezali s praznovanjem 35-letnice nogometnega kluba. Praznovanje so začeli že dopoldne z nogometnim turnirjem in ga sklenili s proslavo pred vaško-gasiljskim domom. Udeležence proslave je pozdravil predsednik sveta krajevne skupnosti Rakičan, Ivan Karoli, slavnostni govornik pa je bil častni predsednik nogometnega kluba Rakičan, Dušan Jenko. Učenci osnovne šole so pripravili priložnostni program.

Letošnji krajevni praznik so v Rakičanu proslavili s ponosom, saj so v zadnjem letu uspešno uresničili vse načrtovane naloge. Asfaltirali so 1.010 kvadratnih metrov cest in na 2.890 kvadratnih metrov cest prevlekli s finim asfaltom, kar je stalo nad 28 milijonov dinarjev. Uredili so prizidek k staremu gasilskemu domu, kjer so uredili zbiralnice mleka. Dela so stala nad 6,7 milijona dinarjev. Pri tem jim je pomemben delež prispevala Tovarna mlečnega prahu Murska Sobota. Lotili pa so se tudi urejanja parka, za kar združujejo sredstva Kulturna skupnost Slovenije, Kulturna skupnost Murska Sobota, Komunalna skupnost Murska Sobota in Krajevna skupnost Rakičan. Za urejanje parka bodo do konca leta porabili 35 milijonov dinarjev. Letos se izteka petletni referendumski program krajevne skupnosti, ki ga bodo v celoti uresničili. Že v mesecu septembru pa bodo organizirali zbor občanov, na katerem se bodo dogovarjali o programskih nalogah v krajevni skupnosti.

Feri Maučec

ŠTRTI LOTMERŠKI SEJEN

»Poglejte, kupite, zamenjajte...« je vabil napovedovalec Radia Lotmerk, ki oddaja samo enkrat letno — v času Sejma po celen Lotmerki. Napovedoval je vse od igle do avtomobila — a kot je pri radijih navdal: bilo je le malce pretirano. Kljub temu pa je bila ponudba pestra. Okoli 15.000 radovednih je tisto dopoldne prišlo gledat. Stojnice s tekstilom, izdelki iz lesa, domačo hrano in pijačo in kiča so bolj vabile, kot bile mesto, kjer se je

lo več kramarjev in nikoli toliko obiskovalcev. Tretjič pa lahko mirno zapišemo, da se turističnim delavcem počasi uresničuje zamisel, da na osrednji prireditveni prostor sodijo le kakovostni domači izdelki, ki in povprečna kramarija pa sodita na obrobje sejma.

A sejmen ne bi bil to, kar je, če se poleg vseh teh kramarskih stojnic ne bi nekaj dogajalo: go-lobarji so spustili okoli 500 golobov, kinologi so pokazali večšine

trgovalo in prodajalo. Tako je pač, če inflacija naredi svoje. Pravzaprav bi se morali zavedati: nečesa: prleški sejmen je turistična prireditev, ki je predvsem namenjena obujanju tradicije sejmarjenja, vzor pa ima v filmskem zapisu dr. Karla Grosmana. Zato ta sejmen ni trgovski, še manj prodajni, in njegova osnovna naloga je: ohraniti ljudsko izročilo. Vse tiste, ki so na sejmen prišli služiti denar, bi na petem (kako hitro mineva čas) lahko mirno pogrešali. S tem bo še pristranejši in pristnejši. To je prva značilnost letošnjega sejma. Dru-ga je v dejstvu, da se nikoli ni bi-

svojih štirinožnih ljubljencev, folkloristi so plesali ljudske ples, na obisk pa je prišla tudi druga kraljica vina Katarina I., ki se je ustavila pri stojnici zasebnih vinogradnikov in poskusila lanskí pridelek. Pravzaprav se skoraj ne da zapisati vsega, kar se je na sejmu dogajalo. A že teh nekaj kratkih vtisov in utrinkov je dovolj, da si ustvarimo zaokroženo podobo in ugotovimo, da je pred turističnimi delavci še veliko dela, da pa je Sejen po celen Lotmerki že prava turistična prireditev, ki bi si zaslužila več pozornosti.

Dušan Loparnik

Ob letošnjem dnevu graničarjev je delegacija občinskega sindikalnega sveta in drugih družbenopolitičnih organizacij ter delovne organizacije Planika iz Turnišča obiskala karavlo 1. prekmurske partizanske čete v Žitkovcih. Graničarjem so izročili darilo sindikata. J. D.

KLOPOTEC ŽE POJE

Društvo vinogradnikov prekmurskih gor Goričko se sicer ne more ponašati z dolgoletno tradicijo, je pa to društvo eno najbolj delavnih. Posebno skrb posveča usposabljanju svojih članov, saj je doslej že pripravilo celo vrsto strokovnih predavanj in praktičnih prikazov del v vinogradu, z vsakoletnim društvnim ocenjevanjem vin spodbuja člane k doseganju čim boljše kakovosti, skrbi pa tudi za družabno življenje, saj organizira izlete in druga srečanja. Na nedeljskem srečanju vinogradnikov na Jelovščkovem bregu pri Tešanovcih so obudili tradicijo postavljanja klopotea z vsem ceremonijalom, za tem pa so se člani društva srečali na vinogradniškem pikniku. Foto: L. Kovač

OB 6. SREČANJU LOVCEV TREH DEŽEL

Meja ni ovira za srečanje prijateljev

Zveza lovskih druženj Prekmurja je bila preteklo soboto gostitelj 6. tradicionalnega srečanja prijateljev zelene bratovščine treh obmejnih dežel: Gradišanske iz Avstrije, Železne županije iz Madžarske in Prekmurja. Okrog 80 lovcev in gostov se je najprej zbralo pred soboškim gradom, kjer sta udeležencem srečanja izrekla dobrodoščilo predsednik OK SZDL Murska Sobota, Geza Farkaš, in predsednik izvršnega odbora Zveze lovskih druženj Prekmurja, Branko Radešič. V kulturnem programu pa so sodelovali rogisti in moški pevski zbor Zveze lovskih druženj Prekmurja. Potem so si ogledali Zavod za gojitev živali Fazan v Belincih, srečanje pa so sklenili v lovskem domu v Krizevcih v Prekmurju z delovnim pogovorom in družabnim srečanjem.

Člani lovske organizacije iz treh obmejnih dežel so ugotovili, da so taka srečanja koristna za izmenjavo pogledov na lovsko problematiko, ki je povsod enaka, le da gre pri nas še za čedalje večje posege v naravo z melioracijami in drugim, kar tudi vpliva na divjad. Taka srečanja pa so tudi koristna za nova poznanstva in prijateljstva ter dobre sosedske odnose. Ugotovili so tudi, da meje niso ovira za poglobljanje sodelovanja in prihodnja srečanja. Dogovorili so se, da bo naslednje, 7. srečanje lovcev treh dežel v Oriszentpetru na Madžarskem.

Feri Maučec

PO SLEDIVIH NEKEGA IZROČILA

Od potoka Dolenci je ostala le tanka črta, ki se ob globelih razširih v kalno lužo. Že tedne pripeka sonce je izpilo življenjsko moč tega vodnega sveta. Ne pretaka se niti toliko vode, da bi pičmovka lahko naučila plavati svoje mlade. Obala je sterilno obrita, le tisti predeli, ki so jih pustili v prvotni obliki, nas spominjajo na arhaično pokrajino, za človeka in žival skri-vališče dajoč svet šaša.

V gosji vrsti stopamo po izsušeni strugi potoka. Na čelu Geza Kercsmar in sin, ki prav tako nosi očetovo ime — oba izkušena rakarja. Potem sestrična Mari, ki so ji zaupali vedro, in še mi.

Kalna voda je neprijetno topla, nikjer ne seže do kolena. Noge se nam pogrezajo v blatno usedlino: nekoč čisto prodnato dno struge je po melioraciji pokrito s težkim blatom...

— Odkar so potok regulirali in je dno pokrito blatom, izginja tudi živi svet. Samo na predelih, kjer so ohranili prvotno obliko, so še pičmovke, raki, tudi kakšna vidra se najde. Rib pa ni, še kač je zelo malo — tako pripoveduje naš lovec na rake. Toda leta 1818, je György Nemmesnepi Zakal v svojem opisu Siračarske krajine navedel, da »je res, rib tod bolj malo: najbolj znana je ščuka, v potokih so bele ribe, toda rakov je ogromno«. Tukajšnji ljudje vedo povedati, da se stanje izpred stosedemdesetih let ni dosti spremenilo — vse do letošnjega poletja, ko so regulirali dve žili dovodnici — potok Dolenci in Krko —, ki sta dajali življenjsko tekočino hodoški dolini. Poleti se je vaška otročad zapodila v potok, s košarami so zajezili strugo in nato nagajali ribe proti oviri. Z enim »dvigom« so potegnili na suho tudi po deset rib. Lov na rake jim tudi ni bil neznan.

— Odkar so se ljudje naselili tod, so lovili tudi rake. Največ plena so pobrali cigani, toda tudi kmetje se niso branili vodnega blagoslova. Tu v sosedstvu je živel starejši možakar in odkar vem za sebe, sem hodil z njim po tem vodnem svetu, ki se razprostira za našo hišo. Ne-koč se je z rakarstvom veliko zasluzilo. Proti večeru, ko je sonce zatnilo, so s karbidovkami hodili k potoku in na brzicah in plivinah kar z metlami lovili rake. Plen so vlagali med debele plasti koprive, da so ostali sveži tudi po večer-nov. Po pripovedovanju starejših so bili raki iz hodoških potokov prvovrstne poslastice na mi-

MED HODOŠKIMI RAKARJI

V prastari strugi, v svetu šaša, človek lahko še lov rake, kot so lovili pred njim nešteti rodovi.

zah graške gospode — pripoveduje Geza Kercsmar, po domače Pinterjev Geza, kar je sam zvedel od starejših vaščanov, in izročila svojima sinovoma izročilo te prastare lovsko-ribiške umetnosti.

Pripoveduje, toda roka mu pretiskuje blatno dno, luknje v bregu, korenine. Lepi, rejeni primerki pristanejo v vedru, ki ga vestno čuva sestrična Mari. Mali Gezek le redkokdaj tipa v prazno: ponekod mu uspe na istem mestu uloviti tudi po dva, tri rake.

— V potoku Dolenci in v Krki sta dve vrsti rakov: enim, ki imajo mehek, rdečkast oklep pravimo po domače »raki putericev«, drugi pa so črne barve z zelo trdim oklepom. Lovec zrna rake s tipanjem in previdnostjo ni odveč, kajti ščipanje je zelo boleče. Od zgoraj, po hrbtu, ali spodaj, po trebuhu, ga je treba zgrabiti, mu

stisniti škarje, da mu odvzameš moč... Tako lovimo rake podnevi. Lahko pa lovš z »račom«, to je obroč s polmetrskim premerom, na katerega se razpre mreža, na mrežo pa se nastavijo žabe ali sveža jetra za vabo.

Gost šaš kot mehka zelena blazina pokriva polnočo strugo. Rakar napodi v goščo pse.

— Zaradi kač in pičmovk... Posebno slednja je napadalna. Ta svet vode ima svoje zakonitosti. Na primer: raki se pojavijo zgodaj spomladi, ko se malo otopli. Stari ljudje vedo iz izkušenj, da je najboljši čas za rakarstvo ob cvetenju rži, ker začno takrat rotati, telesno pa so še šibki, manj ujedajo. Tako naš rakar, v vedru pa se je že nabralo precej plena, rakov z grozečimi škarjami. Pravijo, da je v tem oklepu najboljše meso. Pa v repu, če se kuhani ali pečeni najdejo na krožniku.

Obhodili smo delček hodoškega vodnega sveta, ki ga človek še ni uničil. Geza Kercsmar lahko le upa, da se bodo vrnile ribe, da bodo v regulirane in opile hregove raki ponovno navrtali luknje, da ne bo izginil ta čudežni svet, ki je tisočletja hranil bogve koliko rodov...

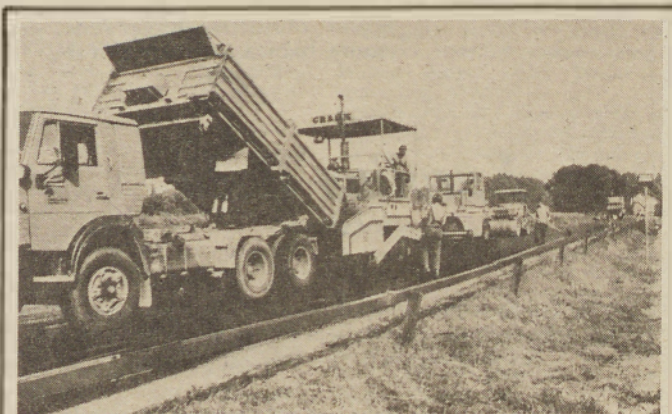
Ella Pivar
Silva Eöry

Ribiški piknik

Člani soboške ribiške družine so preteklo nedeljo pripravili tradicionalni ribiški piknik. Kljub hudi vročini se je ob soboškem jezeru zbralo nekaj tisoč obiskovalcev. S šaljivim programom so prireditelji poskrbeli za dobro počutje gostov, zabavni program pa so popestrili letalci in padalci soboškega aerokluba. Kot po tradiciji so pripravili srečelov. Poleg rib pa so ponujali tudi druge specialitete ter prodajali družbene kape in klobuke. Za goste so pripravili tudi nekatera presenečenja.

F. M.

DNEVI KITAJSKE KUHINJE
Y RESTAVRACIJI YIKEND
Y RADENCIH
19. - 27. AVGUST 1988
YABLJENI!

POČASI SE OBNAVLJA, pa se vendarle! V začetku tega tedna so utrdili, izravnali in prevlekli s finim asfaltom cesto med Noršinci in Ljutomerom. Gre za 1.200 metrov ceste Križevci—Ljutomer, tako da ostaja neobnovljen še odsek med Noršinci in železniškim prehodom. Vrednost obnove je okoli 140 milijonov dinarjev.

D. L.

SUHI VRH SE STARA PRI PETINTRIDESETIH

Ko se je to stoletje prevesilo v drugo polovico, so moške v hribe odmaknjenih zaselkih Tešanovci v soboški občini sedli skupaj, prešteli hiše in ljudi, poiskali vse mogoče argumente in odločno rekli — hočemo biti samostojni, dovolj nas je za novo vas! Prepričani so bili, da zgubiti nimajo kaj, le napredujejo lahko hitreje, če bodo enotni in pridni hkrati. Za ime nove vasi so imeli več predlogov, med drugim tudi Novi Svet, pa so jih odklonili. Šli so vse do Ljubljane in leta 1953 se je »rodil« Suhi Vrh. Letos bi lahko proslavili 35-letnico...

ZAČELI SO SMELO

Po osamosvojitvi vaščani niso lenarili. Skrbno so obdelovali precej skopo zemljo po slemenih in nižinah, s skupnimi močmi so zgradili vaški dom, poskrbeli za napeljavo vaškega telefona in najnujnejše vzdrževanje vaških cest, pa tudi medsebojno so si pomagali, kjer se je le dalo. Ob vsem tem pa so začeli zaradi odmaknjenosti in slabih prometnih zvez počasi lesti v malodušje. Do asfalta v Tešanovcih je še vedno štiri kilometre zdelane makadamske ceste, nekoliko manj pa do asfaltirane ceste na obrobju hribovitega dela Moravskih Toplic. Prav nič ne kaže, da bi v bližnji prihodnosti posodobili vsaj eno in poskrbeli, da bi skozi vas vozil avtobus. Zaposleni — zdaj jih je 21 — in tisti, ki se odpravljajo po opravkih, se morajo potruditi peš do avtobusnih postajališč v sosednjih vaseh. Ta odmaknjenost torej naravnost sili k izseljevanju iz prijazne domače vasi, čedalje manj je mlajših, vrste

Julijus Čarni se je po poroki preselil na drugo stran ceste, bliže središču vasi, kjer s hčerko in zetom skrbno obdeluje precej zemlje. Edina zares dobro opremljena in perspektivna kmetija v vasi. Včasih pa se vendarle ustavi ob ruševinah svoje rojstne hiše. Tako usodo doživljajo tudi številne druge...

ostarelih pa neusmiljeno redči smrt. Čedalje več je števil, ki lahko marsikoga silijo k temeljitemu razmišljanju, vse pa kaže, da se bodo razmere kmalu še poslabšale. Morda pa bi se dalo tu in tam kaj vendarle obrzdati?

ŠTEVILKE, ŠTEVILKE...

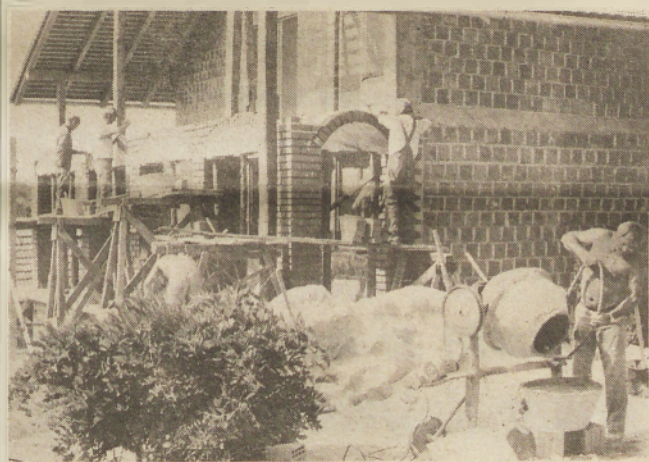
Leta 1935 je bilo v zaselkih sedanjega Suhega Vrhca 58 hišnih števil, zdaj pa jih je, skupaj s tisto na vaškem domu, komaj 35. Pa kaj pomagajo in pomenijo številke, ko pa jih že sedaj devet visi na oguljenih stenah razmajanih hiš, v katerih še smrt in davkarja nimata več kaj iskati. Medtem, ko se nekatere same podirajo, tu in tam

za odstranitev neljubih sledov poskrbijo ljudje. Praznjenju in podiranju pa še ne vidijo ne konca ne kraja. Sredi gradnje pa je bolj slabo, saj je zdaj le trinast otrok, starih do štirinajst let... Vse manj je hiš, vse manj je za delo sposobnih ljudi, zemlja pa kljub temu ni preveč zanemarjena. Majhne krpiče pridno obdelujejo preostali vaščani, ki si čedalje bolj lajšajo delo s trinajstimi traktorji in najnujnejšimi priključki. Tisti, ki več niso sposobni za kmetovanje, pa dajejo zemljo v zakup. Zitarice so letos še kar dobro obrodile, veliko škodo pa povzročila suša na njivah s koro in krompirjem, pa tudi vrtnine so močno prizadete. Suhi Vrh se »dol suši« — tako in drugače...

KMALU VEČ HIŠIC KOT DOMAČIJ

Na Suhem Vrhju pa se ob naglem redčenju prijaznih domačij in upadanju števila prebivalcev med sadovnjaki in vinogradniki dviga čedalje več počitniških hišic, od bolj skromnih do razkošnejših, nekaj ljudi, ki bi radi popoldneve in konce tednov preživeli v miru — tega v vasi res ne manjka — pa si je preuredilo opuščene hišice. Dvajset je že dograjenih, očito pa je, da jih bo kmalu več kot naseljenih domačij...

Janko Stolnik

Edino novo hišo na Suhem Vrhju gradi Živko Prelič, ki že dvajset let dela v tujini. Pri tem ga spodbujajo in mu vsak po svoje pomagajo žena Angela in otroci.

V TRNJU NE BO TRNJA

Oh, ta vročina! Sredi prejšnjega tedna je močno pripekalo in prav gotovo je bilo vreme vzrok, da so bile ulice Trnja prazne. Tudi po poljih ni bilo žive duše. Kmečki ljudje so poldne izrabili za počitek. Sicer pa v tem času vlada krajši predah, saj so pridelek z zlatorumenih polj pospravili, otava je prav tako že pod streho, krompir še ni zrel za izkopavanje, pesa prav zdaj nabira sladkor, koroza pa še ne rumeni. Krajša prekinitev dela ni godila le večjim kmetijam, kot so Bedernjakovi, Kotnjekovi, dvojci Horvatovi, Lipičevi... ampak tudi manjšim posestnikom. Tem še posebno, saj gre pretežno za starejše ljudi, katerih sinovi in hčere so se zaposlili, kar pa seveda še zdaleč ne pomeni, da so zemlji obrnili hrbet: polja obdelujejo v popoldanskem času in seveda ob koncu tedna.

Najbrž je Trnje dobilo ime po bodičastih grmih — trnju. Ampak zdaj teh grmičev skorajda ni več kot v drugih krajih. Vas, ki jo potok Crnec nekako deli, se neuradno imenuje prvo in drugo Trnje. Med njima ni večjih razlik. Prišlek te ločitve niti ne opazi. Vsekakor pa se mu pogled ustavi v središču vasi, kjer v bližini kapelice sv. Janeza — zgradili so jo 1976. leta — stoji opuščeni potončni mlin. Kaže, da bo podoba središča v krajšem času drugačna, kajti našel se je podjetnejši, ki bo tod gradil gostinski lokal.

Trgovsko podjetje Univerzal, ki ima v Trnju trgovino, ni ugodilo vaščanom, da bi imelo v njenem sestavu še bife. Je pa prisluhnilo njihovim željam glede posodobitve prodajalne in večje izbire blaga. Nedavno so tudi Trnjenci sami poskrbeli, da je stavba, v kateri je trgovina (vaški dom), lepša. Uredili so pročelje. To pa seveda ni bila edina naložba v bližnjem obdobju. Veliko več denarja so izdali za asfaltne prevleke na grobo moderniziranem cestišču. Tudi ureditev dveh avtobusnih postajališč niso mačje solze.

Denar so dali tudi za navoz gramozna na cesto med Trnjem in cesto Črenšovci—Turnišče, kar je bil neke vrste pogoj, da so dobili avtobusno progo oziroma povezavo z Lendavo in Turniščem. Pomembna je predvsem za delavce, saj so prej na avtobus čakali v Črenšovcih. Obstaja pa še želja: avtobusna proga, ki bi skozi Trnje vodila v Mursko Soboto.

Pa načrti? O njih smo povprašali Ivana Hozjana, ki že nekaj časa uživa zasluženi pokoj, vendar ne čepi doma, ampak je neke vrste gonilna sila, zato so ga izbrali za predsednika vaškega odbora.

Ena od ulic v Trnju, kjer ni več trnja.

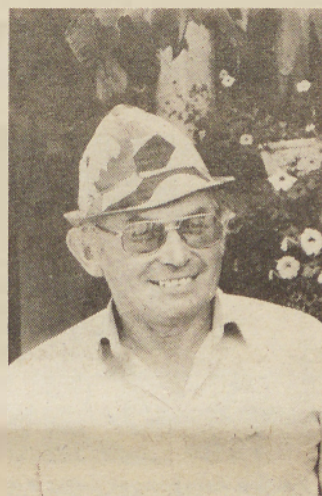
Foto: J. Gabor

Tudi pri njem se je izpričalo napisano pravilo: tistemu, ki rad dela, je treba naložiti funkcije.

»Naša vas je vključena v krajevno skupnost Črenšovci. Pred leti smo dobili v naselje 12 telefonskih priključkov, saj za več ni bilo števil: zdaj, ko je urejeno novo poštno poslopje v Črenšov-

bodo prispevali občani, in sicer kot enkrat ali večkratni prispevek, nekaj denarja pa se je nabralo tudi s krajevnim samopriskupkom, ki smo ga uvedli pred tremi leti. Seveda pa, kot mnogokrat doslej, tudi brez fizične pomoči občanov ne bo šlo.«

Tako vaški predsednik. Je pač tako, da načrtov nikoli ne manjka, vendar skušajo zdaj v naših vaseh bolj realno načrtovati, saj je draginja marsikatero željo potisnila za več let nazaj. Tako v Trnju najbrž ne bodo tako kmalu kupili novega gasilskega avta, veliko prej pa bodo uredili ulično razsvetlavo, morda tudi modernizirali preostala makadamska cestišča. Najbližje je cesta proti Odrancem v dolžini 600 metrov, za katero bo račun za asfaltiranje poravnal občinski cestni sklad. To pa ne bo nobeno darilo, saj so sami poskrbeli za utrditev, kajti nanjo so navozili tisoč kubičnih metrov gramoza.

Ivan Hozjan, predsednik vaškega odbora v Trnju

cij in ko so zmontirali veliko centralo, pa so nam omogočili priključitev nadaljnjih 40 telefonov. Ali jih bodo zainteresirani dobili v letošnjem letu, še ni mogoče odgovoriti, kajti petetejenci v naši vasi še niso začeli z deli, čeprav so posamezniki že plačali po 2 milijona 350 tisoč dinarjev. Vzrok za kasnitve naj bi bilo pomanjkanje monterjev.

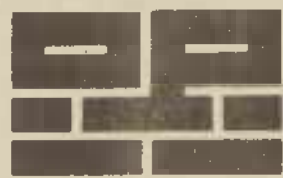
Pomembna dela nas čakajo prihodnji mesec, ko bomo začeli graditi k vaškemu domu prizidek, velik 8 krat 8 metrov. V pritličju bodo garaže za gasilsko vozilo, v nadstropju pa bo podaljšek dvorane za razne prireditve.

Te sicer v Trnju niso pogoste, ampak ko so, je ponavadi dvorana pretesna. Morda pa bo večja dvorana svojevrstna spodbuda, da bo prireditev — pa ne samo veselje — več! Denar za prizidek

V Trnju, ki šteje 160 gospodinjstev, imajo 140 zaposlenih v pomurskih organizacijah združenega dela, zdomcev pa je le še 6. Eden od njih gradi v neposredni bližini vaškega doma mogočno poslopje, ki spominja na grad! Medtem ko je pred leti v vasi odmevalo kovaško kladivo, zdaj rokodelec ni več, ampak »le« 5 avtoprevoznikov in po en zidar-ski mojster in predelovalec plastičnih mas.

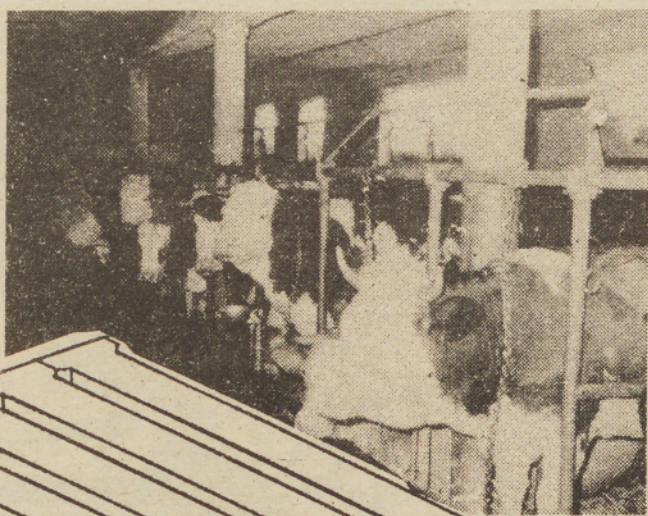
So v Trnju samo stari ljudje? Nikakor ne! V nedeljo, ko so bile tako imenovane vaške mladinske spretnostne igre, se je kar trlo mladenk in mladeničev. Le nekaj — na prste ene roke jih lahko prešteješ — se jih bo povsem posvetilo kmetijstvu. To pa ne pomeni, da bodo dopustili, da bi zemljo preraščala plevel in trnje, četudi so doma v Trnju. Če že ne v največji vročini sredi dne, bodo poprijeli popoldne, ko se bodo vrnili z dela v tovarni.

Š. Sobočan

OPEKARNA PRAGERSKO

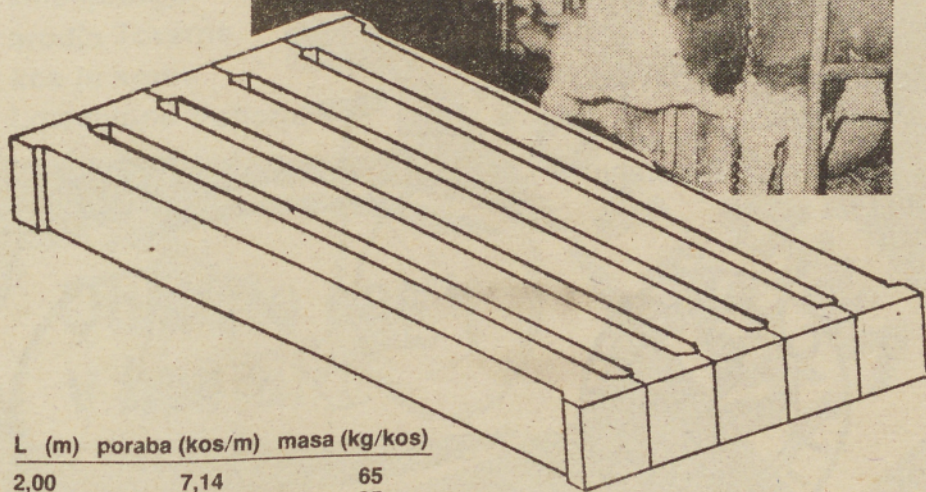
HLEVSKE REŠETKE za govedo

Opekarna Pragersko, znana proizvajalka opečnih izdelkov, obvešča cenjene kupce: nudimo vse vrste opečnih izdelkov našega proizvodnega programa.

V zalogi imamo kakovostne betonske hlevske rešetke za govedo in vinogradniške stebričke.

Oglasite se osebno ali po telefonu (062) 817100 v OPEKARNI PRAGERSKO ali pri večjih prodajalcih gradbenih materialov in se prepričajte o kakovosti naših izdelkov in ugodnih cenah.

L (m)	poraba (kos/m)	masa (kg/kos)
2,00	7,14	65
3,00	7,14	95
4,00	7,14	128

SLOVENIJALE

DO PLATANA
MURSKA SOBOTA
lesna industrija, n. sol. o

69000 Murska Sobota
Lendavska 29
telefon: 069 23320
telex 38285 plama yu

Začasni kolegijalski organ DO Platana ponovno objavlja prosta dela in naloge

VODJA SLUŽBE VARSTVA PRI DELU IN INVESTICIJI

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- višja izobrazba strojne smeri, specialist za varstvo pri delu,
- strokovni izpit za pooblaščenca iz varstva pri delu in požarne varnosti,
- 3 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo tri mesece,

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

Slovenijales, LI Platana, M. Sobota, Lendavska 29.

O izbiri bomo kandidate obvestili v zakonskem roku.

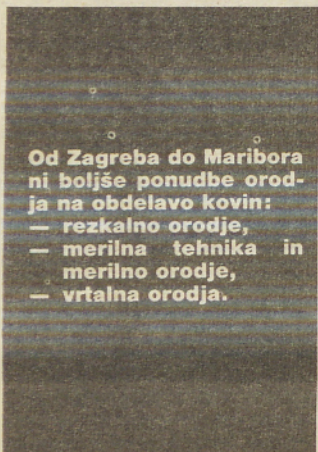

Trgocentar.

**RAZNOVRSTNA, UGODNA PONUDBA
KAKOVOSTNEGA BALGA V BLAGOVNI
HIŠI V MURSKEM SREDIŠČU**

Blagovna hiša čakovskega Trgocentra v centru Murskega Središča.

Od Zagreba do Maribora
ni boljše ponudbe orodja
na obdelavo kovin:
— rezkalno orodje,
— merilna tehnika in
merilno orodje,
— vrtalna orodja.

Pestra založenost polic z orodjem za obdelavo kovin.

Vse za ribolov
Bela tehnika, akustika, majhni gospodinski aparati
elektroinštalacijski material
Tekstil
Znižanje vseh tekstilnih izdelkov do 40 odstotkov!

**POSEBNA PRILOŽNOST NAKU-
PA STROJEV BAGAT**
Petmesečno brezobrestno po-
sojilo brez porokov!

VSAK DAN SVEŽ KRUH, TUDI V NEDELJO.
V nedeljo je trgovina odprta od 7. do 10. ure.

**NAJBOLJ
ZALOŽENA
DISKONTNA
PRODAJA V
ŠIRŠI OKOLICI**

**KONKURENČNE
CENE!**

Največja diskontna prodajalna v Medžimurju. Prijazni pro-
dajalci in dobra založenost so porok uspeha in zadovolj-
stva strank.
Foto: Medimurje-Đuro Jalšovec

Za gostilničarje, zasebnike, za vse:
6 vrst piva — steklenica 700 din,
6 vrst mineralne vode,
18 vrst vina,
kokakola, pepsi, tonik in druge brezalkoholne pijače v em-
balaži od 0,2 do 1 litra,
vse vrste žganih pijač.

**KONKURENČNE
CENE!**

**NAJVEČJI DISKONT V MEDŽIMURJU JE DI-
SKONT V MURSKEM SREDIŠČU PRI ŽELEZNI-
ŠKI POSTAJI — PARKIRNI PROSTOR ZAGOTO-
VLJEN!**

PRIPOROČA SE TRGOVSKA DELOVNA ORGANIZACIJA TRGOCEN-
TAR, ČAKOVEC

Trgocentar.

SCT

tozd proizvodnja kmetijske mehanizacije Brežice
n. sol o. 68262 Krška vas, Krška vas 34b

Za kakovostno in hitro košnjo vam priporočamo našo kosilnico DK-2-1600 ali DK-2-2000. Z delovno hitrostjo 10—12 km/h zelo dobro kosi povsod (po-
ležano seno, krtine, mokro zemljišče itd.)

● **VSE NAŠE IZDELKE PRODAJAMO PO UGODNIH POGOJIH!**
DO 31. 8. 1988 20-ODSTOTNI POPUST.

PRODAJA (brez popusta) na obročno odplačevanje.

Vabimo vas na prikaz delovanja bočne kosilnice (z dvema nožema) s hidro-
statičnim pogonom enorednega vibracijskega podrahljalnika in traktorske
kosilnice za košnjo nabrežin v vinogradih, ki bo v GORNJI RADGONI 24. av-
gusta ob 10.00.

Zbirno mesto v paviljonu SCT, tozd PKM Brežice ali Agrotehnike Grude Lju-
bljana.

Vse informacije: SCT, tozd PKM BREŽICE-KRŠKA VAS tel. (068)
61-185, 61-092, 61-402.

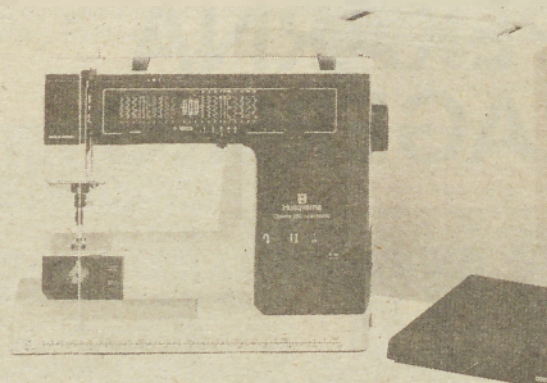

emona commerce n. sub. o. Ljubljana

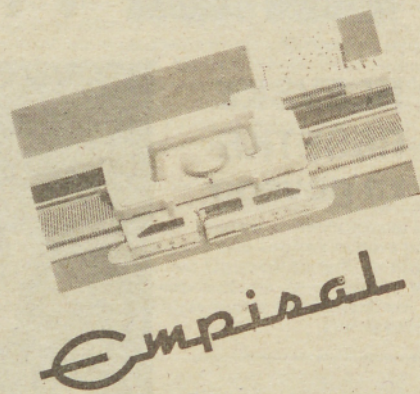
tozd globus izvoz · uvoz n. sub. o. Ljubljana

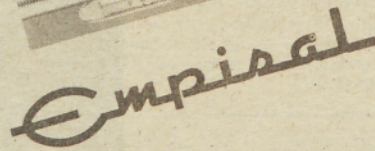
61001 Ljubljana, Šmartinska 130, Slovenija, Jugoslavija

**Od 20. do 25. avgusta si na radgonskem
sejmu oglejte prikaz delovanja uvoženih
šivalnih strojev HUSQVARNA in pletilnih
strojev EMPISAL!**

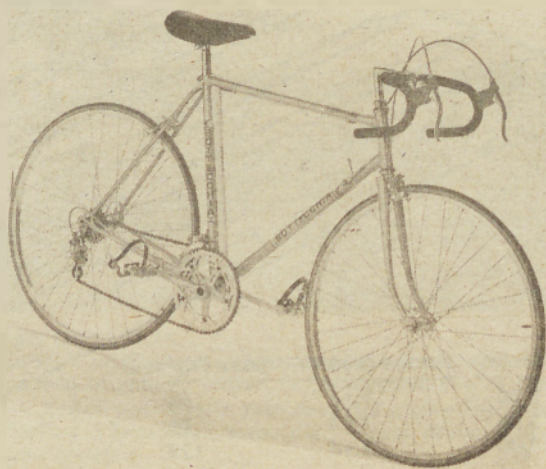

Husqvarna

Oglejte si tudi razstavljeni
uvožena kolesa.

Vse informacije o nakupu
dobite na sejmu.

**KOVINOTEHNA
Z ROKO V ROKI**

**AKCIJSKA
PRODAJA**

**KOVITMARKET
MARIBOR**
na radgonskem sejmu

**Potrošniška
posojila brez
obresti!**

Odplačilo na 8 mesecev:
hladilniki, zamrzovalne skrinje

Odplačilo na 6 mesecev: radiatorji EMO, peči za
centralno ogrevanje, bela tehnika, akustika, kopalniški
elementi kolpa san

Odplačilo na 5 mesecev:
sanitarna keramika in
ploščice

Ugodna
prodaja
kmetijskega
orodja Tovarne
kos in srpov
Lovrenc na Pohorju

**Obiščite nas
v hali E!**

**KOVINOTEHNA
Z ROKO V ROKI**

ABC POMURKA

DELOVNA ORGANIZACIJA

AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

SERVISI — PROIZVODNJA — TRGOVINA

- **POPRAVLJAMO** osebna vozila, tovorna in dostavna vozila ter kmetijsko in gradbeno mehanizacijo.
- **PONUJAMO** svoje servisne storitve za osebne avtomobile, tovarne avtomobile, kmetijsko in gradbeno mehanizacijo za ZASTAVA, TAM, TORPEDO, DEUTZ, IMV, ZETOR, CIMOS, URSUS, TAS, ISKRO, IMT, ZMAJ, POBEDO IN TOMO VINKOVIČ.
- **OPRAVLJAMO** tehnične preglede, organiziramo vleko s posebnim vozilom in dajemo nasvete s področja avtomobilizma.
- **IZDELUJEMO** rotatorje (freze), sklopne zagozde, pločevinasto posodo za gorivo, zaščiten s protieksplzivnim materialom, sestavne sklope za vozila TAM in razne druge kovinske izdelke.
- **PRODAJAMO** osebna in tovorna vozila ZASTAVA, rezervne dele, dodatno opremo za osebna in tovorna vozila (vlečne kljuke, sedežne previeke, okrasne dodatke, avtoradije in drugo tehnično blago), po želji kupcu tudi montiramo vso dodatno opremo.
- **PRODAJAMO VOZILA PO SISTEMU STARO ZA NOVO!**

— Opravljamo protikorozijsko zaščito vozil po sistemu DINITROL s triletno garancijo!

**OBIŠČITE NAS NA RADGONSKEM SEJMU V
HALI ABC POMURKE!**

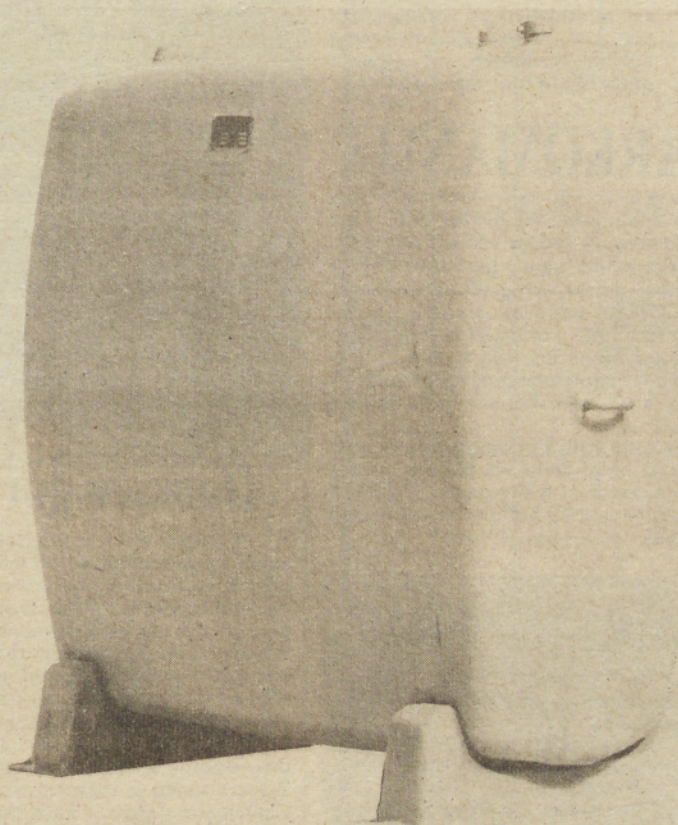

emona ipko

Kamnik pod Krimom 142
61352 PRESERJE

tel.: 766-092, 766-110, 766-111
telex 31-205 yu emona

**POLIESTRSKA POSODA ZA SKLADIŠ-
ČENJE GORILNEGA OLJA, ZBIRALNI
REZERVOAR VODE...**

- izdelano iz poliestra, okrepjeno s steklenimi vlakni, s standardnimi priključki,
- popolnoma odporna proti koroziji,
- lahke konstrukcije,
- prosojna barva,
- dimenzijsko prirejena za namestitev v prostor z možno medsebojno povezavo,
- prostornina: 1000, 1500, 2000 litrov.

**OBIŠČITE NAS NA SEJMU NA RAZ-
STAVNEM PROSTORU EMONE!**

ZLATOPOROČENCA SOBOČAN — Pol stoletja skupnega življenja sta pred kratkim proslavila Stefan in Barbara Sobočan iz Lipe. Stefan je rojen leta 1912, žena Barbara pa leta 1920. Oba sta bila nekaj časa na sezonskem delu v Nemčiji. Stefan je kmetoval, Barbara pa je gospodinjila. V zakonu sta se jima rodila dva otroka, v veliko veselje pa so jima trije vnuki in pravnuk. Foto: Jože Žerdin

Za varnejše odžezanje

Turisti se pogosto srečujejo tudi z neprijetnimi platmi potovanja po tujih deželah. Še posebno tisti, ki jih pritegne Vzhod, si kaj hitro lahko pokvarijo dneve s hudo drisko, ki se kaj rada loti nepredvidnih popotnikov, če popijejo kozarec vode ali zaužijejo sadje na ulici. Kar domačinom očitno prav nič ne škodi, se pogosto izkaže kot okuženo za turiste. Marsikdo se je vrnil iz eksotičnega Egipta, Turčije, Maroka in drugih dežel z neprijetnimi spomini na nekajdnevno zvižanje v črevesju.

Nekaj takega je pred leti doživel v Mehiki tudi popotnik Theodore Merriam. Nikakor ni mogel pozabiti, da je zaradi kozarca vode trpel kar nekaj dni za hudo drisko. Da v vročini ne bi smel popiti kozarca vode, to je pa od sile, si je mislil in se lotil izumljanja. Ta čas že izdelujejo prenosni razku-

ževalnik pitne vode, kot si ga je izmislil ljubitelj potovanja po Mehiki.

Gre za napravo, težko vsega 283 gramov in veliko kot običajna knjiga. Z njo je mogoče razkužiti najrazličnejše pijače. V ta namen je izumitelj izkoristil ultravijolično svetlobo, ki je za najrazličnejše mikroorganizme smrtna. Naprava ima vtikač, da jo je mogoče vključiti v vsaki hotelski sobi, in pomikni hranilnik, v katerega si lahko uporabnik natoči pol litra vode ali druge pijače. V dveh minutah je pijača razkužena in povsem varna za pitje. Okus in temperatura tekočine se nič ne spreminita. V primerjavi z drugimi načini razkuževanja, kuhanjem, uporabo kemikalij ipd., je naprava neprimeroma preprostejša za uporabo in učinkovitejša.

Učinkoviti leteči gasilci

Tudi letos prihajajo poročila o silnih požarih na severnoameriški celini, ki se širijo tja do Aljaske, o požarih v južnem delu Italije, in s starih pričakujemo, kdaj bodo prišla poročila o požarih v naši Dalmaciji.

Od silnih požarov pred nekaj leti, ki so divjali na Kitajskem in v Franciji, pa se je človek že marsikaj naučil. Predvsem tega, da se ognjenemu divjanju, ki mu pomaga še močan veter, skoraj ni mogoče upreti z zemlje. Edini način za uspešno kontrolo in gašenje je poseg iz zraka. V ta namen so nekatere države, zlasti ZDA, Kanada in Avstralija, v Evropi pa predvsem Francija, močno okrepile zračne nadzorne in gasilne službe. V pripravljenosti imajo večje število gasilnih letal, med katerimi zavzema častno mesto canadair CL 215.

Ob sredozemski francoski obali je več baz za gašenje gozdnih požarov. Leta 1986 so piloti doživeli svoj ognjeni krst, in to pred očmi številnih kopalcev in turistov v znanih letoviščih.

V neposredni bližini kopalšč so se spuščala na morsko gladino velika dvomotorna letala, drsela po vodni površini, polnila svoje vodne rezervoarje in se z oglašujočim rohnenjem zopet

dvigala pod nebo ter izginjala za bližnjim hribovjem, kjer se je dvigal dim. Požar je divjal v neposredni bližini in piloti niso mogli pokazati razumevanja za mir in počitek razvajenih turistov, požar je preveč resna stvar.

Letala, ki so jih videli turisti, so za sedaj najbolj učinkovit pripomoček za gašenje gozdnih požarov, zlasti tam, kjer je v bližini kak večji vodni bazen, večje jezero, reka ali morje. Letalo canadair CL 215 je kot nalašč za take razmere. Res da mu dva propellerska motorja ne omogočata večje hitrosti kot 280 km na uro, zato pa z vodne površine v nekaj sekundah napolni tanke in opravi delo 300 gasilcev in v veliko krajšem času. Vodo lahko spušča nad ogenj tudi z višine borih 30 metrov ob hitrosti 180 km na uro. Eskadrilja takih letal lahko strne zelo učinkovito verigo, ki je najbolj udarna takrat, kadar požar ni oddaljen od vodnega vira več kot 37 km. Za doseganje boljših rezultatov pri gašenju uporabljajo tudi razne dodatke.

SRHLJIVA NARKOMANIJA

V največjem švicarskem mestu iz leta v leto raste število žrtev mamil. Zaradi droge je v manj kot pol leta umrlo prek dvajset ljudi. Lani so mamila v Zürichu terjala 36 življenj ali sedem več kot leto prej. Stalno naraščanje žrtev med uživalci mamil ugotavljajo tudi v vsem zürškim kantonu. Lani je na primer umrlo okrog 60 narkomanov, kar je za tretjino več kot leta 1986. Oblasti sporočajo, da se ta »neljubljiva« širi po vsej Švici; to je leta 1987 umrlo 184 narkomanov.

Ta žalostni rekord spremljajo povečana ilegalna trgovina z mamili in vedno več vplovov v lekarne ter zaplembe močnejših narkotikov. Oblasti so poostreli nadzor in skoraj vsak dan odkrijejo skupine tihotapcev in preprodajalcev mamil.

Službo za pomoč zasvojenecem bodo širili z odpiranjem posebnih oddelkov v bolnišnicah, v Zürichu pa bodo do konca meseca ustanovili sprejemno službo in center za namestitve narkomanov. Na štirih lokacijah, kamor bodo sprejemali žrtev mamil, bodo prirejeni mestni trolejbusi, sicer predvideni za odpad.

»JEDRSKA« DIREKTORICA

Minuli mesec je Francozinja Martina Griffon Fouco, 36-letna diplomirana inženirka in psihologinja, postala prva direktorica neke jedrske centrale na svetu. Na vprašanja, ali meni, da zasluži za svoje delovno mesto čestitke, je dejala, da se je za takšno odgovorno delo odločila v prvi vrsti zato, da bi pripomogla k izboljševanju varnosti v jedrskih elektrarnah.

O tem, zakaj so Francozi pogumnejši od drugih prebivalcev v Zahodni Evropi, ko gre za jedrsko energijo, pa Fouconova pravi: »Nemci, denimo, bi bili zelo radi pogumnejši, toda preslabo so informirani. Naj omenim, da je v minulih 15 letih kar 15 odstotkov Francozov obiskalo katero od naših jedrskih elektrarn. Mnogi me sprašujejo, ali se bojim, da bo Francija kmalu zastrupljena z jedrsko energijo. Prepričana sem, da imamo dovolj varne centrale, ob tem pa bi želela povedati še to, da so se emisije, ki povzročajo kisli dež, po prehodu od konvencionalnih termoelektrarn k jedrskim zmanjšale za 65 odstotkov.«

Sfinga na Marsu?

Pred tedni je iz sovjetskega centra v Bajkonuru poletela proti Marsu vesoljska sonda Phobos 1. Njena najpomembnejša naloga je raziskati rdeči planet. Ameriški znanstveniki pa z nestrpnostjo čakajo na april 1989, ko bo Phobos po 200 dneh potovanja prišel do Marsa. To bo morda rešilo najnovejšo veliko vprašanje: Kaj je z obličjem na Marsu?

Poleti leta 1976 sta na Marsu pristali dve ameriški sondi, Viking 1 in Viking 2. Pregledovali sta površje in pri tem ugotovili, da na planetu ni nobenih organskih sledi, nobenega življenja na kraterjih, puščavah in poljih tega nebesnega telesa. Toda ali je bilo življenje na Marsu kdaj prej?

Ob poletu sta sondi poslali na zemljo prek 300.000 fotografij, ki so jih že vsa ta leta ameriški strokovnjaki skrbno pregledovali. Videti je bilo kot popolnoma rutinsko delo, toda potem so nenadoma v dolini Colonia odkrili nenavadno obličje, 1,6 kilometra dolgo in 450 metrov visoko. Le petnajst kilometrov stran pa so našli več tvorb, podobnih piramidam.

Mnogi so označili to kot igro narave. Ob pomoči računalnika so potem jasno razbrali poteze

lic, oči, pa tudi usta in zobe. Je to človeški obraz, ki so ga naredili ljudje z Marsa?

Na univerzi v Berkeleyu v Kaliforniji se je razvila debata med znanstveniki. To so ostanki stare civilizacije, so menili nekateri. Dr. Harry O. Ruppe pa ne verjame v Marsovece. »Kako je mogoče, da ima obličje človeški videz in so ga naredila bitja, ki niso nikoli zapustila Marsa?«

Drugi znanstveniki menijo: »Skrivnostni graditelji so prišli z daljnih planetov, in so obiskali tako Zemljo kot Mars ter postavili konstrukcije, ki so jih potem našli stari Egipčani.« Zaradi tega naj bi bili liki z Marsa podobni sfingam v Gizah in tamkajšnjim piramidam. Sklep: »Mogoče so nam na tak način poskušali pustiti kakšno sporočilo?«

Celo najbolj skeptični astronomi dopuščajo možnost, da tako imenovani rdeči planet ni bil vedno tako neugoden za življenje, kot je to danes, ko bitjem z zemlje primanjkuje zraka za dihanje in ko se gibljejo temperature med +15 in -85 stopinjami Celzija.

Mogoče bomo kaj več zvedeli aprila naslednje leto. Mogoče vam bo prinesel odgovor Phobos 1.

KZ

Je bila sfinga v Gizah pri Kairu gradbena predloga za »obraz« na Marsu?

JEDO VSE, KAR DIŠI PO OVŠU

Američani ta čas jedo vse, kar diši po ovsu, od ovsene kaše, narejene po starem kvekerskem receptu, do najnovejše ekstra kvekerske kaše, ki so jo v živilski tovarni oplemenitili z vitamini. Oves, ki ni bil nikoli poseben cejenjen in je med žiti zasedel najnižje mesto, postaja modni krink.

Ne samo da ga jedo, nad njim se navdušujejo tudi z branjem. Najbolj prodajana knjiga v tem času je Osemtedenska holesterolska kura, ki ima veliko strani posvečenih ovsenim izdelkom in

njihovi dobrodejnosti za človekovo zdravje.

Kaj stoji za sedanjo ovsomanijo? Medicina ima dobro dokumentirano, da je oves dobrodejen za zdravje. Poleg tega, da vsebuje razmeroma veliko beljakovin, ima tudi primerno razmerje aminskih kislin in maščob, ki so polzasičene. Več študij je potrdilo, da nekatera živila iz ovsa, posebno še iz ovsenih otrobov, lahko pomagajo znižati stopnjo holesterola v krvi.

POKOJ V TUJINI

Znano je, da se japonsko prebivalstvo hitro stara in da je odstotek ostarelih v celotnem prebivalstvu vse večji. To pomeni tudi, da morajo vse več pozornosti in seveda tudi sredstev nameniti za reševanje problemov, ki so povezani z ostarelim prebivalstvom. Na nedavno sprejemljivo zamisel so prišli ljudje v ministrstvu za industrijo in trgovino. Upokojevcem naj bi omogočili preživetje zadnja leta življenja kar najbolj prijetno na tujem. V načrtu imajo gradnjo upokojenjskih domov s kar najboljšo zdravstveno in siceršnjo oskrbo v urejenem in mirnem okolju.

Za te načrte se že zanimajo nekatere države od Avstralije, Kanade, Grčije do Portugalske in Španije, ki vidijo v tovrstni dejavnosti posebno vrsto turizma in možnosti za zaslužek. Še posebej Španija ima veliko možnosti, da privabi japonski kapital. Lani je to državo obiskalo 120.000 japonskih turistov. Prodaja zemlje in hiš na morskih obalah tujim kupcem pa tudi ni nič novega. Lani je kar 25.000 tujcev kupilo svoj košček Sončne obale, Coste del Sol, kot pravijo Španci.

Domače gorivo za nuklearko

V jedrski elektrarni Krško bodo od 19. avgusta do 29. oktobra izvajali redni remont, ki bo letos nekaj daljši, ker bodo natančno pregledali reaktorsko posodo in uparjalnika. Kot napovedujejo, bodo opravili kontrolno preskušanje reaktorske posode in cevi v uparjalnikih, ob tem pa bodo opravili preventivne posege na reaktorskih in drugih črpalkah ter armaturah v primarnem delu elektrarne. Poleg tega načrtujejo generalni remont generatorja in zahtevnejši preskus turbine v sekundarnem delu elektrarne, kjer bodo sicer strokovnjaki opravili pregled, kontrolo in preventivna dela ter delna popravila. Med remontom bodo v JE Krško zamenjali slabo tretjino gorivnih elementov. Uporabili bodo pravkar prispelo pošiljko jedrskega goriva iz ZDA, v kateri je tokrat prvič tudi obogaten uran z žirovkega vrha. Zamenjano gorivo, v katerem so torej prvič tudi domači gorivni elementi, bo JE Krško omogočalo obratovanje naslednjih deset mesecev.

Z letošnjimi temeljitimi vzdrževalnimi deli, ki jih bo opravilo poleg strokovnjakov iz JE Krško ter iz domače industrije in znanstvenih ustanov le manjše število tujih strokovnjakov, bodo izvedli nekaj izboljšav in manjših sprememb. S tovrstnimi posegi naj bi JE Krško z izboljšanimi lastnostmi tudi v prihodnje obratovala varno in zanesljivo. Nuklearna elektrarna Krško bo, kot napovedujejo, kljub daljšemu remontu poslala v omrežje 3,9 milijarde kilovatnih ur električne energije, kolikor je njen letošnji proizvodni načrt. Že pred začetkom vzdrževalnih del je pridobila 3 milijarde kilovatnih ur.

Ure (med drugim) merijo čas

V svetu so lani izdelali več kot pol milijarde najrazličnejših ur. Cene so se jim vrtele od nekaj dolarjev do 10.000 dolarjev, se pravi od nekaj tisočakov do 30 milijonov dolarjev.

V borbi za kupce sega urarska industrija po izjemnem oblikovanju in dodatkih. Za primer si oglejmo novo Casiovo uro autodialer, ki stane okrog 200 tisoč dolarjev. Ura ima vgrajen elektronski spomin za 50 telefonskih števil, ki jih tudi pokliče, ko jo priključite na domači telefonski aparat. Pol cenejša ura, model world timer, pa ob pritisku na gumb prikaže zemljevid sveta s časovnimi pasovi in lahko pokaže točno uro za 28 različnih lokacij. Za poslovnike, ki potujejo po svetu, vsekakor zanimiva reč, saj odprave uravnavanje ure.

Švicarski izdelovalec ur Breitling Montres iz Grenchena pa se hvali s prvo uro na svetu, ki je tudi radijski oddajnik. Namenil jo je pustolovcem, raziskovalcem, popotnikom, planincem, pomorščakom, potapljačem in drugim ljudem, ki se ukvarjajo z nekoliko bolj nevarnimi početji, naj gre za poklicno ali ljubiteljsko zagnanost. Ura emergency ima vgrajen miniaturni radijski oddajnik moči dveh milivatov, kar zadostja za oddajanje signalov za pomoč na razdaljo od 2 do 20 kilometrov, odvisno od oblikovanosti terena. Če se lastnik te ure izgubi na terenu ali ga doleti nesreča, potegne iz ure majhno anteno in vključi oddajanje klicev na pomoč. Energije je za 28 dni. Poleg tega je stekelce ure tako spolirano, da je z njim mogoče delati »zajčke«, se pravi s svetlobnimi signali opozarjati reševalce na svoj

položaj. V široki prodaji bo ura prihodnje leto, cena pa bo precej zabeljena, okrog 6 milijonov dolarjev bo stala.

Za ljudi, ki se radi predajajo čustvom, sta poskrbela kar dva industrijska giganta, urarski Timex in fotografski Kodak. Kupec Timexovih ur si lahko da izdelati uro, ki ima na številčnici izbrano fotografijo, naj bodo to otroci, žena, ljubljena mačka ali pes, filmski ali popevkarški idol, da, celo lik ljubljene politika si lahko omisli. Kupec pošlje izbrano fotografijo in plača okrog 80 tisoč dolarjev, čez nekaj dni pa prejme standarden kvarcov model time-xx in na številčnici izbrano podobo. V Evropi bodo te ure na voljo kupcem prihodnje leto.

Izbira ur je torej zares pestra in velika. Še bi lahko naštevali, kaj vse je mogoče dobiti z navadno ročno uro, da igrajo izbrane melodije, merijo telesno temperaturo, temperaturo zraka, dovolj natančno krvni tlak, da opozarjajo na to in ono, da jih je mogoče potopiti v globine, do katerih se navaden smrtnik ne bo nikoli spustil itd.

Jože Vereš iz Murske Sobote na monocyklu, ki je visok 270 centimetrov. Vozi že dve leti in pol, zlasti na ploščadi soboškega Partizana, letos pa je nastopil tudi v TV oddaji Križ-kraž. Monocykl bi rad zvišal na pet metrov, kar bi bil evropski rekord. Slovenskega že ima.

Dopusta je konec, denarnica je skoraj prazna, ob tem pa podražitev za podražitvijo. Potem pa bodi srecen...

NAREDI SAM

Oblazinjena klopca

Prijetno je sedeti na svežem zraku, zato postavimo na balkon, na teraso ali na dvorišče klopco: zidake pobarvamo z belo disperzijsko barvo. Na zidake položimo desko. Za naslonjalo pritrdimo na zid drugo desko. Iz pralnega blaga sešijemo 3 blazine 35 x 35 cm in naslonjalo (120 x 12 cm). Blazine položimo na klopco. Na naslonjalo prilepimo 4 bombažne trakove, le-te zavežemo okrog lesenega naslonjala. Mere klopce: deska za naslonjalo in za sedež meri 120 x 35 cm, debela je 3 do 4 cm.

Malo drobnih za dobro voljo

»Ali si bil že v Parizu?«

»Da.«

»In kaj ti je bilo tam najbolj všeč?«

»Da ni bilo zraven moje žene.«

Do konca prejšnjega stoletja je vladalo splošno prepričanje, da so vsi afriški črnci ljudožerci. Po drugi strani pa so bili afriški domačini že od tedaj, ko so Portugalci v 15. stoletju odgnali prve v suženjstvo, globoko prepričani, da je poglavitni namen ekspedicijskih belcev v Afriko ta, da bi si tam priskrbeli človeško meso za mize belokožcev.

Ob koncu zdraviljenja v bolnišnici za duševne bolezni pravi zdravnik pacientu:

»Spustili vas bomo domov, če mi obljubite, da boste opustili dobra jedila, cigarete, alkohol in ženske.«

»Obljubim,« je takoj pripravljen pacient.

»Spravite ga nazaj v posteljo,« naroči zdravnik bolničarjem.

»Ta še ni normalen.«

ZA VARNOST NA KOPALIŠČIH, OB MORJU IN JEZERIH

Poleti brez kopanja ne gre, pa naj gre za obvezno počitniško plavanje na morju, ali pa za osvežujoče namakanje v bazenih, ob rekah, jezerih ali kakšni drugi vsaj malo osvežujoči vodi. Ker je bilo v preteklosti vse preveč žrtev med kopalci, so bili lani sprejeti pravilniki o varnosti. Vsako urejeno kopališče mora biti opremljeno z

ZNAKI NA KOPALIŠČIH

opozorilnimi znaki za nevarnost in znaki za prepovedi in obveznosti kopalcev. Znaki so kvadratni

- 1.) Vodne površine, namenjene plavalcem
- 2.) Vodne površine, namenjene neplavalcem
- 3.) Vodne površine, namenjene otrokom
- 4.) Znak za globino vode
- 5.) Prahod iz ene globine bazena v drugo
- 6.) Prepoved hoje v obušalih
- 7.) Prepovedano skakanje v vodo
- 8.) Prepovedano plavanje pod vodo
- 9.) Prepovedano za živali
- 10.) Prepovedano igranje z žogo
- 11.) Obvezno razkuževanje nog
- 12.) Obvezno prhanje
- 13.) Obvezna smer
- 14.) Znak, ki ga mora nositi reševalec

oblike s stranico najmanj 30 cm in imajo narisan simbole ter napise. Njihova osnovna barva je svetlo modra, simboli pa so narisani z belo barvo, pri znakih za prepovedi pa je še rdeča črta. Določena so tudi mesta, kjer morajo znaki stati, in oznake za reševalce, ki jih morajo nositi na levem rokavu ali na prednjem levem delu majice.

Lahkovernež premalo razmišlja

Lahkovernim ljudem ni lahko, kajti zmerom jih kdo izkorišča, to pa opazijo šele takrat, ko je že prepozno. Mnogi ljudje so prepričani, da je lahkovernost povezana z inteligenco. Po svoje je, a ta poveza-

va ni ravno pogosta, pravi psiholog. Lahkoveren človek ima sanjsko predstavo o svetu. Meni, da na njem živijo samo ljudje, ki so mu naklonjeni in ki dobro mislijo. Vsakomur verjamejo na besedo in

so zato pogosto opeharjeni.

Posledice so včasih usodne, nekega dne lahkovernež nikomur več ne zaupa. »To spet ni rešitev,« razlaga psiholog, »ker se tak človek zapre v svoj svet in ne najde stika z drugimi ljudmi. Pametneje bi ravnal, če bi skušal ljudi bolje spoznati. Naj nikomur ne verjame kaj pripoveduje, ampak naj si vzame čas za premislek. Vpraša se naj: kaj je v prid njegovi trditvi in kaj govori proti njej? Naj se ne odloča prenapetost. Naj vpraša za nasvet prijatelje.«

Nevšečnosti na potovanju

Obolenje, ki se rado loti popotnikov, je driska. Nobenega cepiva ni zoper to nevšečnost, samo varovati se moramo, sicer bomo prve dni na cilju preležali in »letali«, namesto da bi se kopali in sončili.

Pazimo predvsem na snago! Pred vsako jedjo si umijmo roke! Tudi če so sladoledi še tako vablivi, se jim odpovemo in kupimo rajši takega iz hladilne skrinje v samopostrežni trgovini. Pustimo solate, saj ne vemo, ali so dovolj skrbno oprane. Ne dajmo se zapeljati majonezi, kajti v poletni vročini se ta dobrot hitro pokvari. Ne jejmo neopranega sadja, prav tako ne naravnost z drevesa, kdove koliko muh se je sprehajalo po vablivi lupini in koliko prahu se je prilepilo nanjo. Mislimo na to, da smo po potovanju utrujeni in tudi zaradi spremembe podnebja manj odporni. Nič čudnega, če si nakopljemo okužbo črevesja!

IZ POLETNE PONVE

Paprika s sirom

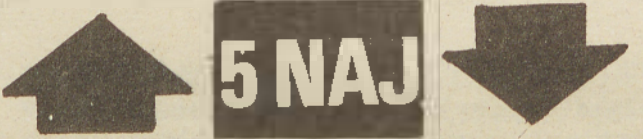
Tudi če imamo na voljo le kuhališnik in ponev, lahko pripravimo celo vrsto jedi. Eno od teh vam priporočamo.

V ponvi prepražimo papriko in čebulo, začnimo z rožmarinom, za boljši okus pa dodamo še olive in sir.

Za tri osebe potrebujemo: 500 gčebule milega okusa, 4 žlice olja, 500 g rumenih in 500 g rdečih paprik, 4 stroke česna, 400 g mesnatih paradižnikov, vejico rožmarina, sol, poper, 250 g sira (najboljši je ovčji).

Čebulo olupimo in grobo sesekljamo. Prepražimo jo na olju, da postekleni. Dodamo narezano, očiščeno papriko in stri strok česna. Premešamo in pražimo v pokriti ponvi na majhnem plamenu 10 minut. Dodamo olupljene, narezane paradižnike in rožmarin, solimo in popramo. Pražimo še 10 minut. Nato primešamo olive, potresemo s sirom in ponudimo s kruhom.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ob petkih, v oddaji 21 232.

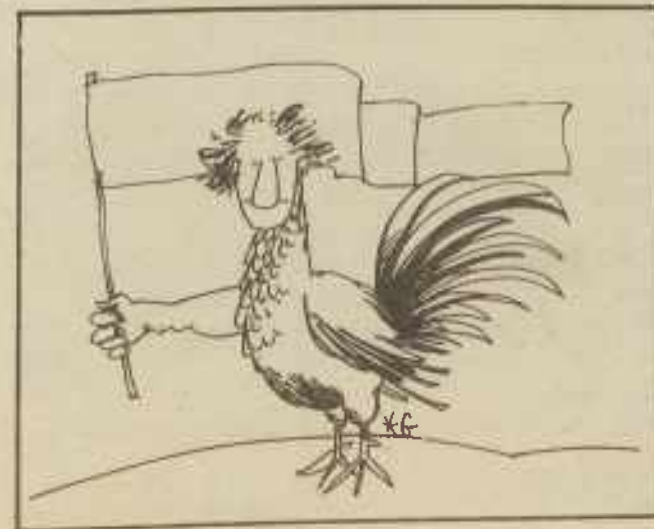
1. Mali bogovi — Martin Krpan
2. Vem — Duo Regina
3. Nora noč — Brane Drvarič
4. Fefka — Prerod
5. Love Will save the Day — Whitney Huston

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, telefon: 25 577, Murska Sobota.

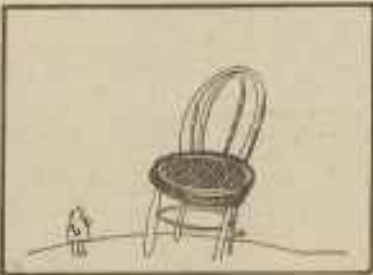
Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21-232 je na sporedu vsak petek od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite podpise pod današnjo risbo pošljite do četrta, 25. avgusta 1988, na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene podpise honoriramo.

Kamorkoli pogledam, povsod sami spomeniki padlim z inflacijo. (Tine)
Imamo ljudi, ki ne znajo sedeti na visokih stolčkih. (Milan)
Zdaj, ko si padel z visokega stolčka, boš imel tudi ti priložnost štrajkati. (Janez)
Kakšna neki je plača za tako visok položaj? (Žalik)
Dragi Janez, na tako visok stolček se ne pride po lestvi, temveč po zvezah. (Bela)

Dobro je vedeti

Čebele. Pri piku pustijo želo v koži samo čebela, zato ga moramo takoj izvleči, da se pičeno mesto ne zagnoji. Piki žuželk na splošno niso nevarni. Nevarno je le, če nas opika cel roj čebel, os ali sršenov. V tem primeru moramo takoj k zdravniku, prav tako tudi, če nas katera od teh žuželk piči v jezik, obrv ali bližino ust, saj pičeno mesto zateče in lahko povzroči zadušitev ali nezavest.

Mravlje. Če so v hišo vdrle mravlje, jih lahko preženeta tako, da pot, po kateri hodijo, potreseš z vinom in poprom. Če si bodo izbrale drugo pot po kuhinji ali shrambi, postopek ponovite tolikokrat, da bodo izginile.

Pomarančnih olupkov ne zavržemo, ker pomagajo pregnati mravlje iz stanovanja. Pomarančne olupke vržemo v lonec z vodo, najmanj liter naj je bo, in jih kuhamo eno uro. Tekočino odcedimo in jo še vrelo uporabimo. Poškropimo jo po tleh, luknjah in povsod, kjer opazimo mravlje. Izginile bodo.

Sršeni. Imate na vrtu lepe hruške in jabolka, pa naenkrat ugotovite, da jih jedo sršeni in ose. Ta mrčes namreč požre vse, razen lupine. Ubrani se jih tako, da na drevo obesite pivsko steklenico, v kateri je še nekaj piva.

Sršeni in ose bodo raje izbrali pivo kot sadje. Pazite le, da bo v steklenicah le pol ali četrt piva.

ČE GOB NE POZNATE, JIH NE POBIRAJTE!

Zelena mušnica je najbolj strupena

Poletje se počasi izteka, približuje se gobarska sezona, seveda če bo vreme ugodno. Pri nas je vse več navdušenih gobarjev, žal pa mnogi med njimi gob ne poznajo dobro. Nekatere užitne gobe so zelo podobne neužitnim in celo strupene. Zato velja pravilo: ne nabirajte gob, če jih res ne poznate dobro, ne jejte jih, če menite, da so jih nabrali neizkušeni gobarji, in ne kupujte jih, če jih sami ne poznate.

Najbolj strupena goba, ki raste pri nas, je zelena mušnica. Neizkušeni gobarji jo pogosto zamenjujejo z bisernico ali zelenkasto golobico. Zelena mušnica ima rumenkast, pozneje temno ali svetlo zelen klobuk. Bisernica ima blede rdeč, včasih svetlo rjav klobuk, potresen z belimi ali rdečimi sivimi krpami, ki pa jih dež običajno spere. Takrat si postaneta zelena mušnica in bisernica za gobarske nepoznavalce zelo podobni.

Pri nekaterih gobah nastopi zastupitev že kmalu po zaužitju, pri drugih šele po nekaj urah. Pri zeleni mušnici običajno šele po dvanajstih urah ali še kasneje, čeprav začne strup delovati takoj. Prav zato je ta goba tako nevarna. Znaki zastupitve so: bruhanje, driska, bolečine v trebuhu, slabo počutje in tudi nezavest. Če opazite enega od teh znakov in ste jedli gobe, pohitite k zdravniku.

SESTAVIL MARKO NARPAŠT	OBDOBAVSKO NAŠEJE V VOJVODINI	OZALJANJE, DEKORACIJA	TKANINA ZA PLAŠČE IN ZENSKA KRILA	MANJŠE OBMOCIJE, PODROČJE	MESTEČE V BAČKI OB TISI	NAPRAVA ZA MERJENJE TOKA	DRŽAVA V ZDA
NEPOTREBNO ZAPRAVLJANJE							
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI							
DRUGO IME ZA BINKOSTI						OZIROMA NAZIV ZA HERCEGOVCA	
PISATELJ MURNIK							
SREDIŠČE VRTENJA			KAPITAN NAUTILISA BODEČA LONČNICA				
VPIJTJE, KRIČANJE				EVROPSKI VELETOK NAJČISTEJŠA GLINA			
GOROVJE V GANI IN TOGU							
NAŠE NAJVEČJE PRISTANIŠČE						MADŽARSKI KRALJ V 13. STOL.	HUD ZLOČIN, UBOJ GLAVNO MESTO JEMENA
MOTORNVO VOZILLO ZA VEČ OSEB							
AVTOMOBILSKA OZNAKA ZRN		MUSLI-MANSKI PRAVNIKI 3,14					
DRUGA NEZNANKA V MATEMATIKI							
NIKELJ			STARA JAPONSKA PRESTOLNICA				

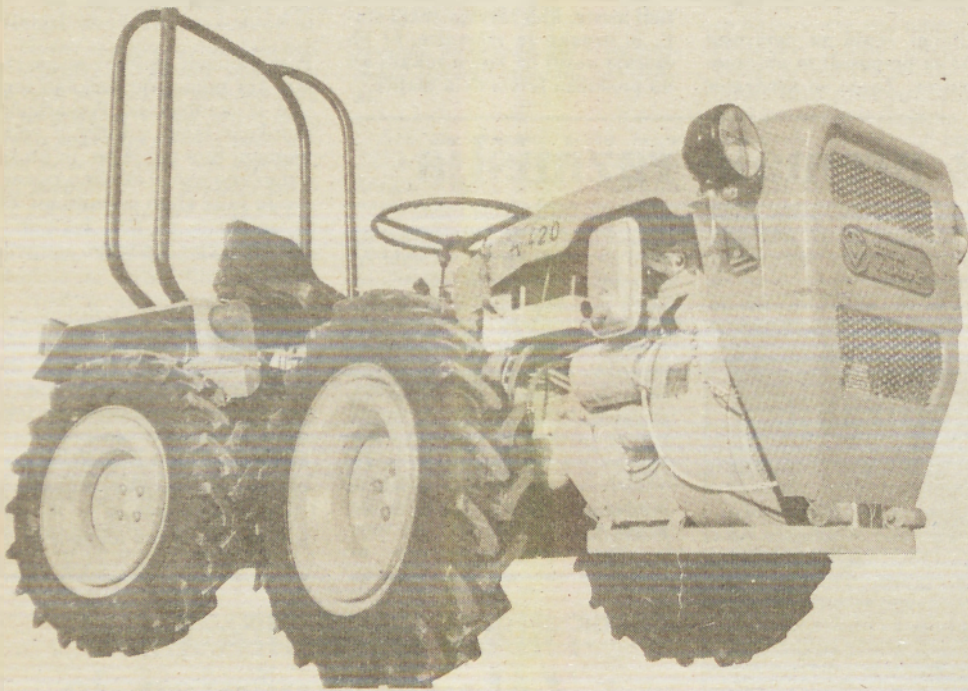
REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: prislov, reklama, aktinij, zt, kaše, goba, AN, Ore, ale, D, Breje, oskar, via, oči IT, Olib, nargila, arbitrer.

POSEBNA UGODNOST NA SEJMU V GORNJI RADGONI

PRODAJA TRAKTORJEV TOMO VINKOVIĆ PO STARIH CENAH
TV 420, TV 523, TV 732

PRI NAKUPU TRAKTORJA TV 420 ALI TV 523 VAM DAJEMO BREZOBRE-
STNO POSOJILLO.

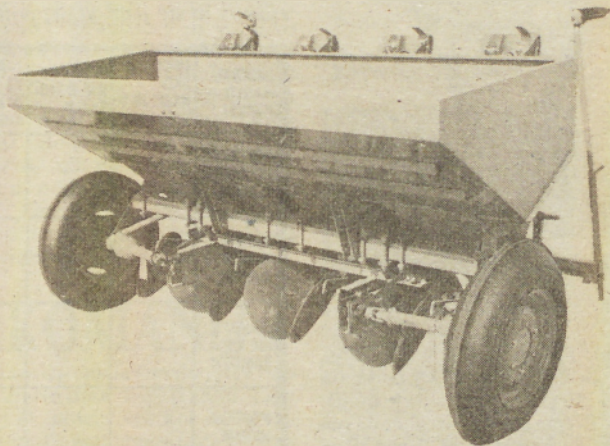

KMETOVALCI, IZKORISTITE POSEBNO UGODNOST, KI VAM JO DAJE PO-
SLOVNI CENTER IMT, AUTOKUĆA ČAKOVEC, Novakova b. b., telefon:
(042) 89 618, (042) 812 545

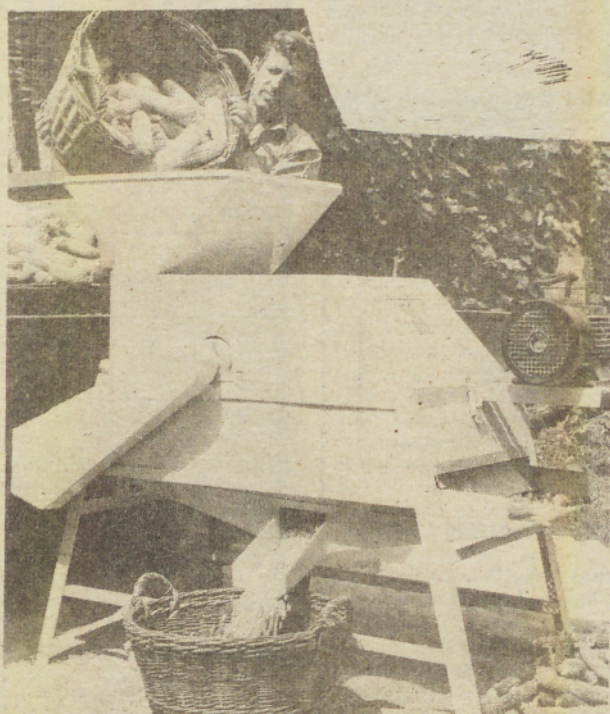
AUTOKUĆA ČAKOVEC TUDI NA SEJMU V GORNJI RADGONI!

Razstavljali bomo naš kmetij-
ski proizvodni program:

- avtomatske in polavtomat-
ske sadilnike krompirja,
- kombajn za izkopavanje
krompirja HASSIA,
- stroj za obdelavo tobaka,
- samohodno škropilnico,
- stroj za sajenje sadnega
drevja,
- pnevmatske transporterje,
- stroj za luščenje koruze,
- agregat za siliranje,
- varnostne kabine za trak-
torje,
- opremo za kultivatorje.

OBIŠČITE NAS
NA SEJMU
V GORNJI
RADGONI
ALI POKLIČITE
PO TELEFONU
(042) 816 611.

TOVARNA DUŠIKA RUŠE n. sol. o.
62342 RUŠE — TOVARNIŠKA 51 — JUGOSLAVIJA

TOZD AGROKEMIJA

izdeluje kompleksna gnojila z visoko vodotopnostjo, dobrimi
kemičnimi in fizikalnimi lastnostmi.

ZA VINOGRADNIŠTVO IN SADJARSTVO

NPK + Mg + B 7:10:20 + 3 + 1

ZA SLADKORNO PESO

NPK + Mg + B 5:15:25 + 2 + 2

ZA ŽITARICE

NPK 6:18:18

ZA OKOPAVINE

NPK + B 10:15:20 + 2

ZA DOGNOJEVANJE IN TRAVINJE

NPK 15:15:15

izdelujemo tudi posebna tekoča, foliarna in organska gnojila v majhni embalaži ter sred-
stva za varstvo okrasnih rastlin in kmetijskih kultur:

herbicidi: DUAL, PRIMEXTRA, DICOFLUID MPC, KEROPUR, LENTAGRAN WP in LEN-
TAGRAN plus

sistemični fungicidi: RIDOMIL MZ

fungoinsekticid: PIROX fluid

univerzalno gnojilo: GARDING

organski substrat: R-substrat

repelent: KEMAKOL in AROMIT

organsko gnojilo: BIOPOST

Novo na tržišču:

kontaktni herbicid: CLAP

sistemični fungicid: TOPAS 100

insekto-akaricid: MITAC 20

foliarna suspenzijska gnojila:

FERTISAL B (bor)

FERTISAL Mg (magnezij)

FERTISAL Fe (železov kelat)

TOVARNA DUŠIKA RUŠE

62342 RUŠE

Tel.: (062) 661 108

1918—1988 — 70 LET V SLUŽBI KMETIJSTVA
OBIŠČITE NAS NA RADGONSKEM SEJMU!

PINUS TOVARNA KEMIČNIH
IZDELKOV RAČE

PINUS, tovarna kemičnih izdelkov Rače, izdeluje in pro-
daja kakovostna sredstva za varstvo kulturnih rastlin
pred boleznimi, za zatiranje škodljivcev, plevela in neka-
tera druga.

**Predstavljamo vam nekaj naših novejših sred-
stev:**

MESUROL FS 500 — je repelent, s katerim zaščitimo seme
koruze, sončnic in oljne repice, da ga ptice ne jedo. Lahko pa
ga uporabljamo tudi kot insekticid proti strunam, s tem da
količino povečamo od 1,5 do 2 l/100 kg semena.

SAFROTIN — je nov organofosforni insekticid za uničevanje
muh, ščurkov in drugih nadležnih žuželk. Na trg prihaja v
dveh oblikah: safrotin WP 20, ki ga uporabljamo za škroplje-
nje, in safrotin za premazovanje, s katerim direktno premaže-
mo površine, na katerih se muhe najraje zadržujejo.

DELAN SC 750 — je fungicid za zatiranje škrlupa na jabla-
nah in hruškah, za zatiranje breskove kodravosti in luknjiča-
vosti in za zatiranje peronospor vinske trte. Za zatiranje škr-
lupa se uporablja v koncentraciji 0,05 % do cvetenja oziroma
0,035 % po cvetenju. Za zatiranje breskove kodravosti je kon-
centracija 0,1 % medtem ko ga uporabljamo za zatiranje pe-
ronospor vinske trte v koncentraciji 0,035 %.

Druga sredstva so opisana v PINUSOVEM KLJUČU, ki
ga dobite na našem razstavnem prostoru na radgon-
skem sejmu, kamor vas vlijudno vabimo.

TKI PINUS Rače

62327 Rače

Grajski trg 21

tel.: (062) 608 240

tlx: 33-130

emona commerce
tozd globus — SEKTOR ZASTOPSTEV
61001 Ljubljana, Šmartinska 130, Slovenija, Jugoslavija

HITACHI

Hamburg, ZRN

— tv sprejemniki	— mikrovalovne pečice
— hi-fi	— slušalke, mikrofoni, avdio kasete
— video opreme s priborom	
— prenosni stereo radiokasetofoni	

ODSLEJ KONSIGNACIJSKA PRODAJA TUDI PRI LESNINI
V HOČAH PRI MARIBORU. Tel.: (062) 304 697

Konsignacijska prodaja: Titova 21, Ljubljana, tel. (061) 324 786 in 326 677

NORDMENDE

Bremen, ZRN

— tv sprejemniki	— prenosni stereo
— hi-fi	radiokasetofoni
— video oprema s priborom	— walkmani

ODSLEJ KONSIGNACIJSKA PRODAJA TUDI PRI LESNINI
V HOČAH PRI MARIBORU. Tel.: (062) 304 697

Konsignacijska prodaja: Trg revolucije 1, podhod Maximarketa, tel. (061) 219 107, Ljubljana

OD TEMELJEV DO STREHE

opekarna ptuj

62250 PTUJ, Žabjak 1
telefon (062) 775 111

PRODAJNO SKLADIŠČE
Gornja Radgona na sejmišču,
telefon: 74 396

ZLATI tehnostroj LJUTOMER

Na nedavnem 55. kmetijskem sejmu v Novem Sadu je prejel Tehnostroj Ljutomer največjo nagrado med jugoslovanskimi izdelovalci kmetijske mehanizacije

KRISTALNI ŠAMPIONI SKI POKAL ZA IZDELAVO SODOBNIH STROJEV IN NAPRAV, KI PREDSTAVLJAJO OSNOVO ZA UVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJ V KMETIJSKO PROIZVODNJO

Za traktorski kotalni prekucnik s cisterno in depozitorjem gnojnice v zemljo je prejel Tehnostroj

VELIKO ZLATO MEDALJO.

Za škropilnico z montirano napravo za tekoče umetno gnojjenje je prav tako prejel

VELIKO ZLATO MEDALJO.

Za nadgradnjo na Tamu 260 — kotalni prekucnik je prejel

ZLATO MEDALJO.

Za prikolico za rinfuso s podvozjem, ki ima kolesno krmiljenje, je prejel

ZLATO MEDALJO.

Za pnevmatski trosilnik mineralnih gnojil je prejel

SREBRNO MEDALJO.

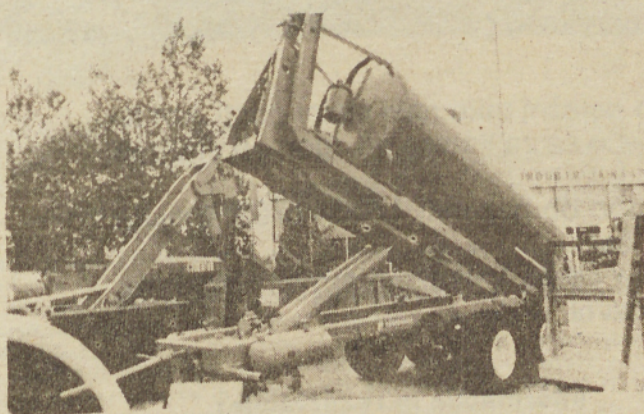
Za trosilnik gnoja na univerzalnem podvozju 15 ton je prav tako prejel

SREBRNO MEDALJO.

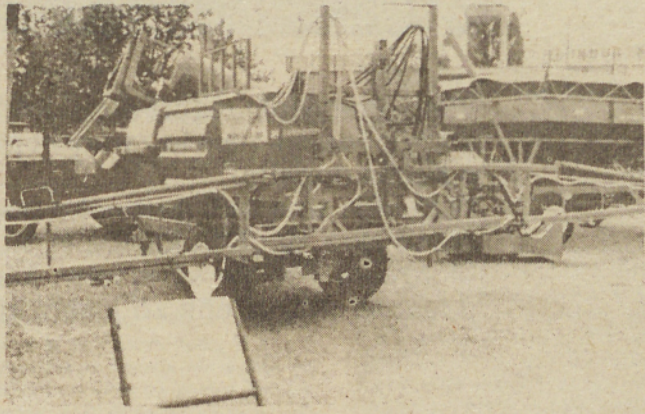
To so rezultati sodelovanja s strokovnjaki, kmetijskimi kombinati, inštituti, kmetijskimi fakultetami in kmetovalci celotne Jugoslavije.

Tehnostroj nadaljuje s pripravami za izdelavo univerzalnih transportnih sredstev, na katera bo mogoče montirati vse doslej razvite nadgradnje v Tehnostroju.

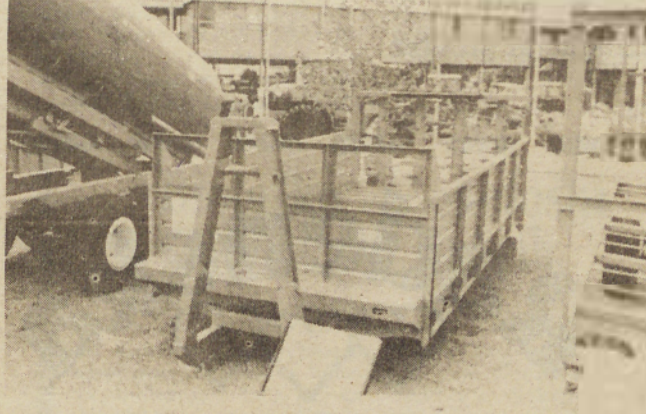
Obiščite nas na radgonskem sejmu na našem razstavnem prostoru — ob vhodu levo.

Cisterna z depozitorjem na univerzalnem podvozju

Škropilnica na podvozju

Trosilnik hlevskega gnoja za podvozje

IMP PANONIJA, Murska Sobota

NOVO

Vinogradniška škropilnica SUPRA 50
Prostornina rezervoarja 10 l
Motor 40,2 cm³, 1,5 kW
Masa škropilnice 9 kg

OBIŠČITE NAS NA 28. MEDNARODNEM
KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU V GORNJI
RADGONI.

PREPRIČALI SE BOSTE O KAKO-
VOSTI NAŠIH IZDELKOV. DOBRODOŠLI!

**IMP PANONIJA, Kovinska in elektro industrija,
Murska Sobota, p. o.,**

Murska Sobota, Bjedičeva 1, tel. (069) 21 750, telex: 35 210 IMP PAN YU

KMETIJSKI STROJI IN OPREMA, KI JIH IZDE- LUJE PANONIJA:

- stroji za osnovno in dopolnilno predset-
veno obdelavo tal (podrahljalniki, rota-
cijske freze, rotacijske brane, klasični
predsetveniki),
- mehanske žitne sejalnice (2,5 m—8 m)
- pnevmatski sadilniki PANONIJA-BEC-
KER, 4—12 redni
- rotokultivatorji,
- stiskalnice za seno in slamo,
- obračalniki,
- motorne rotacijske kosilnice,
- brzoparilniki in kotli za žganjekuho,
- vinogradniške škropilnice,
- traktorski nakladalniki,
- nadomestni deli za šivalne stroje,
- oprema za živilsko industrijo,
- visokonapetostni ločilniki,
- orodja (rezična, vlečna in za brizganje
plastike),
- razna kooperacijska dela

KAR KUPIM, MORA IMETI IME; KAR JEM, MORA IMETI OKUS!

Ponujamo vam vse vrste mesa in mesnih izdelkov, od klobasičarskih, suho-
mesnatih in konzerv do delikatesnih izdelkov in programa zamrznjenih mes-
nin (ESKO).

Pridite na radgonski sejem od 20. do 28. avgusta 1988, ogledajte si našo ponud-
bo ter si privoščite naše nove izdelke na poskušnjah, ki jih bomo prirejali.
Obljubljam vam, ne boste razočarani! Priporočamo se!

MORAVSKE TOPLICE VABIJO!

Moravske Toplice so bile pred kratkim
najmlajše in so še vedno eno najmlajših
slovenskih zdravilišč tik ob avstrijsko-ju-
goslovanski meji. Od jeseni se vam bodo
predstavile v novi preobleki.

Zgradili smo lepo, veliko fizioterapijo, jo
opremili z najsodobnejšimi aparaturami in
jo povezali z vsemi prejšnjimi objekti.

*Naši gostje ne bodo več čakali v vrstah za razne
fizioterapevtske storitve, kot so:*

termalne kopeli
biserne kopeli
blatne kopeli
akupunktura
magnetoterapija
akupresura
pedikura
kozmetične storitve

Radenska

MORAVSKE TOPLICE

Vseh omenjenih storitev bodo lahko deležni tako naši stalni gosti, kot ti-
sti, ki pridejo k nam le zaradi kopanja in se za katero od zgornjih storitev
odločijo dodatno.

Popestrili smo tudi gostinsko ponudbo ob bazenih, uredili brezcarinsko
prodajalno, športna igrišča in še in še.

Moravske Toplice so idealen kraj za oddih v vsakem letnem času. Še
posebno priljubljene so jeseni in pozimi.

Informacije in rezervacije:

Moravske Toplice,
Zdravilišče Radenska Radenci
69221 Martjanci, Jugoslavija
telefon: (069) 48 106, telex: 35 275 MORTO YU